

A nighttime photograph of Prague, Czech Republic. The Petřín Tower is illuminated with blue and red lights on the left. In the center, the illuminated spire of St. Nicholas Church is visible. A large, glowing red moon is positioned in the dark sky on the right. The city lights create a bokeh effect in the foreground.

O LÉTAJÍCÍCH OBJEKTECH

Emil Hakl

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

O létajících objektech

Emil Hakl

Znění tohoto textu vychází z díla [O létajících objektech](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Argo v Praze v roce 2004. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

Podle [předlohy](#) z fondu [Moravské zemské knihovny v Brně](#).

§

Text díla (Emil Hakl: O létajících objektech), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uvedte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 17. 9. 2021.

OBSAH

Blízká setkání.....	7
Amerika je zkrátka Amerika.....	13
O létajících objektech.....	27
Dusno.....	39
Podivín.....	42
Macha.....	49
Dva dny ze života Evy F.....	57
Skalní město.....	57
Změna rytmu.....	61
Vaganski vrh.....	65
Vaganski vrh – noc.....	68
Hosti.....	71
Ubil si ju!.....	75
K-kyrie eleison!.....	79
Támhle někde máš ten svůj Amsterdam.....	84
Večer.....	90
Události a Komentáře.....	94
1.....	94
2.....	95
3.....	97
4.....	105
5.....	107
Vyhlídkové lety nad mořem.....	111
Nesmíš se dát!.....	115
<i>Ediční poznámka.....</i>	<i>135</i>

Chceme-li pocítit nezvyklé ovzduší, rozhodně není zapotřebí zúčastnit se někde na odlehlé pasece za noční bouře exhumace zavražděného. Přinejmenším stejně silný prožitek děsu může nabídnout neškodná zábava náhodné večerní společnosti

— ALFRED KUBIN, 1933

Blízká setkání

V neděli večer jsem se vlivem konjunkce nezajímavých okolností ocitl na křižovatce Vinohradské a Jičínské. Stál jsem a pozoroval z pohledu obrovité hranaté UFO, které tu před krátkým časem přistálo pod názvem Palác Flóra. Zakouřenou oblohu nad jeho střechou prořezával kolmo do výšky tenký bílý paprsek. Ačkoliv bylo deset pryč, uvnitř to žilo. Po eskalátorech plynuly živě gestikulující figurky. Řvaly tam obchody. Hučely kavárny. Zívaly mladounké prodavačky, chycené na inzerát do pasti. Stovky kusadel tam zpracovávaly saláty, brambůrky, chlebičky, rtěnkou obarvená makadla srkala špagety, polámané chelicery starých fotrů drtily kuřecí řízky. Před vchodem bublal mezi hromadami černých mramorových desek nedostavěný vodotrysk.

Pocítil jsem hlad – moje poslední jídlo ten den byla snídaně – a zamířil k zářivě osvětlenému vchodu. V přizemí jsem si koupil půlku grilovaného kuřete, v prvním patře nové sako, ve druhém soundtrack s hudbou k filmu Ztracená silnice a ve třetím moc pěkný zapalovač. Posléze jsem mezi pipinami s holými pupíky a mezi rezavě žíhanými stříhouny a všelijakými falešně ulízanými šmejdy a supernejistými hiphopy dostoupal až pod střechu. Bylo tam multi-kino. Vůbec jsem nevěděl jak a proč, ale koupil jsem si lístek. Podíval jsem se, v kolik film začíná. Měl jsem dvacet minut času. Schoval jsem se do bistra za umělou palmu a objednal si preso. Kousek ode mne seděl nastrojený neklidný frajírek s drobnou vlahookou žabíci. Ze všech sil k němu tiskla pod stolem kejtíčku v černých gatích. Což on nevnímal, protože se zabýval sérií prstenů na své ruce; stahoval je a zase navlékal a laboroval se všemi možnými kombinacemi.

„Jak nepujdeš tam, tak načisto zošialim,“ říkala mu matným cukrovým hláskem.

„Pudu, sem ti řek, že pudu, ale sem ti řek, že vo tom kurrva ted' nechci slyšet!“

„Jak nepřujdeš, to načisto zošialim,“ vedla svou.

„Sem ti řek, že pudu, mi nevěříš nebo co!“ rozčlil se šeptem.

„Těbe něverí nik,“ zašeptala.

„Nik, nik, kominik,“ zasmál se zčistajasna a hodil do sebe pití.

Galánka se rozkašlala.

„Kuči, kuči,“ zašišlal a pohladil ji něžně po vlasech, „dej si kořku, to ti pomuže...“

Zavrtěla hlavou a znovu se k němu přitiskla.

Pár minut nato už jsem seděl v rozlehlém, novotou vonícím sále. Film začal. Jeho název byl Pupendo. Všude kolem chrastil popkorn a šplouchala kokakola. Utrhl jsem potmě stehno od kuřete, zakousl se do něj a s novým sakem na klíně hleděl na plátno. Zjistil jsem, že se směju. Všichni kolem se smáli taky. „Ty vé, Jarda Dušek, to je smaženice, vé!“ prskal mi někdo zezadu za límec. Vrátil jsem ohlodanou kost do pytlíku a rozhlédl se. Publikum řvalo smíchy. Ukroutil jsem křídýlko a začal ho obírat.

Druhý den ráno jsem zjistil, že displej mého siemensse přes noc zčernal. Zuřivě jsem mačkal knoflíky, ale nic se nedělo; displej vypadal jako pohled do tunelu. Přístroj byl ještě v záruce, tak jsem se sebral a jel do centra T-Mobile v Londýnské. U pultu stála bezchybná modrooká mladice. Bílá podprsenka pod bílou košilí. Vysvětlil jsem jí problém.

„Ano, ale to je mechanicky poškozeno, na to se záruka nevztahuje,“ řekla.

„Jenže já jsem žádný mechanický náraz určitě neabsolvoval,“ namítl jsem, „a ten mobil byl ještě včera večer v pořádku, tohle se stalo až dneska.“

„To je mechanicky poškozeno, na to se záruka nevztahuje,“ řekla.

„Jak to může být mechanicky poškozeno, když na tom zvenku není ani škrábnutí?“ ptal jsem se.

„Je to mechanicky poškozeno, a na to se záruka nevztahuje,“ odpověděla a během následujícího dialogu tu větu použila ještě několikrát.

„Mechanicky poškozeno to není, protože jsem do ničeho nenarazil,“ opakoval jsem já.

„To nám tvrdíte vy, ale *my vám* říkáme, že je to mechanicky poškozeno,“ uzavřela.

Na moment jsem měl ostrý a čistý vhled, že jsem se octl uprostřed složitě rozehrané hry, aniž mám možnost zjistit aspoň přibližná pravidla. Zato jsem cítil tu měděnou pachut'. Krátká spojení. Dráty. Přepálený prach v polovodičích. Vazké zdi, do kterých člověk zastrčí ruku až po loket. Houpající se podlahy. Objevující se a zas rychle mizející místnosti, kde se cosi odehrává. Definitivně narušenou rovnováhu kyselin a zásad.

Panská myš mě chladně pozorovala. Zničehonic jsem viděl, že přesně ví, co se ve mně děje. Že to má na denním pořádku. Zíral jsem na ni. Vracela mi pohled s porcelánovou netečností.

„Dobře, tak složte zálohu pět tisíc a my vám ho pošleme do opravy, ale nebude to dřív než za tři měsíce,“ slitovala se přesně podle předpisů.

Cítil jsem, jak se mi v útrokách pohnula paranoia. Cítil jsem, že bych udělal něco, co by se dalo kvalifikovat jako důvod k přivolání ochranky, a tak jsem se raději otočil, přešel ulici, vlezl do metra a jel rovnou do centra Siemens v Dejvicích.

„To je mechanicky poškozeno, na to se záruka nevztahuje, za tři tisíce vám vyměníme displej a bude to do osmi neděl,“ řekl mi vyšlechtěný osmadvacetiletý krasavec, který měl v obličejí napsáno, co má rád a co ne. Hokej. Dovolenu ve Španělsku. Auta. Kretény.

„Je mi z vás na zvracení,“ řekl jsem mu.

„Na to máte právo,“ odpověděl a příjemně se na mě usmál.

Tím naše rozmluva skončila.

V metru seděl na protějším sedadle člověk zahloubaný do knihy *Otázky a odpovědi*. Vždycky si kousek přečetl, zachmuřil se, hleděl před sebe, pak knihu otočil vzhůru nohama, zase si něco přečetl, spokojeně povytáhl obočí, obrátil, přečetl větu a opět se zachmuřil.

V ulici, kde bydlím, je malý krámk s mobily. Strčil jsem do dveří a vešel s úmyslem si podle možností jen tak trochu postěžovat. O pult se opíral prodavač v plášti a potil se.

„Á já,“ přivítal mě, „to je na výměnu displeje.“

„Já vím,“ vzdychl jsem.

„To vás bude stát nej-mé-ně osm set korun!“ pokračoval. „A nebude to hned.“

„A kdy?“ zeptal jsem se.

„No nejdřív, ale opravdu nej-dřív pozítří...“ odpověděl.

Dal jsem mu přístroj a tisícovku, ačkoliv žádnou zálohu nechtěl, a šel jsem se projít. V tom novém saku. Na denním světle házelo nádherně nenápadnou šedozelenou, do modra zalomenou podzimní barvu. Zastrčil jsem ruce do kapes.

V jedné jsem něco nahmatal. Vytáhl jsem štůsek kulatých samolepek. Bylo jich pět a na všech byl nápis: *I love Pupendo!* Kde se to vzalo v mojí kapse, nevím. Rozhlédl jsem se, vybral si nablýskaný bourák a všechny je nalepil na přední sklo.

Když jsem šel přes Bezručovy sady, rozhučely se po celé pražské kotlině střešní a tovární sirény. Dvě naftalínové šlechtičny, které klapaly podpatky komunálních střevíců kus přede mnou, se zastavily a pohoršeně se rozhlížely. „Zkoušej sirény,“ prohlásila jedna a narovnala si bachratý měkký kokrhel, jako by na tom záležel osud světa. „Nebo zas ňáký výročí,“ řekla druhá.

Po chodníku přicházela nakrátko ostříhaná mladá holka s obličejem pokrytým zarudlými uhry a nesla v náručí velkého černého psa. Pes kňučel a olizoval jí předloktí. Její triko bylo celé od krve. Z rány na hřbetě za krkem trčel psovi šíp. Krev odkapávala na chodník.

„Někdo mi zastřelil psa,“ řekla.

„Kde?“ zeptal jsem se nesmyslně.

„Tady za rohem v parku... můžete někoho zavolat?“

Pes se třásl a byl viditelně v posledním tažení.

„Jak se to stalo?“ zeptal jsem se.

„Já nevím,“ řekla holka, „já nevím! Slyšela jsem jenom takový svištění, já nevím...! Můžete někoho zavolat?“

Udělal jsem pár kroků ke křižovatce a zamával na taxík. Chlápek za volantem připlul k chodníku a tázavě se na mě podíval.

„Na veterinu,“ ukázal jsem na zakrvácenou holku se psem.

„To snad nemyslíte vážně,“ odvětil, zavřel dveře a odjel.

„A nezkusil byste mu to vytáhnout...?“ napadlo holku. „Já ho podržím, drž Bubánku miláčku, pán ti pomůže...“

Šíp byl krátký a silný, s plastickými stabilizačními ploškami na konci, nejspíš z nějaké kuše, co se jich všude prodávají mraky. Trčel v ráně skoro celý. Zkusil jsem se ho dotknout. Pes strašlivě zanařikal a holka vykřikla.

„To nepude,“ řekl jsem.

Holka si sedla na obrubník. Položila psa na trávu. Hafan se třásl a chrčel. Levá přední a levá zadní noha mu cukala, jako by se pokoušel od toho všeho utéct. Holka ho hladila po hlavě. „Někdo mi ho zastřelil,“ opakovala. „Někdo mi ho zastřelil.“

Posadil jsem se na obrubník vedle nich.

Člověku nakonec nezbude, než sám na sobě provádět vivisekci, napadlo mě, zatímco holka hladila psa. Ale musí to dělat nestranně, to znamená s určitou dávkou cynizmu, napadlo mě, zatímco pes se třásl čím dál víc. Protože kdyby to dělal se zadostiučiněním nebo dokonce s radostí, tak by se z něj stal buď magor, nebo snob, napadlo mě.

V tu chvíli pes vydal zvuk, pro který neexistuje pojem. Něco mezi zoufalým, skoro lidským zablekotáním a marným pokusem promluvit. Pak evidentně umřel. Holka ho nepřestávala hladit. Vstal jsem a odcházel pryč. Po několika krocích jsem se otočil. Holka se

na mě dívala. Byla doopravdy hodně ošklivá. Měla odbarvené vlasy, pod kterými jí dorůstala původní světlá myšina.

„Jste všichni kurvy,“ řekla tichounce.

„Já vim,“ řekl jsem.

Amerika je zkrátka Amerika

Zamířil jsem k jedinému prázdnému stolu a ještě jsem ani nestačil objednat, když se ve dveřích zjevil Mikeš, za Mikešem Ivanka a za nimi ještě jakási pomenší vlasatá ženská.

„Tohle je Mrs. Shapiro z Kalifornie en disiz Jenda,“ představil nás Mikeš.

Podal jsem jí ruku. Měla tvrdou dlaň a stisk jako zedník. Asi hodinu jsme všichni čtyři konverzovali. Poté se Ivanka s Mikešem zvedli, protože měli s někým něco smluveno, a Američanka jim oznámila, že si se mnou dá ještě pivo, protože se mě dosud nestačila zeptat, co dělám a jak se mám.

„Tak my teda dem a vy se tu dobře bavte,“ řekl Mikeš a přitom se mi zazdalo, že se tváří nějak příliš solidně; obyčejně si neodpustil nějaký jednoduchý vtípek.

Osaměl jsem s ní. Měla hubenou tvář, neprostupné šedé oči a popelavé, hustě vlnité vlasy. Na ty její vlasy jsem se nemohl vynadívat. Měla jich tolik, že by vystačily pro tři ženské a pořád by jich bylo dost. Bylo slyšet, jak se venku honí nepravidelné poryvy deště. Bolel mě zub. Z hrací bedny zněl už počtvrté Nightclubbing.

„Máš rád Iggyho Popa?“ zeptala se věcně.

„Ne tak docela.“

„A co máš rád?“

Vyjmenoval jsem pár kapel.

„Já mám ráda Iggyho Popa,“ řekla na to.

Rozhodl jsem se to trochu urychlit:

„Jinak jsem momentálně bez práce, od rána do večera ležím doma, čtu a koukám na televizi.“

„Hm, ale to je poněkud...,“ bylo vidět, jak přemýšlí, jaký kalibr použít, „poněkud stupidní, ne?“

„Je. Ale uklidňuje mě to.“

„Uklidňuje?“

„Ano. Nemá to totiž nic společného se skutečností. Je to svět sám pro sebe.“

„A tobě nevadí, že nic neděláš?“

„Mám trochu výčitky, to jo.“

„Tak proč si něco nenajdeš?“

„Protože chci mít aspoň jednou za život pár let jenom pro sebe. Dva tři roky.“

„A potom?“

„Potom do toho zase vlezu zpátky a do smrti se z toho už nevykotám.“

„A na co se díváš v té televizi?“

„To je mi celkem jedno, vynechávám jenom publicistiku, většinu sportů, seriály, soutěže a americké filmy.“

„Aha. A proč vynecháváš americké filmy?“

„Protože je hodně nemám rád.“

„A proč?“ přehodnotila mě šedým okem.

„Protože běžně pracují s citovým vydíráním toho nejhrubšího zrna.“

„Opravdu?“ řekla a napila se.

„Samozřejmě,“ odpověděl jsem a ponořil nos do půllitru. Skrz tlusté lité sklo jsem na ni pohlédl; měla děsivě vypouklé čelo s obrovskou, narudle zářící chundelatou kšticí a pod tím malinkou přísnou pusinku. Vypadala nespokojeně.

„Ale co třeba Stařec a moře se Spencerem Tracym?“ napadlo ji.

„To je ta největší sračka ze všech!“ řekl jsem a srdce mi začínalo tlouct. „Jak tam ten dědek hovoří s rybou, jako kdyby držel přednášku celému lidstvu; a jak je tam všechno nabito základními významy! Stařec a moře je umělé, přestylizované, patetické, skrz naskrz falešné hovno! Ostatně ono to ani nemůže být lepší, když už sám autor předlohy stál za pendrek! To už mám radši film Robocop,

který je aspoň upřímný a ve kterém možná je, jak se jednou ukáže, víc pravdy, než se obecně soudí. Jenže i tam člověka obtěžuje ta vaše sebestředná paranoia, USA kontra spiknutí zbytku vesmíru!“

„Možná, ale snad přece existují i dobré americké filmy...“

„Ano, jsou výjimky, ale ve srovnání s faktem, že Hollywood není nic jiného než digitální kulturní koncentrák, jsou zanedbatelné, a navíc existují kinematografie, kde je spíš výjimkou film špatný,“ říkal jsem a cítil, jak mi adrenalin zase už prokazuje medvědí službu.

„A jaké například?“

Nezbylo mi než pokračovat: „Německá, italská, ruská, polská, maďarská, a taky holandská a estonská a finská...“

Estonský film jsem v životě neviděl. Holandské asi čtyři, včetně nějaké komedie, kde si v jednom kuse pletli pudla se smetákem a pošťáka, který byl ve skutečnosti ženská, s nájemným vrahem.

„Dobře,“ upřela na mě oči skrz houští těch neuvěřitelných vlasů. „Tak teda nemáš rád Iggyho Popa a nemáš rád americké filmy. Ale řekni mi, co vlastně *máš rád*?“

Co já to vlastně mám rád? Přece ten déšť, co se snáší venku na střechy, přece ty lesknoucí se koleje, ten ptačí zpěv ve čtyři ráno. Ty třaslavé hvězdy támhle nad Českým středohořím. Chrobáky rachotící v jehličí. Čím dál víc stejné kamarády. Měkké blondýny v účtárnách. Bledé holky ze sídlišť. Všechny ty věčně nasrané rumové dědky. Všechny ty humanitně vzdělané žabí prince, se kterými se tak pěkně žvaní a kteří pak pro člověka nehnou prstem. A konečnicků i všechny ty rychlé šmejdy, co s člověkem zametou dřív, než si jich stačí všimnout, protože je to jejich způsob komunikace. Všechny, vedle kterých je radost existovat na téhle zemi, zabydlené pověrami, preludy a tichými, úpornými mániemi. Všechno, kurník...! Všechno mám rád! Všechno, co tady je a co tady bude, až už já tady nebudu! Všechno!

„Všechno,“ řekl jsem.

„Cože?“

„Například mám rád finskou vodku, zvláště když je venku takhle hnusně. Nedáme si jednu?“

„S radostí.“

Vyklopili jsme do sebe finlandii a přesunuli se k duchovnějším tématům.

„A co ty? Jak ty se cítíš v tomhle životě?“ položil jsem otázku, na kterou bych sám těžko hledal odpověď.

„Já to beru ode zdi ke zdi, jsem tanečnice, vedu baletní školu v Kalifornii a jsem trošku nevyrovnaná, protože už nejsem úplně mladá,“ řekla bez rozmýšlení, „máte tu dobré pivo, obsluha se sice chová jako dobytek, ale pivo je dobré... No, a jinak jsem v podstatě spokojená, jenom v současné době jsem tak trochu vedle, něco mi schází, a nevím přesně co. Něco jako by *zmizelo*, nevím, jak to říct... Mám muže a děti a práci a dům, ale něco mi schází. Možná to bude jenom nějaká maličkost, třeba oxytocin...“

„Co je oxytocin?“

„To je látka, která se ženským vylučuje do mozku během píchání. Látka, která následně podporuje schopnost sociálních kontaktů. Opak vede k izolaci, což je nepříjemné; proto je v těchto věcech důležitá pravidelnost.“

„Aha,“ řekl jsem, „vidíš, já to mám celý život tak, že někdy dlouho vůbec nic, a pak zase pořád, v jednom kuse.“

„Hm... Z hlediska ženy je to lepší třeba i jenom jednou za měsíc, ale pravidelně, než jednou tak, jindy onak.“

Naplnila mě hrůza. Můj život byl na nepravdělnosti přímo založen. Jestli má pravdu a platí to obecně, tak budu muset z gruntu přehodnotit všechno, co mě kdy potkalo.

Řekl jsem jí to. Smála se tomu asi pět minut.

„A jak ty se cítíš v tomto životě?“ navázala, když se dost vynasmála.

„Sám nevím; podobá se to nějaké hře, kde jde o to dostat se o kousek dál; a dál se dostaneš jenom tak, že musíš průběžně rušit a demontovat všechno, co už není aktuální. Kolem se motá spousta

všelijakých víceméně strašidelných figur, ale ty tam jsou hlavně proto, aby tě to nepřestalo bavit; hlavní děj se odehrává v prázdném prostoru, ve kterém se vznášejí opuštěné skafandry...”

„Prosím?“

„No, skafandry,“ slyšel jsem se říkat, inu, měl už jsem v sobě slušnou řádku finských vodek. „A když se u některého octnu, tak do něj vlezu a chvíli v něm zůstanu. Vyzkouším si, co to dělá, pohnu s tím a tamtím, posedím v tom mezi lidmi, chodím v tom někam do práce. Ale potom se to na mně a kolem mě začne rozpadat, a je třeba zkusit zase něco jiného.“

„Ale teď, myslím, nemáš skafandr,“ řekla opatrně.

„Jistěže mám,“ zakloktal jsem si prstem pod tvář a zatahal se za pneumatiku. „Život funguje jenom, když jsi ve skafandru, protože kolem skafandru není vůbec, ale vůbec nic. Kolem je jenom smích... And all around it's just a laugh,“ řekl jsem. Jenže jsem ve slově *laugh* při vyrábění koncovky nějak málo vystrčil jazyk, a ona se vši pravděpodobností zaslechla *love*.

„Yes!“ vyhrkla a tvrdě mě chňapla za spodní ret: „*Yes... Ty máš... nádherná mužská ústa! Nádherná mužská ústa!*“ šeptala mi hlubokým hlasem a přitahovala si mě k sobě. Zkusil jsem se trochu odtáhnout, ale nepovolila. Pysk se natahoval a dřevěněl, a ona mi horce šeptala do ucha: „Já mám svůj život, mám manžela, mám dvě děti, mám práci, která mě doopravdy baví, jsem šťastná a jsem spokojená... Ale na to všechno chci dnes zapomenout... Dnes budu jenom já a ty, my dva... A co bude zítra, to je mi úplně jedno...“

Svírala mi ret a všelijak ho žmolala a kroutila. Periferním zrakem jsem viděl, jak nás většina hostů sleduje. Snažil jsem se nepředstavovat si, jak to asi vypadá. Už to, že se nikdo ani neusmál, bylo výmluvné dost. Spíš jako by dílem lhostejně a dílem zhnuseně čekali, co z toho asi bude, jestli ublížení na těle nebo spontánní hysterická kopulace, nebo co vlastně. Jako nejschůdnější se mi jevilo veřejně se s ní políbit, a tím tu situaci legitimizovat. Sotva jsem na

to pomyslel, udělala to ona. Cítil jsem, jak mi šmejdí jazykem až někde u mandlí. Do toho odříkávala jakási prohlášení. Bylo to, jako bych se líbal s opilým zřízencem krematoria.

Všichni se vrátili k načatým rozhovorům.

Po půl hodiny jsme zaplatili a vyšli na mokrý žižkovský chodník. Vydali jsme se dolů z kopce a po chvíli jsme se ocitli v blikající čórkařské končině dole u Viktorky, v termitišti zastaváren, partiovek, videopůjčoven, sekáčů, laserem nasvícených heren a barů. Z barevných jeskyněk zněly fanfárky, mobily, digitální muzičky, blábolení, nadávky a smích. Na rohu ulice zvracela sprostá bruneta a ulízaný fešák v krásně lesklém koženém saku jí to ulehčoval: „Dělej, kundo, už sme tam měli bejt! Sem ti říkal, nechlastej! Neříkal sem ti to?“

Do toho začalo znovu drobně pršet.

„Toto je krajina mého dětství,“ řekl jsem, „tady jsem vyrůstal.“

„Opravdu?“ odušila.

„Jo. Jenže tehdy to tady vypadalo jinak, tehdy tu panoval příjemný, vlahý středověk, noci létali netopýři a sovy, nebyly tu ty hampejzy a pralo se to tu jenom v pátek a v sobotu večer.“

„Hm... Já jsem vyrostla ve městě, kde se od mého dětství změnil jenom kostel. Spadl při zemětřesení, tak ho postavili znovu.“

Mezi řečí si vyhrnula sukni, přičapla a vychcala se přímo uprostřed ulice. Vůbec jí nevadilo, že pár metrů za ní přibrzdíuje vyjevený opel.

„Pozor, auto,“ řekl jsem.

„V pořádku, on počká,“ odpověděla klidně.

Přihlížel jsem, jak si divoký nazlátlý potůček razí ve světle reflektorů cestu mezi dlažebními kostkami, a musím říct, že mě to zaujalo. Neušli jsme ani dvacet metrů, když si zničehonic začala stahovat triko.

„Podívej,“ pravila vážným, hlubokým hlasem, „to je moje americký tělíčko, vidíš, tohle jsou moje americký prsa... Já jsem jinak

slušná, to doufám chápeš, ale ty teď máš příležitost... Ty teď můžeš... rozumíš!“

Rozuměl jsem úplně přesně. Sám celý život toužím jen a jen po událostech, které se nedají nijak ovlivnit, které se nedají ani přivolat, ani zrušit, které přicházejí a odcházejí jako to zemětřesení, které zničilo kostel v jejím rodném městě. Ale nevybrala si nejvhodnější místo. Kousek od nás vrčely zářivky nad vchodem do nějakého nočního podniku. Po obou stranách vchodu žhnula tichá světýlka cigaret. Natáhl jsem jí triko zpátky. Ale Mrs. Shapiro se nehodlala jen tak vzdát. Znovu si rázně vyhrnula jupku. A já jí tu jupku znovu stáhl. Chvilku jsme v tom pokračovali.

Ze tmy se začaly ozývat komentáře: „Nech jí, ať si to sundá!“ – „Di domu, frajere, a nepřekázej!“ – „Nech jí tady a vodpal!“

Byl přesně čas zmizet. To už to pochopila i ona. Chytl jsem ji za ruku a táhnul pryč. Po několika krocích jsem zaslechl, jak se nejméně tři z nich mlčky pustili za námi. Clint Eastwood by to možná řešil jinak, ale já jsem ji za prvním rohem strčil do tmavého vchodu žižkovského činžáku, zatáhl jsem ji až dozadu na dvorek, a tam jsem ji, za hromadou plesnivých hadrů a rozlámaných skříní, začal pro uklidnění drbat na zádech. V průchodu bouchly dveře. Nahoře na chodbě zaštěkal pes. Pak bylo ticho. Malá Mrs. stála těsně u mě, čárala mi mokrou drátenkou vlasů po bradě a dýchala mi na krk jako muréna. Tak, troubo, říkal jsem si, jestli jim jde o to ti jen tak z bujnosti nakřápnout lebku a tady tu mažoretku znásilnit, nemoh jsi pro ně vybrat lepší místo.

„Neboj,“ řekla Shapiro velmi tichým hlasem, „já jsem klidná.“

„Já taky,“ lhal jsem, „ale nebude na škodu, když chvíli počkáme.“

„Yes,“ špitla.

Uběhlo několik minut. Pach moči a hniječícího dřeva nám zvolna stoupal k srdci. Vydali jsme se zpátky ke dveřím. Vzal jsem za kliku a otevřel. Ulice byla prázdná. Vyšli jsme ven a došli k tichému nočnímu stadionu. Šedé a zelené a namodralé a nažloutlé činžáky stály ve stráni nad Viktorou a podobaly se skalnímu městu.

„Tak co teď?“ řekl jsem.

„Nejlepší bude, když pojedeme ke mně a uděláme si horký čaj,“ zadrkotala.

„A kde bydlíš?“

„Kousek od takového kulatého náměstí, kde není vůbec nic, jenom tráva a koleje.“

Několikrát jsem marně mávl na taxík. Zastavil nám až blazeovavý pičus v naleštěném pekáči.

„Na Kulaták,“ řekl jsem.

Řidič kývl a dál hovořil do telefonu: „To je dobrý, a co von? Jechche... Jasně! Supr, hele, ty seš teda číslo, to se nevidí... che che, supr... Seš jezdec... seš Šumachr, to je dílo! Beng beng! Seš Fitipaldi!“

Tak jsme dojeli na Kulaták. Tam mě pičus oslovil: „Méno ulice?“

„Jméno ulice?“ zeptal jsem se jí.

„Kvar-tars... Kvar... Ma-vatarsk,“ odpověděla, „Ma-vatarsk.“

Pičus okázale vzdychl.

Mrs. Shapiro mě štípla do ruky a řekla mi do ucha vlhkým hlasem: „Well, ať jede rovně a támhle zahne a pak na konec ulice.“

Dojeli jsme na konec ulice, tam jsme vystoupili a vydali se podél dlouhé slepé zdi, mizící ve tmě. Přesně ve chvíli, kdy jsem zabouchl dveře auta, se spustil vydatný déšť.

Obcházel jsem mokré vily. Překračovali výkopy přemostěné houpajícími se prkny. Potom jsme šli alejí, která nás dovedla až k nějaké zrušené fabričce. Asi po půl hodině jsme došli na pusté tenisové kurty. Tam se déšť změnil v liják. Zastavili jsme se pod stříškou z vlnitého plechu. Voda chrčela proudem z okapu do barelu od téru. Vítr ohýbal topoly ve tmě.

„Tady nebydlím,“ řekla nejspíš, „ale bude to někde blízko... Doufám.“

Vykročili jsme zpátky. Prošli jsme znovu kolem té slepé zdi a chvíli chodili nevládnou vilovou čtvrtí, osvětlenou pouličními lucernami. Šli jsme mlčky. Najednou jsem neměl chuť něco vykládat. Už mi šlo hlavně o to dát si ten čaj.

Právě jsme procházeli jednou z nescíslných tmavých uliček, když poskočila: „Ou! To je ono! Jsme doma!“

Vyšli jsme po schodech a odemkli dveře. Za dveřmi byl tichý, suchý byt.

„Já se jdu osprchovat,“ ohlásila mi v předsíni, „a ty běž dál a posad' se.“

Sedl jsem si do křesla a pozoroval velký obraz, visící na zdi. Na obraze tančila nějaká červeně, modře, zeleně, oranžově a fialově skvrnitá indiánka. Tančila tam nahatá, nepříčetně rozcapená ženská s rozšklebenou tváří a s vytřeštěnou, rudě světélkující jámou mezi tancujícíma nohama. Na břicho měla svinutého hada nebo něco, co hada silně připomínalo.

V tu chvíli se Mrs. Shapiro objevila ve dveřích. Nesla podnos s kouřící konvicí a na sobě měla nařasenou bílou tuniku, která jí stěží zakrývala zadek. Antickou obětní řízu. Došlo mi, co tím sledovala: chtěla vypadat jako nějaká pošahaná Isadora Duncan. A opravdu tak vypadala. Všimla si, že se dívám na obraz.

„To malovala má nejlepší přítelkyně,“ řekla bezelstně, „a ta žena na tom obraze, to jsem já. Ona mě takto vidí.“

„To jo,“ řekl jsem a uchopil šálek s odštíplým okrajem.

Po několika čajích jsem odešel do koupelny vypustit přebytečnou tekutinu. Tam jsem se chvíli lehce kymácel a sledoval v zrcadle chlapíka se zarudlýma očima. „Ty drž radši hubu,“ řekl jsem mu. Když jsem se vrátil, stál přímo uprostřed pokoje úhledný divan, navršený z matrací. Na stolku dýmaly vonné tyčinky.

„Je pozdě, půjdeme spát,“ oznámila mi a shodila tuniku. Pod tunikou byla kompletně potetovaná. Na ramenou, na předloktích, na zádech. Na břicho měla hada. Špičku ocasu měl svinutou okolo pupku a vypadal, jako by se vyhříval na skále. Věrolomnou hlavu měl tiše položenou pod levým prsem.

„To je had,“ konstatoval jsem.

„Ne, ne. To je symbol hadí síly,“ opáčila a zavlnila břichem, abych tu sílu viděl v pohybu. Had ožil. Pohládl jsem ho. Břicho bylo hladké, horké a tvrdé jako kámen.

„Jak je tohle možný,“ zeptal jsem se, „vždyť seš máma od dvou dětí?“

„Tak,“ plácla se zálibně přes břicho, „to je Amerika!“

„Jak, Amerika?“ chtěl jsem vědět.

„Amerika je zkratka Amerika...“

Aha, došlo mi. Výživa, zdravotní péče, průměrná délka života. Decoding the Book of Life. Science. Tradition. And human rights. Jistě, mrcho. Bez dalšího jsem sundal gatě a vytáhl na ni pomačkaného pavouka.

„Uachch!“ lekla se neupřímně.

Pak jsme se svalili na divan a dělali, co se v takových situacích dělá. Najednou odněkud vyčarovala malý košík naplněný až po okraj různobarevnými prezervativy: „Promiň, ale je třeba použít toto.“

„Aha,“ namítl jsem, „tak to nepůjde.“

„A proč ne?!“

„Ono to vrže, víš, a já se musím smát a nemůžu se soustředit. Čehož bych tě rád ušetřil,“ lhal jsem. Ve skutečnosti jsem se bál, že mi dost nenaskočí libido, protože se mi nepodaří odstavit nekonečnou konverzací zblblý mozek.

„Ne, ne, ne, ne, ne,“ oznámila mi, „to půjde!“

„Moc mě to mrzí, ale asi ne.“

„Yes, yes, yes, yes, yes,“ řekla umíněně a podnikla pokus o aplikaci. Připadal jsem si jako přiopilá učnice, sbalená někde na tancovačce.

„Ne,“ řekl jsem.

„Ne?“

„Ne.“

„Dobře, tak ne,“ řekla a prudce vyhodila celý košík otevřeným oknem ven. Malinké pestrobarevné balíčky vyletěly do noci, zazářily ve světle pouliční lampy jako roj exotických brouků, proletěly zmáčenými korunami nočních jabloní a popadaly do trávy.

Ani nás nenapadlo zkoušet na sebe nějaké extravagance; dokud to šlo, tak jsem do ní v klidu a míru strkal péro, a když to přestalo jít, tak jsem ji štouchal kořenem nosu a lízal. Potýkal jsem se s jejím uličnickým tělem a v přestávkách jsem si ve svitu lampy prohlížel ty její kérky. Většinou byly moc secesní a překultivované, ale ten had, ten se mi líbil čím dál víc. Nakonec jsem úplně přestal vnímat, kde jsem a s kým. Cílevědomá Mrs. Shapiro se někam odporoučela a zbyla tu normální ženská, která se bojí ani ne tak smrti, jako toho, co smrti předchází: zapomnění.

„Ty, řekni mi pravdu,“ řekl jsem, když jsme skončili.

„No?“

„Kolik ti vlastně je?“

„To ti v žádném případě neřeknu,“ zachraptěla, položila se na mě, vrazila mi malíky obou rukou do uší a usnula. Zavřel jsem oči a zaposlouchal se do kolísavého šumění, které se odehrávalo na dně výtahové šachty v hlubině pod mojí hlavou. Za chvíli jsem ucítil, jak tam i s Kalifornankou na břicho pomalu sjíždím.

Když jsem otevřel oči, byla už vzhůru a šmejdila nahá po bytě. Chvíli jsem ji pozoroval. Vypadala jako propiskou počmáraná panenka. Pobíhala sem a tam, bez zábran se škrábala potetovanou rukou přímo v huňatém medvědím uchu a broukala si. Všechno na ní bylo malé a tuhé a pevné. Začínala se mi líbit. Začínala mi připadat ohromně žádoucí. Jenže už zase měla ty svoje civilní, šedé, praktické oči. Takhle to bylo vždycky. Ve chvíli, kdy to bylo pryč, to mělo tendenci být nejzajímavější.

„I'm Rebecca,“ nahlásila mi, když si všimla, že jsem vzhůru. „Do you want coffee?“

Přikývl jsem a ve chvíli, kdy šla kolem divanu, jsem ji zatáhl zpátky pod peřinu. Nastrčila mi zadek a počkala, až skončím. Pak vstala, políbila mě na tvář jako nějaká teta a šla udělat to kafe.

Po kafi jsem se rozloučil.

Venku pořád ještě poprchávalo. Skrz zahrady se ale zároveň prodírala lehká podzimní záře. Mezi tújemi a uschlými šlahouny, na kterých tu a tam ještě visela scvrklá rajčata, putovaly chuchvalce mlhy. Všechno bylo ostré a jasné a naléhavé. Na všem pučely ohnivé muchomůrky přesných a výstižných slov. Nad světem viselo temné kožnaté vejce prvotního slova, jen jen puknout. Zavalil mě zvláštní, sváteční klid. Z toho jsem usoudil, že mám v sobě nejspíš ještě tolik chlastu, že by obvyklé prostředky k vystrážlivění zůstaly bez efektu, a že bude nejlepší se trochu projít.

Zpoza rohu se vynořil shrbený chlápek v tuhém černém gumáku, zpod kterého vykukoval skládací prut. Na hlavě měl výrazně zapařený filcový klobouček s napíchanými odznáčky. Táhl se za ním překrásně zaškolená stopa kouře, potu, vazelíny, solvíny, rybi-ny a včerejších piv a panáků. Napojil jsem se na tu stopu jak ohař, a aniž jsem věděl, co mám vlastně v plánu, šel jsem rovnou k němu, přitahován tou jeho všedností, tou normalitou.

„Dobřej den,“ povídám.

„Brej...“

„Prosimvás, jak se dostanu na Kulaták?“

Věděl jsem to, ale nemohl jsem si pomoci. Musel jsem pohovořit.

„No jak, rovnou skrz tydle baráky, pak doleva a seš tam, ne?“

„Díky. A co, berou v tomhle počasí?“

„Ale, stojí to za hovno...“ řekl a pyšně ukázal vnitřek voskované mošny, kterou vytáhl zpod gumáku. Uvnitř se převalovala nažloutlá šupinatá rybí břicha. Navrch leželi dva vykuchaní úhoři.

„Z Vltavy?“ užasl jsem.

„Jistěže, pane!“

Nabídl jsem mu cigaretu. Chlápek natáhl kouř a pokračoval: „Ve Vltavě sou místa, kde žijou sumci, který eště pamatujou Masaryka! Chytřejší jak lidi, to mi můžete věřit... Kapři? Takovýdle! Kapři jak bernardýni, ale musíte to znát! Jak to neznáte, tak chytnete kvrdlačku! To máte se všim tak...“

„Máte pravdu,“ povídám. „Já dřív dělal ve vodárně na Libeňském ostrově a vobčas jsem se tam nad ránem procházel po břehu, tam, jak jsou slepý ramena; a tam se vám někdy vozvalo ve čtyři ráno takový *šplouchnutí*, jako kdyby se tam převalilo *tele*. A když jsem se tam podíval, tak jsem akorát viděl mizet pod vodou něco, co možná moh bejt kapr, kdyby byl kapr velkej jako psí bouda...“

„No vidíte,“ zneklidněl chlápek. „A vy ste jako rybář?“

Sjel jsem očima ke kabele opřené o obrubník. V hloubi tašky sebou cukla ploutev.

„Kdepak, já jenom říkám, co jsem viděl.“

„V Libni,“ zadumal se. „To byl možná i sumec, pane! Já bych se nedivil!“

„Možný to je.“

Muž vyfoukl křivou pentli dýmu, sehnul se, popadl mošnu a vtáhl ji zpátky pod gumák: „To musel bejt sumec jak vrata, pane! Jinýho nic! Pořádněj sumec! Na Kulaták doleva a rovně!“

„Nashle,“ řekl jsem, ale chlap už mizel za bezovým keřem.

Děšť zase zesílil. Obešel jsem temné budovy kolejí, stojící v závojích vody jako vyřazené válečné lodě na poloostrově Kola. Slavná špice hotelu Internacional plula v nízkých mračnech opodál. Sedl jsem si na lavičku. Půl metru od mé boty dřepěla v louži ropucha a udiveně mě sledovala. Vytáhl jsem cigaretu a zapálil si.

Mezi keři se vyhouplo policejní auto. Když mě spatřili, zpomalili. Projeli krokem, potom vjeli na chodník a zacouvali ke mně. Byli tam dva a bylo na nich vidět, že mají sto chutí si zabuzerovat, ale že se jim nechce vylézat do deště. Pomalu přežvykovali a kamenně civěli. Měli to precizně okoukané z těch nejpitomějších filmů. Seděli a civěli. Možná, že kdybych najednou začal produkovat litry třaslavého slizu a změnil se před jejich očima v odporného hollywoodského piskoře, kdybych se proměnil v prvoplánovou kombinaci oživlé mrtvoly, mloka a inteligentní kudlanky a začal mávat plandavými

křídly, že by je to až tak nezaskočilo. To znali. Ale že někdo sedí v dešti na lavici a pokuřuje, to bylo nezvyklé a podezřelé.

Pomaloučku mi začínala být zima, ale tu radost jsem jim nemohl udělat, abych se teď zvedl a šel pryč. Zapálil jsem si ještě jednu. Žába na mě pořád ještě pomrkávala z louže. Pak se nemotorně otočila, hýbla tlustou zadnicí a odlezla. Policie trpělivě čekala, až dokouřím. Když jsem típnul, nastartovali a odjeli.

Byl jsem zpátky na Kulaťáku, zpátky ve svém starém životě. Přihlásil se smutek, kníže všech pocitů. A v závěsu za ním se zase ozval ten zub. Rozhodl jsem se, že se pojedou dospat a že hned, jak se vzbudím, zavolám konečně tomu zubaři. A že večer nikam nepůjdu, protože v televizi dávají Hon na ponorku.

O létajících objektech

„Tuhle jsem dělal pořádek na chatě a našel jsem za knihama zastrčený ligerosky, tak jsem si na tebe vzpomněl,“ řekl Vojta a podal mi přes rameno zprohýbanou krabičku. „Jsou už teda trochu vysušený, musely tam bejt nejmíň patnáct let, ale furt jsou to *ligára!*“

Ne bez pohnutí jsem si prohlédl důvěrně známou zlatou plachetničku na tmavě modrofialovém pozadí.

„Tos mi, hochu, udělal vopravdovou radost,“ řekl jsem. „A moh bych si rovnou jednu zapálit?“

„Ale jo,“ řekl Vojta, „vona to sice Monička nesnáší, ale kvůli tobě bych řek, že udělá výjimku...“

„Co kecáš, dyť cos přestal kouřit, tak seš nervózní jak prase především ty, já s tím problémy nemám,“ ozvala se Monička, „*mně* to neschází!“

„Ale tak já nemusim,“ řekl jsem.

„Jenom si zapal, von to Vojta vydrží, vid', von má silnou vůli.“

„Normálně si zapal,“ řekl Vojta. „A kdyžtak dej taky Moničce, aspoň bude klid.“

Natáhl jsem ruku dopředu.

„Nebudu, díky,“ udíbla Monička.

„Tak nic, já to vydržim,“ řekl jsem.

„Ale jo, prosimtě, klidně,“ řekl Vojta.

„Klidně,“ zopakovala Monička.

Tak mi polibte šos, pomyslel jsem si, cvakl zapalovačem a vdechl kouř. Chutnalo to, jako bych šlukoval dvacet let staré Květy. Ale bylo to ligáro, ligeroska, cigareta mého mládí.

Dřepěl jsem na zadním sedadle Vojtova starého eskorta, protože na předním musela sedět Monička, aby se mohli hádat. Háдали se pořád. Dost často se taky prali. Když to na ně přišlo, bylo jim jedno,

jestli je u toho někdo třetí, ba naopak, byli svým způsobem rádi. Ostatně málokdy si doopravdy ublížili, protože oba dohromady nevážili ani devadesát kilo. Bylo to, jako by zápasily dvě můry. Jako by do sebe žduchali dva mončičáci. Jednou jsem sice zažil, jak Vojta prohodil Moničku skleněnými dveřmi z pokoje do předsíně, když ji předtím pár minut tahal za vlasy po bytě, a ona mu pak za to rozbila o hlavu čínskou vázu, ale to byla spíš výjimka. Tu vázu pak spolu do večera svorně jak pejsek s kočičkou slepovali, protože to byl dárek, a já jim pomáhal.

Jeli jsme do jedné vsi za Kladno navštívit nějaké jejich kamarády, kteří tam údajně měli ten den dělat guláš z daňka, kterého prý střelil někde na Šumavě něčí nevlastní strýc. Nad Ruzyní zapadalo slunce. Nebe vypadalo jako souvislá, zvolna se posouvající deska plexiskla, na kterou se seshora někdo vyzvracel. Vojta s Moničkou na sebe štekali. Díval jsem se přes jejich hlavy dopředu. Sjížděli jsme do údolí, plného plechových hal, křoví, hromad hnijících prken a špulek od kabelů.

„Nedělej myšky, víš, že to nesnáším,“ říkala Monička.

„To nejsou myšky, to jsou krysy.“

„No tak hergot nedělej krysy!“ zvýšila hlas Monička.

„Dyťs mě tudle chválila před Pavluchou, jak jsem bezpečnej, když řídím.“

„To jsem asi musela bejt blbá!“

„Asi,“ prohodil Vojta a zakroutil volantem sem a tam.

„Nedělej myšky, kreténe!“

„Jestli budeš takhle eště chvilku pokračovat, Moní, tak tě tady přisámbohu vysadím,“ řekl měkce Vojta, „a jed' si domu třeba stopem.“

„No tak mi zastav, aspoň nebudu muset bejt u toho, až se někde převrátíte! Zastav!“

Měli jsme v sobě s Vojtou dohromady přibližně litr vodky, to je fakt.

Rozhlížel jsem se po krajině. Najednou jsem si všiml jedné zvláštní věci. Na zatažené obloze vpravo nad čelním sklem plálo pět nafialovělých čárek. Tři dlouhé, seřazené jedna vedle druhé, a nad nimi ještě dvě kratoučné. Zvláštní na nich bylo, že nepostály: jemně se chvěly a kmitaly, takže bylo těžké na ně zaostřit a se vsí rozhodností prohlásit, že tam opravdu jsou. Kdyby to byly poziční světla dopravníku nebo reflektory vrtulníku, uvažoval jsem, tak by se přece musely pohybovat jedním směrem, a ne takhle střečkovat. Zvláštní. Zvláštní.

„Slyšíš, tak zastav a já du!“ dolehlo ke mně.

„Heleď, Moní, nekomplikuju to a sed', nebo tě *přisámbohu* vysadim!“

„Tak dělej!“

„No mně by to tak moc nevadilo, stejně tě mám furt za prdelí!“

„Ty mě, jo?!“

Čárky trčely pod začouzeným stropem krajiny a zlehka se třepotaly. Vdechoval jsem kouř a snažil se neztratit je z očí, což nebylo až tak úplně jednoduché, protože co chvíli zaskočily za strom nebo za budovu skladiště. Vzal jsem si další ligerosku.

„Pořád musím poslouchat *řeči*,“ říkal Vojta. „Vod rána do večera mi zatěžuješ mozek!“

„*Já tobě zatěžuju mozek?!*“

„Jo! Zatěžuješ mi mozek naprosto nepoužitelnejma informacema!“

„To se divim, že to skrz ten chlast vůbec vnímáš!“

„Právě že *jenom* vnímám! Ale nemůžu *myslet*! Mám zsranej mozek kecama!“

„Hm... To by mě zajímalo, na co ty potřebuješ *myslet*,“ hrčela Monička.

„Možná by ses divila, ale na světě je toho k přemejšlení poměrně dost!“ odříkával Vojta.

Čárky se v tu chvíli vznášely mezi dvěma stříbrnými komíny. Náhle se daly do pohybu a poodletěly doprava, takže jsem je teď viděl

postranním okénkem. Stáhl jsem sklo a zíral na ně. Jejich barva se nejspíš dala popsat jako světle fialová, do které se občas vloudil náznak červené. Nebo se mi to tak alespoň jevilo. Upřímně řečeno, nic zvláštního jsem necítil. Tak nějak to všechno šlo dohromady. Ten bordel kolem, to stmívání, ta hádka vepředu, ta prastará ligeroska a ty blikající čárky nahoře.

Světla se pomaloučku stěhovala nad krajem, poskakovala mezi mračny a držela původní formaci: tři dole, dvě nahoře. V jednu chvíli se schovala za mrak, pak se zas objevila o kus dál. Jejich barva čas od času jako by lehce vybledla a nalomila se téměř až k růžové, ale pak se zas vrátila k původní fialové. Teď už jsem se za nimi musel otáčet k zadnímu sklu. Pak mi je zakryla koruna ořešáku.

Zavalila mě vzpomínka, jak jsem kdysi dávno takhle seděl na zadním sedadle staré černé tatrovky, kterou řídil jistý pan Kabrna v kožeňáku s vyhrnutým límcem, zestárlý frajer s převislým spodním rtem a dozadu ulízanými šedými vlasy, bývalý anglický letec, vedle kterého seděl můj děda Zdeněk. Poznali se v kriminále, když spolu betonovali železniční podchod. Vraceli jsme se nocí, děda s Kabrnou o něčem debatovali a já seděl a rozhlížel se, mohly mi být tak čtyři roky. Kolem se sunula prázdná krajina, v dálce se přeskupovaly žlutavě osvětlené hrozny osad, těsně nad obzorem se zdvihala tajemná záře měst a na olejnatém nebi se vařily hvězdy. Tatrovka se pohupovala v černočerné jámě, obklopené fosforeskujícími mraveništi. Pochopil jsem, že jsem se octl na světě, kterému nejenže nelze rozumět, ale který nelze ani popsat, protože sama jeho podstata se z minuty na minutu mění. *Aspoň šest kubíků, pane Motejl*, říkal ten den děda ještě za světla šedovlasému pantátovi v montérkách na dvoře nějakého skladiště, kde se kupily cihly a pytle, a ty kubíky musely být důvodem onoho výletu, protože tehdy děda stavěl domek, *aspoň šest kubíků, pane Motejl...* Po parcele nám tenkrát jezdil Emil Šmíd, nepřestajně se smějící, trochu snad zaostalý pracant, Emil Šmíd na traktoru značky Lanz, na zrezivělém modrém stegosauru

s baňatým komínem, chrlícím sladký benzínový kouř. Po parcele nám vozil trámy strašlivý Emil Šmíd s černými zuby, známý tím, že nikdy neobědval nic jiného než samotný ementál s máslem, tlustě krájený, silně mazaný ementál bez chleba.

Od té doby se toho v mém životě až tak moc nezměnilo. V dálce plují pořád ta samá elektrická světla. Žijí se tam ty samé životy. Není to o nic pochopitelnější než tenkrát. Jen možná o něco míň překvapivé.

„Já se na to taky můžu vysrat a hned tady na fleku to vobrátit!“ říkal Vojta už poměrně hlasitě.

„To právě nemůžeš, protože co by tomu řekli kucí, kdyby Vojtišek jednou nedorazil, co by tam bez tebe dělali...“ škrabkal mi kovadlinku nízký jedovatý hlásek. Měl jsem Moničku docela rád, ale nesměl u toho být Vojta. A Vojtu jsem měl ještě radši, ale pokud možno bez Moničky.

Aha! A kdepak jsou ty čárky, vzpomněl jsem si. Kroutil jsem hlavou ze strany na stranu, ale nemohl jsem je najít. Byly pryč. Mezi mraky se vznášel měsíc.

Což mi zase připomnělo jednookého kocoura Lojzu, kterého jsem míval ve vodárně na Lhotce. Když byl kotě, vyškrábala mu oko jeho vlastní máma, a já jsem mu pak mazával prázdný důlek framykoinem, díky čemuž jsem si z něj, aniž jsem o to stál, vypiplal takového chlupatého synka, který se mi bez přestání motal pod nohama nebo mi seděl za krkem a čuměl se mnou do knížky, nebo mě pomalu dusil, úzkostlivě omotaný kolem mé hlavy, když jsem se ve tři ráno pokoušel usnout. A tenhle Lojza, když byl úplněk, vydržel celou noc sedět a dívat se na měsíc. Kdykoliv jindy se hned, jak jsem vzal za kliku, vymrštil a už byl u mě, aby mě až do konce služby ani na chvíli neopustil, dokonce i když jsem seděl na hajzlu, tak žduchal do dveří a mňoukal tak dlouho, dokud jsem mu neotevřel. Ale když byl úplněk, tak mě pustil k vodě, usadil se na parapetu a hodiny a hodiny sledoval svým jediným okem bledý talíř, klouzající mezi hvězdami, vzdychal, vyhrnoval obočí a smutně, zákostelně v něm

hrkalo. Kde se v nás vzala ta drzost tvrdit, že se lišíme od ostatních tvorů tím, že máme duši, mohl by se možná ptát Jakub Deml před půl stoletím. Kdežto já jsem si takto, sedě na zadním sedadle Vojtova starého eskorta v noci ze 14. na 15. 9. 2001, mohl nanejvýš vzít další mumifikovanou ligerosku. Což jsem taky hned udělal.

*„Tak jsem do parku vlez,
na lavičku si sed
zavřu voči a hned
stojí tu žlutěj pes...“*

zakrákal znenadání Vojta, zabouchal do volantu a zatroubil, a já jsem se bez rozmýšlení připojil:

*„Voči má na mě vyvalený a při tom zuby vyceněný,
myslí si, že jsem jeho kost, tak ted' toho mám tak akorát dost!
Pal vocud' hajzle, pal vocud' hajzle,
pal vocud' hajzle, pal vocud' hajzle!“*

Vojta troubil jak blázen, točil volantem a kličkoval s námi od krajnice ke krajnici. Eskort se s námi kymácel po asfaltce jako škuner v bouři.

*„Pal vocud' hajzle (týý, týý!), pal vocud' hajzle (týý, týý!),
pal vocud' hajzle (týý, týý!), pal vocud' hajzle (týý, týý!)...“*

„Prosimvás, dávejte pozor na cestu,“ zaprosila Monička.

„To právě děláme, to je součást soustředění,“ řekl Vojta.

„Tak nás při tom nezabij!“

„Abych vás nezabil, tak se musím vodreagovat.“

„Ty seš prostě normální magor!“

„To máš asi recht, jinak bych už dávno...“

„Co bys dávno? No co bys dávno?!“

„Drž aspoň chvíli hubu, Moní! Furt musíš krafat!“ přidal Vojta na hlasitosti.

„Já, jo!“

„Jo, ty! Seš nesnesitelná! Máš to už v genech!“

„Tak to di ale do hajzlu...!“ řekla užasle Monička.

„Vidiš, to je vono, vo čem mluvím. Chvíli nemůžeš držet hubu!“

„Já sem nesnesitelná, to di teda pěkně do hajzlu!“

„Seš nesnesitelná a eště navíc...“

„Co jsem? Co jsem eště navíc?! Co jsem, ty ubožáku?!“

„Seš *nudná*, když to chceš slyšet!“

„Cože!“

„Slyšelas dobře! Každěj den furt to samý! *Ani jednou* se nestalo, abys...!“

„Tak proč se mnou seš? No proč se mnou teda seš?!“

„Nevím!“ řekl Vojta a zařadil trojku.

Asi deset minut jsme jeli mlčky. Kapota autáku polykala nasvícený smírek vozovky. Nalevo se černal nízký štětinatý lesík. Najednou z toho lesa vskočila na asfaltku srna. Zvířecí oko zazářilo ve světle reflektorů jako žárovka. Srna strnula v hrůze. Auto ji minulo o pár centimetrů.

„Jách!“ vyjekla Monička.

„Ty vole,“ zahučel Vojta, „to bylo vo fous...“

Pak bylo dlouho ticho. Na přední sklo začaly dopadat drobné kapky. Světlo reflektorů olizovalo řadu topolů.

„Každěj holt žije, jak umí,“ řekl najednou Vojta.

Potom bylo zase ticho. Ozývalo se jenom vrzání stěračů.

„Před chvílí jsem viděl UFO,“ řekl jsem, abych pořád nemlčel.

„No to já vidím každěj den,“ ozvala se Monička, „já jsem se za něj totiž vdala!“

„A kde vlastně jsme?“ napadlo Vojtu.

Monička se zahleděla do mapy: „Teď podle mě doprava, a tam by měly bejt šraňky a nájezd na ňáskou větší silnici, a tam pak rovně.“

Zahnuli jsme doprava. Za chvíli se kolem objevily ohrady, betonové dílce, domky s opadanými fasádami. V zatáčce nám málem vletělo pod kola několik rozjařených mameluků v montérkách. Zahlédl jsem vytlučené zuby, tetované krky, vychlastané tlamy, opilé oči. V další zatáčce seděly na klandru cikánské děti, zběsile žvýkaly a něco řvaly. O kus dál se drala tmou obludně tlustá ženská v zástěře a hrozila někomu, kdo byl mimo dohled.

„Viditelně jsme na Kladně,“ poznamenal Vojta.

„Viditelně jsme v prdeli,“ opáčila Monička.

„No ale čí vinou, ptám se?“

„Mojí, samozřejmě!“

„No asi jo... Kdyby ses včas koukla do mapy, tak jsme v ní nemuseli bejt,“ odříkával Vojta a podivně se přitom napolo usmíval, jako by potlačoval nějakou tajnou, nesnadnou radost. „Dej to prosimtě radši Honzovi!“

Monička mi vrazila do ruky mapu. Vojta mi podal baterku. Inu, vztahy. Byl jsem rád, že se mě to tentokrát netýká. Rovnal jsem mapu a šmejdil světlem po papíře.

Mezitím jsme vjeli do podivuhodné široké ulice, lemované z obou stran obrovitými budovami, které neměly okna. Byla tam pouliční světla, byla tam silnice, i když rozbitá, a kolem dokola obrovské zděné domy bez oken. Bylo to, jako bychom projížděli ulicí, kde není nic jiného než samá mauzolea. Pak budovy skončily, a nám nezbylo než vjet skrz vyvrácenou železnou bránu na opuštěné prostranství, kde cesta končila. Dál už byl jenom černý štěrk a nějaké kolejnice. Ze tmy se zdvihaly obrysy kovových konstrukcí, na kterých byly položeny temné, do dále vedoucí roury. Vypadalo to, že jsme se octli v břiše nějakého hodně velkého zkamenělého tvora. Ve výšce nad námi se kroutila zrezavělá střeva. O kus dál se válely gigantické betonové obratle. Nad mastnými kalužinami se převaloval dým.

„Ty vole, tady to vypadá jak na jiný planetě,“ vydechl Vojta a vypnul motor.

V tu chvíli někde blízko práskl výstřel. A hned po něm druhý. Zřetelně jsem zaslechl hvíznout kulku. Po chvíli se ze tmy vynořil chlápek a svíral oběma rukama pistoli.

„Stuj!“ zaryčel a namířil Vojtovi na hlavu. „Stuj!“ houkl znovu.

„Dyť stojím,“ řekl tiše Vojta.

„Co tady děláte! Bleskem!“

Hledali jsme vhodnou odpověď.

„Co tady děláš! Fofrem!“ opakoval chlápek.

„No co bysme tady dělali...“ řekl Vojta.

Muž obešel auto a mířil na nás.

„Prosimvás,“ ozvala se rozechvělým hláskem Monička.

„Co tady děláš, ptám se! Žádný *prosimvás!*“

„Prosimvás... mohla bych si zapálit?“

Muž se sehnul a podíval se na Moničku.

„Vy ste *ženská?*“ řekl.

„A co bych byla... prosimvás, můžu si zapálit?“

„Co zapálit!“

„Jak, co zapálit?“

„No co si chcete zapálit!“ štěkl muž, a aniž si to nejspíš uvědomil, namířil bouchačku na ni. Prostě mířil na toho, s kým zrovna mluvil.

„Jak jako, co zapálit...“ začala natahovat moldánky, „no cigaretu, sakra!“

„Dobrý, kuřte!“ nařídil muž.

Zapalovač chytl až na pátý pokus. Fascinovaně jsem sledoval, jak se jí klepe ruka.

„Tak co tady děláte! Rychle!“ obrátil se zase na Vojtu.

„Hledáme odbočku na Šternberk,“ přispěl jsem do debaty.

„Tady, jo?“ namířil na mě a od huby mu odlétla bílá slina. „Tady hledáš vodbočku, jo!“

Prohlížel jsem si lesklé ústí hlavně a cítil, jak mě malá studená ruka vzala za žaludek. Měl jsem pocit, jako bych měl v břicho syrovou prasečí nohu. A v rozporu s tím mě to zároveň jaksi zvláště uklidnilo.

„Jo, tady,“ řekl jsem.

„To povídej králikum!“

„Heleďte,“ vzmužil se Vojta, „a vy jste tady jako náká stráž, jo?“

„Ostraha,“ štěkl muž a namířil zase na něj.

„No tak to asi bude nákej vomyl...“

„Jak, vomyl!“ rozčílil se debil a bylo vidět, že psychická stabilita nepatří mezi jeho přednosti, protože se silně poprskal. „Tady probíhá *akce*! Co tady děláte vy!? A fofrem, vole!“

„Hledáme tu odbočku,“ řekl jsem zase já.

Chvíli to vypadalo, že neví co dál.

„Řidič vystoupit!“ vyřešil to nakonec a udělal pár kroků zpátky. „Kufr vodevřít!“

Vojta vylezl a otevřel kufr. Střelec tam dlouho svítil baterkou. Bouchačku přitom držel povšechně naším směrem.

„Tyvvvole...“,“ rozbřečela se Monička.

„Neřvi,“ řekl jsem tiše, „nebo mu rupnou nervy úplně!“

Sám jsem měl ke klidu daleko. Ale je fakt, že mi to v těch ne-skutečných kulisách připadalo tak vzdálené od všeho, s čím člověk běžně počítá, že jsem to sledoval s jistou zvědavostí.

Vojta zaklapl kufr a křikl mu zavelel: „Zpět!“

„Tak co s váma!“ pokračoval. „Tady nemáte co dělat!“

„No tak my jedem,“ navrhl Vojta.

„Jak, jedem! Kam?“

„Pryč,“ špitla Monička.

„Tak ale bleskem!“ štěkla ostraha.

Vojta nastartoval, zařadil zpátečku a začal couvat. Muž šel za námi a pořád mířil na přední sklo. Teprve teď jsme si ho mohli pořádně prohlédnout. Byl to příměstský týpek s odstálýma ušima

a zjednodušeným ksichtem, křivonohý kokot s vyholenou hlavou. Na sobě měl něco, co vypadalo jako černé montérky s mnoha vyboulenými kapsami. Možná tam měl granáty. Kdoví. Šel za námi až k té rozvrácené bráně, tam se zastavil a civěl na nás. Couvali jsme ještě asi dvacet metrů. Potom to Vojta pomalounku otočil a byli jsme zase zpátky v té zvláštní ulici, co neměla okna.

„Vyliž nám prdel, bulhare jeden nasolenej,“ osmělil se Vojta, když jsme byli dostatečně daleko. „Moničko, nedala bys mi cigáro?“

„Já měla jenom to jedno, Vojtíšku, kdybys bejval řek, tak ti ho ráda nechám...“

„Vem si ligáro,“ nabídl jsem mu.

„To ne, ty jsou pro tebe.“

„Co blbneš, vem si.“

„Tak díky,“ řekl Vojta a Monička mu třesoucí rukou připálila.

„Dal bys mi prosimtě taky jedno?“ otočila se. Dal jsem jí cigaretu a nahlédl do krabičky. Zbývala tam poslední. Vytáhl jsem ji a zapálil. Všichni tři jsme vyfoukli kouř.

„Já už jsem teda úplně střízlivěj,“ nadhodil nepevným hlasem Vojta.

„To já taky,“ řekl jsem.

Monička byla zticha a žhavila konec ligerosky.

Potom jsme zase jeli mlčky. Suchý voňavý dým plnil auto. Po chvíli jsem znovu rozsvítil baterku a začal studovat mapu. Viděl jsem chvějící se rudá střívka silnic, viděl jsem zelené šrafování a modré žilkování a spoustu cedulek a písmen a čar a fleků. Názvy vesnic se mi svévolně rozpojovaly a míchaly před očima: *Jedozda, Čelesuty, Hulora, Srzdeň...*

„Vojti, nezlob se, moh bys mi na chvílku zastavit?“ pípala Monička.

„To vížejo, Moní, chceš hnedka teď?“

„Jo,“ škytla Monička, chytla se za břicho a sotva udělala dva kroky od auta, už to pleskalo.

„Nepotřebuješ nák pomoct?“ staral se Vojta.

„Oedobry... blua... dík, Vojti... blua, blua... blua...“, mávala do tmy krásně bílou ručkou s černě nalakovanými nehty, vykukující z vyhrnutého rukávu černé košile. Kozí pánev jí obepínaly černočerveně kostkované gatě. Monička si odjakživa potrpěla na tenhle druh tlumené elegance. Opírala se o značku, omezující rychlost jízdy na osmdesát kilometrů v hodině, a hlasitě v ní žbluňkalo. Z obzoru trčela holá tyčkovina řídkého lesa prosvícená monotónně blikajícími zářivkami, táhnoucími se podél jakéhosi skladu či fabriky.

„Tak jsme teda fakt v hajzlu,“ podotkl Vojta.

„Ba ne, už to mám,“ řekl jsem. „Šternberk... rovně na Smečno a první doleva a pak doprava po cestě, je to kousek, ani ne pět kiláků.“

Nakonec jsme dojeli k nízkému rozlehlému stavení, ve kterém svítila úplně všechna okna. Po zahradě popocházely hloučky lidí. Hořel tam oheň. Hrála muzika. V mihotavém světle se kývaly tancující dvojice. Někdo hodil do plamenů poleno. Mezi stromy vybuchl snop jisker. Ohnivě nitě vystřelily k nebi.

Do kuželů světla vstoupil oslněný zrzek v kraťasech a široce se na nás usmíval. Když jsme zastavili, vykřikl: „Ahój! Vojtíšéék! Vojtíšek je tady! No že ste teda přijeli včas, už je všecko sežraný! Zbyl tady akorát lovečák a slivovice. Dáte si aspoň to?“

„Jo!“ odpověděli jsme všichni tři najednou.

Dusno

Měl jsem skoro půl hodiny zpoždění, a tak jsem zabočil do Kaprovky a vzal to rovnou přes Staromák, ačkoliv byla půlka července a všude se motaly vedrem zmámené houfy turistů. Kličkoval jsem mezi nimi a snažil se do nikoho moc nevrážet, ale postupně jsem zjišťoval, že to jinak nepůjde. „Pardon...“ říkal jsem hlasitě do slepenců hlasitě hovořících těl, „pardon, pardon!“

Cítil jsem, jak se mi propocené triko lepí na záda. Jak se mi po páteři valí jedna kapka za druhou. Po chvíli jsem rezignoval a začal celým tělem rozrážet semknuté řady hýkajících ramenatých blondáků, roztahujících se přes celý chodník, protože – to už jsem věděl předem – tihle člověku tak jako tak neuhnou. Posléze jsem je začal rozhrnovat rukama. Překvapilo mě, že se nechávají odstrkovat, aniž je to nějak zvláště vyrušuje. „Martáni!“ opakoval jsem do chechtajících se plochých uvolněných tváří a srdce mi chrastilo. „Martáni!“

Otřel jsem se o roh otevřeného obchodu, abych předběhl hrozen veselých modelek. V tom momentě jsem zůstal, jako bych dostal do hlavy holí: z dutiny krámu mě zasáhla jakási nasládle povědomá hudba. Zastavil jsem se a naslouchal. Bylo to kvokání našminkovaných zednářských slepic z Kouzelné flétny: „Pa... pa, pa... pa, pa... Pa-pa-pa-pa-pa-papagena! Pa-pa-pa-pa pa-papageno!“ Vylekalo mě, jak dobře tomu rozumím: slyšel jsem komentář k neutuchajícímu přesouvání a posouvání a putování a zmítání. Modlitbu živé hmoty, která má strach pohlédnout dopředu, a tak dělá ksichty po straně do zrcadla. O Isis und Osiris! A hůř: i ve chvíli, kdy už někde v gatích mokvá krev nebo si buňky zmořené stereotypním režimem začínají dělat lautr, co chtějí, se tím víc pucují botky a načechrává se tuhá, nepadnoucí paruka. Stál jsem a poslouchal. Pizzicato smyčců se mísilo s pleskáním křídel nad žhavými střechami. Koneckonců

to složil jenom pár měsíců před tím, než ho samotného šoupli do jámy. „Papagena! Papageno!“

Na vteřinu jsem zahlédl sám sebe ve výloze. Ty už si tady taky připadáš jako duch, projelo mi mozkiem. Jako někdo, kdo už skoro neexistuje, ale ještě klame tělem, zametá stopy a vymýšlí naivní lži, aby to ostatní nepoznali... V tu chvíli do mě napálil ramenem mužík v plandavých kalhotách. „Parrrdomm!“ zakřičel. Hekl jsem a pustil se zase po proudu. Znovu jsem obešel skupinku halekajících modelek.

Myší ulička pod Týnským chrámem byla definitivně ucpaná. Kupily se tam desítky výprav a štelovaly si videokamery. U stánků se prodávaly čepice, loutky, cetky, hrnky, srágoro, matrhošky. Sunul jsem se podél zdi a překračoval fantasmagoricky rozvrkočenou mládež, sedící na zemi s nohama nataženýma do uličky, aby dala najevo, jak moc je v pohodě. Ze všech stran znělo štěbetání a smích.

Uprostřed plácku v Týnské stál nehybně postarší chlápek s knírem a držel před sebou otevřené desky s jídelním lístkem nějaké nově otevřené restaurace. Držel je tak, aby se pihovaté machny v kratásech, doprovázené bledými dvoumetrovými starci, aby se nafetovaná španělská mládež, japonské babičky v kloboučkách a ječící zrzavé Anglosasky mohly podívat, co by si tak daly za zlámanou grešli. Chlápek stál, hleděl před sebe a dav do něj vrážel.

A jak jsem to všechno kolem sebe viděl, ten důsledek turistického průmyslu, ten veselý, nevinný, deodorantem vonící, dětsky zvědavý dav, kterému je fuk, že se mu svět chystá rozpadnout pod zadkem, protože to nebude dneska, protože to nebude ani zítra a protože to nebude možná ani pozítří, zatmělo se mi před očima.

Přistoupil jsem k muži a povídám: „Že se nestydíte!“

Muž ke mně obrátil šedé oči. Jeho obličej byl plný drobných vrásek. Měl šedivějící, dozadu ulíznuté vlasy. Kouty. V jeho duhovkách se zdvihal do výšky Týnský chrám, který vypadal jako

hvězdolet připravený ke startu, jako kosmická nákladní loď Nostromo, řítící se cizím, prázdným, závratně vzdáleným prostorem. Věže trčely k nebesům, naplněným nehybnými mraky, jako dvě obrovité vypsané fixky.

„Ale to víte, že se stydim,“ odpověděl.

„Aha,“ řekl jsem, „v tom případně se omlouvám.“

„To nemusíte,“ odvětil muž a dál držel otevřený jídelní lístek.

Zavadil jsem očima o ceny: 499,-... 548,-... 829,-...

„Tak nashle,“ řekl jsem a šel pryč.

„Izit gudvej tu vizit dis big čerč?“ přistoupila ke mně s úsměvem neuvěřitelně úhledná obrýlená asijská dívinka, za kterou stálo v zákrytu ještě pět naprosto stejně úhledných obrýlených dívenek, a všechny se usmívaly.

„Yes, it is,“ mávl jsem rukou a pokusil se na ně taky usmát.

Dívky se lehce uklonily a i já jsem se lehce uklonil. Vteřinku jsem sledoval šest pevných cílevědomých prdelek a šestero bílých adidasek odcházejících uličkou k Týnu, který odtud ještě mnohem víc připomínal omšelou, meteority otlučenou kosmickou loď, ověšenou desítkami antén namířených ve směru letu do mrazivého vesmíru.

Otočil jsem se a spěchal dál. Pod obrubníkem chodníku před Týnskou kavárnou spočívalo lejno ve tvaru spící krasavice. Ačkoliv tím zpoždění dál neúnosně narůstalo, musel jsem se znovu zastavit; stál jsem a pozoroval tu věc. Bylo to k neuvěření. Podoba s lidským tělem byla až děsivě dokonalá. Metr od mojí podrážky spočívala na dlažbě malinká zasněná, matně se lesknoucí huriska s lenivě vystrčeným bokem. Nahá odaliska s obrovitou hladkou, překrásně rozpůlenou zadnicí a malou nakloněnou hlavičkou.

Když jsem dvacet vteřin poté vzal za kliku a vběhl do kavárny, zjistil jsem, že tam na mě Tomáš čeká v naprostém klidu, má nohu přes nohu, upíjí pivo a čte si nějakou tlustou knihu, zabalenou do novin.

Podivín

Andula měla prazvláštní figuru, hrudníček jako makrela, ale zadnici a nohy jako pořádná ženská. Takže když jsem ji spatřil postávat u výlohy na druhém konci náměstí, věděl jsem na sto procent, že je to ona. Bez váhání jsem přidal do kroku. Zajít s Andulou, kterou jsem neviděl dobře osm let, někam na dvojkou, byla ideální příležitost, jak na chvíli pustit všechno z hlavy.

„Nazdárek,“ protáhla, jako bychom se potkávali obden.

Sedli jsme si do vinotéky u Anežky a chvíli se vzájemně testovali vyvoláváním starých historek.

„A co jinak?“ nadhodil jsem, když jsme všechny probrali.

„Furt nic,“ vzdychla, „a furt něco, ale tak, že nakonec na hovno, naposled třeba Jozifek.“

„A co?“

„No nic, jako dycky. Možná bych se na to už měla vysrat a jít někam do kláštera zalejvat macešky...“

„Jo, ty zrovna. A co ten Jozifek?“

„No co by, hodnej kluk a přitom ne blbej, všechno dobrý, trochu byl malinko do sebe, takovej tichej, nesmělej, ale to mně vyhovovalo, víš co. Jediný, co mi na něm bylo divný, bylo, že když měl svůj byt, jak tvrdil, tak že jsme chodili furt jenom ke mně, že mě jako nikdy nepozval. Tak jsem se ho nakonec zeptala, nenápadně, znáš mě...“

Přikývl jsem. To její *nenápadně* jsem znal. Andula byla věčně na ocet; bylo jí k pětatřiceti, měla dítě, a pořád nemohla potkat toho pravýho. Nebyla ani úplně ošklivá, ani docela hloupá, a když na to přišlo, byla s ní sranda. Ale jakmile přišlo na vztahy a na vdávání, tak okamžitě ztrácela šmrnc a propadala zmaru. Měla i takové sny; zdávalo se jí, že za ní po ulici kráčí obrovský čtyřmetrový černý

chlap, dýchá jak parní válec a hromovým hlasem jí říká do zátylku: *Seš nemožná...! Seš nemožná...! Nemožná...! Seš nemožná...!*

„A co von na to?“ zeptal jsem se.

„Von zvážněl a povídá: A ty bys vo to stála, jít ke mně? A já říkám proč ne, a von teda že jo, že mě zve, a řek to tak ňák slavnostně, až mě vylekal. No nic, tak jsem se teda vyfikla a šla. Zazvonila jsem, von vtevřel a říká jak ve filmu: Pojd' dál! a byl ňákej celej nesvůj... Tak mě uved, sednu si, koukám, běžnej byt, nic nápadnýho, žádný uši v lihu, žádný počmáraný lebky ani žádný čuňáčinky. Jenomže von byl pořád ňák divně nervózní... Tak čau!“

Přitukli jsme si a Andula si v zápalu řeči sundala sáčko a odhalila světu ta svoje dětská ramínka: „Až jsem to teda uviděla! Von tam měl vobrovskou knihovnu kolem tří stěn, samý zasklený police, tak jsem hodila voko, co asi čte. A v těch policích nebyla jediná kniha, ty police byly vodshora až dolu plný samejch slepovacích tanků a vobrnáků a pásáků, věřil bys? Stovky a tisíce!“

„Fakt?“

„No ale kdyby jenom tanků! Von tam měl samý takový jako situace! Vždycky takový prkýnko a ted'ka na tom prkýnku pár baráčků, jeden třeba jakoby vohořelej, všude rozsypaný trámečky a cihličky, prostě sakumprásk ulice, trafika, lucerny, všecko; a ted'ka u tý trafiky třeba ležel mrtvej esesák a za rohem stály americký tanky a byla tam vohrada a za tou vohradou čekali Němci s kanónkem, aby ty tanky přepadli. A na tý vohradě byly takhle malinký vorvaný plakáty s háknkrajcema, představ si... Nebo tam měl situaci, jak vojákové vopravujou tank, jeden se hrabe v motoru, druhej si utírá umouněný ruce do kusu hadru, třetí je do půl těla, má chlupatý prsa a pucuje kulomet, a eště další sedí na věži a jí chleba se salámem! Takovejdle chlebíček, hele!“

Dále mi popsala, jak na tanku seděl voják, na hlavě měl helmu a pod helmou černé brýle, a zpoza těch brýlí hleděla na Andulu malinká, světlounce modrá očka, zatímco jiný voják seděl na

převráceném džípu a pil kokakolu z plechovky. „Všimni si, že už pije druhou,“ komentoval to Jozifek a rozčilením mu přeskočil hlas, „tady je jedna zmačkaná...“ A opravdu, na zemi se válela zmuchlaná červená plechovička. Jiný vojín stál u plotu a močil. Ten Andulu silně zaujal. Podívala se blíž. Spatřila z maskáčových kalhot vytaženého malinkého bledého lulínka, od kterého se obloukem táhl žlutý průsvitný čúrek, končící v prostřílené helmě, válející se na zemi. „Von chčije,“ uklouzlo jí. „No. To je z niti, vytažený nad plamenem z průhledného polystyrénu,“ zajíkl se Jozifek, „a tu nit jsem vobarvil transparentní žlutou, aby to bylo realistický...“

„A co tam měl ještě, povidej,“ řekl jsem okouzleně.

„To bysme tady byli do rána,“ máchla rukou, „von mi ty situace ukazoval jednu po druhý snad tři hodiny a k tomu furt vařil čaj, pak teda votevřel nákou zaprášenou whisku, která tam byla na skříní nejmíň vod předloňskejch Vánoc, a furt vykládal: A hele tady, podivej, to je německej p-c-r-k-v tři nebo jak to menoval, ale to prej je zajímavý, všimni si, von má úplně jinou věž s ruskym kanónem, proč, poněvadž ho ukořistili Rusové a předělali ho, a pak ho zas podruhý zpátky vod nich ukořistili Němci a zařadili ho znova do stavu! A ukazoval mi takovou hnusnou votřískanou vobludu, jak dyž to pochcala kráva a volízal pes!“

„A jak si to, Andulo, tak přesně pamatuješ?“ zeptal jsem se.

„Co jako?“

„No ty názvy a to...“

„Dyť jsem přece hrávala divadlo, jsem zvyklá memorovat, copak to nevíš?“

„Aha, a co tam měl ještě?“

„Mraky věcí, von byl ve svym živlu, vykládal a vykládal a já mu dolejvala tu whisku, aby jako měl sílu změnit téma. A von se mi nakonec po třech panácích tak vožral, že se deset minut pokoušel zapnout televizi mobilem... Ale povidej, co je u tebe novýho?“

„Furt stejně, to ani nestojí za řeč... A potoms ho už neviděla?“

„Jak, neviděla, dyť my spolu byli skoro tři čtvrtě roku! Dokonce jsem u něj byla častěj než doma, když už teda získal jistotu, že s ním nebudu skrz ty slepovačky pohrdat... Von měl takovej kout, a sotva přišel domu, tak sednul a už piloval a už natíral. Dobrý, říkala jsem si, nebud' kráva, kdyby mizel po nocích a ráno volal nápadně sladkým hlasem, že přespal v práci, tak by to bylo horší, takhle aspoň víš, kde ho najdeš... Tak jsem mu dělala pomyšlení, vařila jsem, utírala prach. A jak jsem utírala prach na jedný takový polici, tak von najednou vyletěl: Ježiš, tam ne! To byla totiž police, na který se prach utírat nesměl; von ten prach sbíral štětečkem a lepil ho na ty svý modýlky, aby vypadaly bojově vopotřebený!“

„To jsou věci.“

„No... A pak nás teda jednou vzal všechny tři na vejlet. Dobrý, říkala jsem si, začíná to bejt lepší, nakonec bude pro rodinu! Tak nás naložil a jeli jsme někam k Novýmu Boru. A když jsme tam dorazili, co bys řek, že tam bylo?“

Pokrčil jsem rameny, i když jsem zhruba tušil.

„Sraz milovníků vojenský techniky! Hromada džípů a nákladáků, kolem kterejch se motali blbouni převlečený za vojáčky, Jozifek se s půlkou z nich zdravil a hned se bavili, a já tam stála jak dřevěná koza! A to bylo celej den! Ty vojáci běhali po kopcích, že jo, Němci proti Amíkum, vedro jak svině, tak to eště ke všemu flákali, každou chvíli se nákej zpocenej tlustoch zašil za keřem a lil do sebe limonádu z čutory, prostě pakárna příšerná... Jenže Jozifek, ten to natvrdo žral, furt je sledoval dalekohledem a radil jim: Nech si ho přijít blíž, nestřílej... Bacha, je za tebou... Pust' si ho blíž... Nabij si a čekej! No a vrcholem dne bylo, že z lesa vyjel tank, zastavil a vystřelil. A v tu chvíli se Jozifek samým štěstím rozesmál. A to byla v podstatě ta poslední kapka,“ vzdychla. „Pak jsme se za pár dní pohádali a já byla tak blbá, že jsem mu dala vybrat: buď já, nebo tanky! Tak jsem ted' zase sama...“

„Hm,“ pokýval jsem, „tak si dáme eště dvojku?“

„A nedáme teda rovnou litr?“ napadlo Andulu.

Pak jsem se najednou zouval u ní v předsíni. Najednou jsme seděli v panelákové kuchyni a svařovali si víno. Plyn syčel a modrozelené zoubky hořáku okusovaly dno hrnce. Vzduchem se šířila chřipková vůně citronu, hřebíčku a skořice. Když bylo víno svařené, každý jsme jednou usrkli, nechali to stát na stole a šli si lehnout. Sotva jsme na sebe sáhli, naskočilo to stejně jako před lety, až moc rychle na kopec a rychle zase z kopce, takhle bez cirátů to fungovalo jenom s Andulou.

„Hele...,“ ozvala se do houstnouce mlhy spánku.

„No?“

„Mám furt ještě to pěkný břicho, cos mi ho dycky chválil?“

„Máš,“ řekl jsem po pravdě. Jenomže taky měla vzadu na stehnech a na lýtkách rozrůstající se síť křečových žil, jak jsem si všiml, když vycházela z koupelny. Dřív mívala bílé a pevné a hladké nohy jak z alabastru.

Uprostřed noci mě probudilo jakési prudké pálení. Chvilí jsem jen tak ležel a přemýšlel, čím by to mohlo být. Pak jsem to nevydržel a začal se drbat. Nervová zakončení se propadla do nekontrolovatelné extáze. Chvilku jsem se zvěřsky škrábal a drbal. Svědění se změnilo v bolest.

Andula se vedle mě zavrtěla: „Já mám trochu zánět, víš, náký kvasinky nebo co. Nezlíbíš se?“

„Ne.“

„To není nic nebezpečnýho, víš, já to léčím, neboj, mažu to takovým svinstvem...“

„To nevadí, spi.“

Začala oddechovat. Po chvíli jsem nicméně ucítil její nenechavou ruku, jak mě zkusmo bere za péro. Snažil jsem se na to nereagovat; už takhle to vypadalo na pěknou polízanici. Ale když mě druhou vzala zezadu za koule, můj obolavělý janek se znovu poslušně postavil.

Vzbudila mě ve tři čtvrtě na šest: „Hele, promiň, ale musíš vstávat, von už je Martínek velkej, víš... aby tě tady nenašel...“

Zkusil jsem ochotnicky předstírat, že tvrdě spím.

„Slyšíš, vstávej!“ nedala se a zatřásla se mnou. „Vedle spí Martínek, víš, von už tydle věci vnímá, musíš jít! Slyšíš!“

Vstal jsem, oblékl se, lokl jsem si v kuchyni ohavně studeného svařáku a zaklapl za sebou dveře. Cestou dolů po schodišti, pokrytém poškrábaným zeleným linem, mi vytanula vzpomínka, jak jsem za touhle Andulou kdysi chodíval do Vršovic, kde měla podnájem v takovém nízkém cihlovém domku; sedávali jsme vzadu na zahrádce a pokuřovali a pili víno a dívali se na hvězdy, a pak jsme dávali průchod spontánní tělesnosti. Jednou jsem od ní odcházel uprostřed noci, protože jsme se raflí, už ani nevím, kvůli čemu, zkrátka odcházel jsem do noci jako pyšný blbec zrovna uprostřed libomrdectví, a Andula se na všechno vykašlala a vyběhla za mnou od hlavy k patě nahá na ulici. A běžela za mnou dolů Voroněžskou po kočičích hlavách mezi zaparkovanými žigulíky, cupitala za mnou až dolů na křižovatku, a jak byla bosá, tak jsem ji neslyšel a rázoval jsem s rozepnutou košilí pořád dál. Dohnala mě až pár metrů před kinem Pilotů, zavěsila se mi zezadu na krk a šeptala mi do ucha vlhkým hovězím hláskem: „Prosimtě, co blbneš... Nikam nechod' a pod' zpátky!“ Jenže to už bude nejmíň dvanáct let, jestli ne patnáct.

Ranní vítr se hnal mezi baráky. Z fialového pásu nad obzorem se zvolna vynořovalo zubaté cimbuří města. Nebe vypadalo jako dětskými sáňkami rozježděný sníh na stráni za sídlištěm. Moudí mě svědilo tak strašně, že jsem sotva šel. Nemohl jsem se ani pořádně podrbat, protože všude kolem spěchal běžný sociální řez obyvatelstva do práce.

U stanice autobusu byl otevřený stánek. Koupil jsem si kafe v polystyrénovém kelímku, sedl si na lavičku a vždycky, když to bylo trochu možné, jsem se rychle poškrábal.

Kolem šla sebevědomá zrzavá samice v sukni s rozparkem a vedla rozklepaného ospalého ratlíka. Pejsek se přimotal, čichl

mi k botě, pak zvedl nohu a odstříkl pár kapek na mou aktovku, opřenu o betonovou patu lavičky.

Ženská mě přelízla pohledem: „Žiši, von je blbeej, nevadí vám to?“

U pejska mi to nevadí, řekl jsem si v duchu. To by šlo.

„U pejska mi to nevadí,“ odpověděl jsem.

„Tak pod, čuně jedno zasraný!“ nařídila ženská pejskovi.

Nedívej se tam, okřikl jsem se v duchu. Nedívej se tam, dyť je to příšerný dacanství, tohleto. Jenže je to ňák asi v rodině, otec když promluvil se ženskou, tak se jí potom nikdy nezapomněl podívat na nohy, děda to samý, strejda to samý. Aspoň ty bud' slušnej! Tohleto kroucení hlavou! Pij kafe, ndrbej se a hlavně se tam nedívej!

Otočil jsem hlavu směrem, kterým ženská odcházela. A spatřil, jak ke mně po chodníku přichází metr devadesát vysoké, obludně vážné kuře, jak ke mně kráčí na obrovitých třaslavých pařátech a dívá se přímo na mě. Srdce se mi leknutím zastavilo. Ale vzápětí mi došlo, že je to jenom nějaký ubožák navlečený do kostýmu, který si tam přivydělává reklamou pro KFC.

Macha

Mnoho Eskymáků i polárníků zahynulo také tím, že rozehnali své spřežení šikmo nahoru na ledovou bariéru, netušíce, že tato vyvýšenina je z druhé strany vlastně srázným břehem kanálu.

— JAN WELZL

Pondělí jsem si vyhradil na to, abych napsal povídku, o které jsem už čtrnáct dní tvrdil, že je hotová. Vstal jsem, uvařil čtyři vejce, vyklepl je do hrnku a chrstl na ně kečup. Ve chvíli, kdy jsem polykal první sousto, zazvonil telefon. Volali z redakce, že už tu povídku nutně potřebují.

„Eště to potřebuju jednou prolítnout, dokdy to má bejt?“ zeptal jsem se co nejjistějším hlasem.

„Nejpozdějc do zejtrka do rána, to je uzávěrka.“

„Dobrý, snad to stihnu.“

„Jak *snad*, to musíš stihnout! To je normální macha, snad seš spisovatel!“

Pokaždé, když mě někdo někde takhle nazval, jsem měl podezření, že si ze mě dělá srandu. Ale koneckonců jsem už čtvrtý rok dřepěl doma, foukal kouř do lampy, a místo abych žil, tak jsem raději psal.

„Snad jo,“ odpověděl jsem.

„Tak to prolítni a zejtra dopoledne, aspoň šest normostran!“

Bylo to pro jednu přílohu, která slušně a bez řeči platila. Zatáhl jsem závěsy, vypnul telefon, sedl jsem si a začal přemýšlet, o čem by povídka asi tak mohla být. Svět se najednou zdál pustý a pitomý jak emailovými barvami natřený Karlštejn na zahrádce.

Po slabé hodině zařinčel zvonek. Chvíli jsem nehybně hleděl před sebe; neotevřít jsem dokázal jenom jednou, a sice na jaře roku 1996, když někdo zvonil v deset večer, a zvonil dlouho, možná

čtvrt hodiny, zatímco já jsem ležel na kanapi a četl Dějiny dobývání Mexika. Nikdy jsem se nedozvěděl, kdo to tenkrát byl.

Zvonek zařinčel znovu. Šel jsem ke dveřím a otevřel.

„Nazdar!“ řekl kamarád. „Ty máš vypnutej telefon, že jo!“

„Mám. A co?“

„Pokud ti nevadí, že na tebe tři čtvrtě hodiny čekám na Jiřáku, tak nic! Byli jsme domluvený, že pudem na pivo!“

„Nezlob se, já zapomněl,“ plácl jsem se dlaní do hlavy, „mně to řák posledních pár tejdnu nemyslí.“

„To je v pohodě, já už taky žiju jenom z podstaty... Copak tam máš?“ ptal se kamarád a zdálky nahlížel do hrnku jako do ústí minometu.

„Vajíčka, uvaříš naměkko, rozsekneš, vybereš lžičkou, dáš sůl, pepř, sojovku, strouhanej sejra, šunku, cibulku, cokoliv v tomhle duchu, zamícháš a hotovo. To jsme snídali každej den během celého mého posledního manželství.“

„Že to je takový červený?“ zapochyboval.

„Je tam kečup.“

„To bylo s Bláňou, jo? S tou vokatou?“

„No jo.“

„Hele a moh bych trošku takhle zkusit... jenom na lžici?“

Snědli jsme vejce. Kamarád vytáhl z police zaprášený magazín a zalistoval v něm. „Ha, ha, poslouchej,“ řekl, „*pocity v podmořském člunu líčí anglický námořník; při ponořování jest člověk přepodivně dojat a rozechvěn, načez zachvácen jest jakýmsi omámením. Později dostavuje se úzkost a malátnost, která snad má kořen svůj ve vědomí naprosté bezmocnosti. Mořská nemoc člověka pod vodou téměř ze svých spárů nepouští. Delším pobytem v podmořském člunu všecko mužstvo pozbývá své barvy a bledne, čehož příčinu hledati jest snad ve zkaženém vzduchu, který všecky prostory člunu za krátko po sestoupení do hlubin vyplňuje...*“ citoval. „Devatenáct set sedum...!“

Vydal jsem ze sebe smích a při tom jsem jako obvykle pocítoval jakousi nedostatečnost – odjakživa mám dojem, že fakt, že se se

mnou někdo bezprostředně baví, je třeba ocenit mnohem zábavnějším způsobem, než jakého jsem v tu chvíli schopen. Že se ode mě očekává něco, čemu neumím vyhovět. Ergo že to všichni dřív nebo později uzavřou konstatováním, že jsem vůl.

Obuli jsme se a vyšli ven. Z povalené popelnice se řinuly smrduté odpadky. V koruně akátu se třepetaly potrhane punčocháče. Po televizním vysílači lezla třímetrová laminátová nemluvnata, výsledek zdobivých výbojů jednoho sochaře.

„Ty fakani mě tak hrozně serou,“ ukázal jsem na věž.

„To jsou jenom takový karmický přeludy, to já rovnou vytěšňuju!“ mávl rukou kamarád. „Vobtěžovat lidstvo se svejma ambicema... banda pičusů... holí přes hlavu, kurvy... vůbec nestojí za řeč... se s tím zabejvat... umělci!“

Sešli jsme beze spěchu Ruskou, přešli kopec vedle vršovické radnice a pak jsme se dali křivolakými uličkami dolů do Nuslí. Ulicí se hnala sanitka. Siréna psychoticky kvílela. Kam ucho sahalo, všude probíhalo troubení, cvrkání, skřípání, klepání, štěkání, drnčení, houkání, mravenčení. Měšťanské baráky se nahýbaly nad vlhkými prolukami, kde pod keři tiše dodělávaly hromady starých hrců a plesnivých kabátů. Okna se zavírala a otvírala s šílenou rychlostí. Cizopasně městské liány se plazily po vrbách kolem Botiče.

„Botič,“ řekl jsem.

„No, no, no, ano,“ souhlasil kamarád. „Voni ho teď ňák vyčistili nebo co, já se pamatuju, jak v něm dřív pluly vobrovský balvany žlutý pěny a jak v něm stály rezavý tříkolky a jak byly zarostlý břehy, bejvávala to taková nuselská Amazonka.“

Na dolním konci příkrého náměstíčka zela zakouřená díra místní kořalny. Po stranách schůdků se divoce klátily husté trsy řapíkatých haluzí.

„Česká palma,“ řekl jsem.

„Ano, ano, pajasan, ten mám hodně rád,“ souhlasil kamarád. „Na něm je mi sympatický, že je úplně k ničemu, dokonce i ty Číňani,

který jsou zvyklí vycucat všecko do mrtě, ho nechávaj v klidu růst, protože je totálně nepoužitelnej – křehký dřevo, žádný plody, nic k sežrání, nádhernej strom! Tak to zkusíme?“

Vystoupali jsme po cihlových schodech a nahlédli dovnitř. Na dně vysoké místnosti kuňkalo několik tlumených hlasů. U nejdelšího stolu seděl osamocený stařec s velkými brýlemi na nose, pravidelně cukal hlavou a vyčítavě si nás prohlížel. Vypadal jako obrovská zaprášená moucha. Po stropě se rozlézal vlhký flek a odkapávala z něj voda do přistaveného kýblu.

„Skvělý,“ kvitoval to sníženým hlasem kamarád, „tady je to jak ve Svatým Jánů pod Skalou, v té jeskyni pod klášterem, byls tam někdy?“

„Loni v létě,“ řekl jsem. „Tys tam byl vostatně taky... a nějaký ženský tam s náma byly... a Dan Lima tam s náma přece byl.“

Sotva jsme se usadili, už u nás byl číšník.

„Fernet,“ řekl jsem čistě ze zvyku a zároveň jsem si uvědomil, že už to vlastně nepiju. Poslední dobou se prudce zkazil, byla z něj cítit smrt a jedovatá žaludeční chemie. *Pečlivě vybrané byliny, tradiční příprava a dlouhodobé stárnutí vytváří nenapodobitelný nápoj výjimečné chuti.* Dvacet let to byla pravda. Jenže kde by pořád brali ty pečlivě vybrané byliny.

„Já si dám taky,“ řekl kamarád. „Všim sis?“ naklonil se ke mně, když číšník zmizel.

„Ne, čeho?“

„Tak dávej pozor!“

Pingl se objevil v průchodu od výčepu. Měl vykasané rukávy a obě ruce mu končily v zápěstí. Mezi pahýly, zmáčenými od piva, svíral jasně zelený tácek, na kterém stály dvě sklenky s temnou kapalinou. Položil ho na stůl, uchopil jednu skleničku, postavil ji přede mne, druhou postavil před kamaráda. Ke každému pahýlu patřil jeden miniaturní mrtvý paleček bez nehtu, který vypadal, jako by byl smontován ze zbytků malíčku.

„Dva fernety,“ řekl a odešel.

Chvíli jsme ho pozorovali, jak kmitá mezi hosty, jak nosí pivo a odnáší sklo a všechno pak hlásí vepředu u pultu ženské, která stojí u pípy a připisuje čárky na účty podle stolů. Měl hlavu středočeského krasavce s dozadu sčísnutými kučeravými vlasy. Vypadal jako někdo, kdo vystudoval tělovýchovnou fakultu a šťastně se oženil, než se mu to stalo. Jako mistr republiky v ploché dráze. Jako Gabčík s Kubišem. Synáček, pro kterého by každá správná máma skočila do ohně.

„Já to říkal vodjakživa, že se dožijem toho, že bude svět vypadat jako kreslenej seriál,“ podotkl kamarád.

„Netvrdím že ne,“ řekl jsem, „ale řek bych, že na tom, že to takhle vidíš, má hlavní podíl tvuj privátní čas...“

„Jak jako?“

„Materiál se unaví. Všecko zustává víceméně stejný, jenže ty to vidíš z jinýho úhlu.“

„Já nejsem unavenej,“ ohradil se. „Poslední dobou si vůbec nemám na co stěžovat, všecko je v naprostým cajku, ženský, to dokonce funguje líp než kdy předtim, akorát takový to *zření*, to teda vodešlo... Jsem spokojenej, ale všecko jsou to jenom takový vzpomínky na sebe samotnýho.“

„No jasně, čím míň patříš do tohodle světa, tím míň se cejtíš povinen ten svět komentovat,“ řekl jsem. A znovu se dostavila ta nejistota; jsem vůl já, nebo je vůl on, že vždycky skončíme u takovýchhle témat?

„Ale jako psychickej mrzák si pořád eště nepřipadám,“ zavrčel kamarád a nastražil uši jako pes, kterému se někdo chystá vzít misku.

„Ani já, i když to tak zvenku někdy vypadá,“ opáčil jsem. „Nedávno jsem platil měsíční paušál za telefon, stojím ve frontě u kóje, ve který sedí taková úřední lolitka, a když na mě přišla řada, tak povídám: ‚Nula šest nula tři...‘ a dost. ‚Ano, a dál?‘ na to vona. ‚Nula šest nula tři,‘ začal jsem, a zase nic. Zkrátka jsem si nedokázal vzpomenout na svý vlastní telefonní číslo, co ho používám už osum let,

zkusil jsem ještě tři čtyři varianty, a všechny blbě! To lidi ve frontě samozřejmě zaujalo a čekali, co udělám...“

„A cos udělal?“

„Zrudnul jsem a šel pryč.“

„Znám lidi, který by se tam na fleku rozpadli na kusy.“

„Takovej formát zatím nejsem.“

„Ale při večerníčku brečíš, nebrečíš? Já už dneska jo...“

„Na večerníček nekoukám, ale když běžej před Vánoce ma Hrátky s čertem, tak mám kolikrát co dělat, aby mi neukápl...“

„No jo. Člověk holt skrz druhý pronásleduje sám sebe, to se každej naučí už na základní škole. Kurvy učitelky tě to naučej!“

„Ale je to vhodný, vodvolávat se na to celej život?“ namítl jsem zbytečně, protože tohle bylo jedno z jeho stálých témat.

„Eště málo se na to poukazuje!“ opáčil ukázkově tvrdým hlasem.

„Ruštinářky by se měly ukazovat v cirkuse! Krávy matikářky! Krmení dravejch tělocvikářů! Cirkus *Bolí to!*“

„Já to tak nevnímám, poněvadž jsem těch prvních deset let života v podstatě jenom snil a nic se mě nemohlo dotknout,“ najel jsem na tisíckrát projetou cestičku, „potom to teda samozřejmě přišlo, gympl, bigbíty, vojna, zlámaný vosrdí, všelijaký plány a tužby... Ale dneska po všech těch letech snažení zjišťuju, že se zas chtě nechtě vracim zpátky do toho snění.“

„To ti ale tleskám, tak to má bejt!“ ocenil mou řeč kamarád a usrkl ze sklenky. „Člověk se má vracet stejnejma dveřma, kterejma přišel! Nojo, ááá, to je upínej utrejch!“

„Je,“ souhlasil jsem. „Jenže já se rozhodně eště nikam žádnejma dveřma nevracim, akorát vůbec nevím, co budu dělat těch příštích dvacet let.“

„Něco bude, vo to strach nemám, hlavně mít čistou hlavu,“ říkal kamarád. „Klidně budu někde dělat zahradníka!“

„Vosum hodin denně? Umíš si to představit, celej den někde se sekačkou, prach, vedro... To radši pudu do nějaký redakce...“

„Hrbit se u kaffička a nechat si cucat míchu vod kancelářskejch upírů? To vydržíš přesně čtrnáct dní, čumět do monitoru a vymejšlet píčovinky! Se poblížeš nudou!“

„To jo, já spíš myslel ňáký šikovný malý nakladatelství.“

„Voni na tebe někde čekaj, aby ti mohli vyměňovat bažanta před důchodem! Dyt' kolik ti bude? Vosumačtyřicet?“

„Pěta...“

„Tak vidiš! Nehledě na to, že je to všude stejný, časopejsky, kuchyňky, prázdný ksichty... Radši fyzicky makat! Čistou hlavu!“

„Jo? Montérky, plechový skříňky, zpocený šéfici, co se na ně napřed musíš rok usmívat a poslouchat jejich kecy vo hokeji, aby tě začali vnímat?“ povídám. „Zase ty důležitý kriplové? Co maj hystericky vyšetelovanej režim, aby nemuseli ani koutkem voka zahlídnout, jak moc jsou v prdeli? Zase ty samý kdydy? Jako v osumdesátejch?“

„No to už ne,“ připustil kamarád. „To jediné ňákou samostatnou práci.“

„Jenže jakou, když nic neumíš?“

„Dyt' ty taky ne!“

„No já taky ne...“

„Je teda fakt, že když se nad tím člověk zamyslí, tak už to nejde, předstírat, že to beru vážně,“ zafuněl. „Nejde to, vařit furt z jedný vody.“

„Nejde,“ kýval jsem. „Dyt' si taky připadám, jako bych žil už nejmíň desátej život. Je to vopravdu nepředstavitelně dávno, co mě bavilo honit si péro nad plakátem Suzi Quatro...“

„Jo?“ ožil. „Kterápak to byla?“

„Ta malinká, kožená.“

„Nevim.“

„Blondřatá, ale spíš jako do tmava.“

„Tu já neznal.“

„Tus musel znát. Macatá, malá, s basou!“

„Jo ta. Taková votlemená!“

„No, měla takovej čumáček...“

„Blbá!“

„Možná, ale mně se líbila.“

„Mně teda ne.“

„Tobě se nemohla líbit, když máš rád typy, co jim začínaj nohy pod krkem!“ namítl jsem.

„Mám rád štíhlý, no, co mám dělat!“

„Co bys dělal, s tím nemůžeš dělat nic!“

„Krátký nožičky a velkou prdel, to rád nemám...“

„Já taky až takhle ne, ale musej mít náakej *tvar!*“ řekl jsem a píchlo mě u srdce.

„Jistě, to je moc pěkný, když má ženská tvar jak lunochod a taky se tak pohybuje!“

„Já mluvím vo *vzájemnejch proporcích*, ty kokote! Ženská, která vypadá jako zvětšená pakobylka, mě rozhodně nepřitahuje!“ kopl jsem do sebe zbytek fernetu.

Zahleděl jsem se přes kamarádovu hlavu do zaprášených útroh ulice. Když se ujistil, že se nedívám na něj, věnoval se v klidu pozorování svých rukou spočívajících na ubruse. Měl už leccos za sebou a já měl taky leccos za sebou a znali jsme se dobrých patnáct let. Uvědomil jsem si, že je docela dobře možné, že jsme právě dospěli k bodu, od kterého si už dál nebude co říct. Bořivojova 13, táhlo mi při tom zároveň hlavou, co je v Bořivojově 13? Kde to je, Bořivojova 13? Kdy jsem tam byl? Kdo bydlí v Bořivojově 13?

Bezruký číšník se blížil mezi stoly a v užížlaných packách šikovně držel tácek, na kterém balancovaly další dva panáky naplněné až po okraj jedovatou reminiscencí na něco, co se kdysi dalo pít.

„Dyt' nám vlastně nic neschází,“ řekl kamarád.

Rezavou tekutinou prošlehl záblesk, jak se do ní opřelo slunce, hořící mezi anténami a dráty a kominickými můstky.

Dva dny ze života Evy F.

Skalní město

„Eště k támhletomu rozeklanýmu hrbu dojdem a dáme si pauzu, jo?“ zachrčel Josef.

„Jo,“ přitakala jsem a sledovala dravce, kroužícího přesně nad našimi hlavami. Vůbec nemával křídly, jenom plachtil, a bylo jasné vidět, jak kroutí hlavou, co by kde urval. Jak se nasraně rozhlíží. Bylo takové ticho, že bylo slyšet, jak nám chrastí kamínky pod nohama. Za námi se zdvihal od země závoj bílého prachu. Vítr ho odnášel stranou.

„Mám žízeň,“ hodila jsem pod nohy. Nechtěla jsem to říct. Ale řekla jsem to.

„Na tom hrbu se napijem,“ odchrchlal Josef a měl pravdu, jsme blbci, že se v takovém vedru táhnem do kopce. Romantici.

„Strašně mi to tady připomíná jeden vejlet, kterej jsem absolvovala se svym tátou,“ zahučela jsem.

„Kdy?“

„Když jsem byla malá... To už jsem ti přece vykládala, jak mě táta vodil v jednom kuse na vejlety, kolikrát jsme vstávali ráno za tmy, došli na nádraží a jeli půl dne vlakem, v tom von se neznal, potom jsme vyšlapali na nákej vopuštěnej hřeben nebo došli k mechovýmu jezírku někde za Křivoklátem, tam jsme si na chvílku sedli, táta vykouril dvě startky, já snědla tatranku a zase jsme se vraceli zpátky na nádraží.“

„Kolik ti bylo?“

„Třeba pět... No a jednou jsme byli taky v takový divný krajině jako tady, šli jsme celej den furt do kopce, hluboko pod náma byly pastviny a na nich se hemžily ovce, a my pochodovali pořád rovně

nahoru, jako kdybysme šli do nebe. To byl moc zvláštní vejlet, až na to, že dodneška nevím, jestli se mi to náhodou nezdálo, protože to tam vypadalo jako na onom světě...”

„A proč ses ho nezeptala, kde to bylo?“

„Zeptala, a ne jednou, jenže von si sám přesně nepamatoval, kde všude jsme byli, to bylo totiž tejden co tejden. Přišel večer domu a už křičel: Evičko, Vrchovina volá! Evičko, Šum Šum Šššumava...! A když potom ke konci ležel doma s rakem a skoro už nikoho nepoznával, tak se pár dní před smrtí probral a najednou měl takový čistý voči. Rozhlíd se, votočil se ke mně, mrknul na mě a povídá: Nazdar, Evko, to seš ty? My jsme se spolu něco nachodili, pamatuješ? a já řekla jo a šla jsem brečet na balkón. A to bylo poslední, co řek, pak už se neprobudil.“

„Tvrdilas, že poslední, co řek, bylo: tak holky, už to asi pomalu zabalíme!“

„To řek mámě, ne mně, já byla zrovna nakupovat.“

„Hm.“

Vystoupali jsme na kopec a zjistili, že to tím zdaleka nekončí, protože za ním začíná neskutečný kraj, plný dalších podobných kopců. Zírali jsme na řadu strmých, jakoby od termitů zbudovaných kuželů a děr a suchými křovisky zarostlých údolíček. Některé homole byly tak nahnuté a podemleté, jako by se chystaly padnout na bok. Jiné se o sebe opíraly navzájem. Na dalších seděly viklany. Vypadalo to jako shromaždiště drasticky zvětšených sádrových hřibů a trpaslíků. Posadili jsme se do stínu a napili se zteplalé vody.

„Jsmo na poušti,“ vydechla jsem.

„To jsme,“ odvětil Josef, „a já žasnu nad tím, jak dobře to tady znám... Přesně takhle vypadá moje psychická krajina.“

„A kde se ta tvoje krajina rozkládá?“

„Tady, tady a tady,“ ukázal si na hlavu, na srdce a na PET láhev se zbytkem vody, kterou měl položenou na klíně.

„Voila,“ řekla jsem. A se zájmem se oddala pozorování, jak mi všechno drobounce kmitá před očima. Jak se ve skalách ostře

blýskají zrnka kovu nebo slídy nebo čeho. Chvíli jsme naslouchali ohromujícímu tichu. Potom jsme se zvedli a začali zvolna sestupovat do skalního města. Nahlíželi jsme do pavučinami zarostlých sopouchů a dutin, zlézali zvláštní ploché, rovně utaté balvany, rozhrnovali bodláčí a plašili tenkonohé sekáče, kteří prchali mílovými kroky do bezpečí. Ještěrky před námi mizely jako sen.

Ve spodní části jedné mohyly jsme objevili vchod do jeskyně. Vyšplhali jsme k ní po drolivé suti a nahlédli dovnitř. Na dně díry se válela srolovaná deka, kus molitanu, pár konzerv s olejovkami a spousta prázdných, modrým písmem potištěných papírových obalů. Nad molitanem byla z kusu prkna vyrobená police, na které stálo několik zašpuntovaných láhví, obklopených kulhavým zástupem usazených svíček. Zpoza nich na nás zírala fotografie hladce přičísnutého mladíka se strnulýma očima, v košili a s kravatou. Před obrázkem se povalovala malá černá kniha se zmrzačeným hřbetem a oslíma ušima. Otevřela jsem ji a četla: *MOJSIJE DOBIVA OBDARENOST DA ČINI ČUDA. POVRATAK U EGIPAT. 1. A Mojsije odgovori i reče: ali šati glasa mojega; jer ce reči: nije ti se Gospodin javijo. 2. A Gospodin mu reče: šta ti je to u ruci? A on odgovori: štap. 3. A Bog mu reče: baci ga na zemlju. I baci ga na zemlju, a on posta zmija. I Mojsi pobježe od nje. 4. A Gospodin reče Mojsiju: pruži ruku svoju, pa je uhvati za rep...*

Ovanul mě pach plísně a prachu a klihu a mušinců. Pach něčeho dávno ztraceného. Položila jsem knihu zpátky na místo a vzala do ruky fotku. Muž měl trpce stažené masité rty a husté zvířecí obočí. V dálce za ním se zdvihalo proti černobílému nebi ruské kolo, naplněné strnule sedícími drobnými lidičkami, a byl tam taky kolotoč, nějaké boudy a za nimi dům s kupolovitou střechou, něco jako morový sloup a něco jako promenáda.

Josef mezitím odšpuntoval jednu láhev a opatrně k ní z dálky číchal.

„Fešák,“ řekla jsem.

„Fešák, ale vzteklej.“

„Proč vzteklej?“

„Protože takhle rozhašený vobočí mívaj lidi, co nemaj v pořádku nervy, cholericí a podobný.“

„Aha,“ napadlo mě, „a co jestli to je ten, kterej tu bydlí?“

„Tak bysme asi radši měli jít, aby ti těma *pyyyskama* třeba nechtěl dát *pusinku*, kdyby sem přišel...“ řekl.

Sklouzli jsme po šedé suti zpátky mezi keře, hodili na záda batohy a pokračovali dál. Pomalu jsme začínali mít dojem, že se z té země nikoho za žádnou cenu nemůžeme dostat a že se motáme pořád dokola. Že mjííme místa, kudy už jsme nejméně jednou prošli. Pak se nám ale zničehonic ocitla pod nohama úzká betonová cesta, poskládaná z rozbitých panelů.

Sotva jsme po ní ušli pár metrů, vynořil se ze zatáčky starý chlap na bicyklu, navlečený v pořádném silném saku – mohlo být čtyřicet nad nulou – a s hlavou utopenou v rozměrné placaté čepici s kšiltem. Pomalounku šlapal směrem k nám. Převody skřípěly. Na řídítkách se houpala zasviněná plátěná brašna.

„Prosím vás, Vaganski vrh? Kudy?“ přeslabikoval Josef.

Chlap zdvihl hlavu, pohlédl na nás, zakvrdlal řídítky a rovnou za jízdy se položil i s kostitřasem na cestu. Svalil se a zůstal ležet. Z tašky se ozvalo rupnutí a začala z ní vytékat hustá načervenalá kapalina.

„Člověče, to mě poser!“ polekal se Josef.

Chlap na nás koukal ze země a pohyboval strništěm porostlou bradou. Po betonu se rychle rozrůstala temná louže. Dolehla k nám protivně nakyslá vůně. Nějaký kompot nebo zavařenina.

„Co uděláme?“ vyhrkla jsem.

„Hlavně klid, prosimtě, já mu pomůžu,“ řekl Josef a snažil se chlapa postavit na nohy. Dědek svíral koleno rām. Josef páčil a zkoušel ho zvednout i s tou starou plečkou. Dědek se mu vysmekl, pomalounku

se překulil, posadil se a pečlivě si nasadil obrovitou čepici. Díval se na nás jako na strašidla. Vstal. Chytil se řídítek, která mu Josef podával, a na etapy přehodil nohu přes štangli. Měl staré, naboso obuté polobotky s uřezanými patami a v nich durch černé paty.

„Vaganski vrh?“ zkusil to ještě jednou Josef s přehnaným přízvukem na druhou slabiku.

„Vaganski vrh da, tam,“ máchl dědek stařeckými skvrnami posetou rukou a vidlice se znovu povážlivě rozkomíhala, ale dědek to jakž takž vyrovnal a pokračoval v jízdě. Dívali jsme se za ním, dokud nezmizel. Pak jsme otočili hlavu směrem, který nám ukázal. Zjistili jsme, že se přímo nad skalním městem tyčí další strmý kopec, pokrytý nanicovatým holým lesíkem.

Urazili jsme posledních pár kroků po cestě, která nám najednou připadala pohodlná a lákavá, protože vedla rovně. Za poslední skálou se od ní odpojovala pěšina vedoucí vzhůru do kamenité straně. Dali jsme se po ní. Po chvíli jsem si všimla, že nad námi už zase krouží ten dravec. Vypadalo to, že je to pořád ten samý. Vzdušné víry mu čechraly peří na krku. Zdálo se, že ještě nenašel nic, do čeho by se dalo klovnout. Prošli jsme mezi omamně vonícími oranžovými kmeny borovic. A na druhé straně jsme to teprve spatřili.

Změna rytmu

Skutečná hora, ta, na kterou jsme chtěli vylézt, se modrala vysoko nad námi a měla dva vrcholy. Vyšší byl dál od nás. Byla jsem to já, kdo si vymyslel, že tam polezeme. Byl to Josef, kdo říkal, že se to může protáhnout. Docházela nám voda. K jídlu jsme měli jenom pár sušenek a jednu rozteklou čokoládu. Už druhý den jsme stoupali a stoupali. Když nás zaskočila první noc, přespali jsme v polorozpadlé turistické ubytovně, kde už neměli turisty, ani nepamatovali. Náš autčák stál

někde dole v údolí. Zaparkovaný u kostelíka. Za pár šestáků nám ho hlídali. Právě nám možná odmontovávali kola. Josef mlčel.

„Tak co, polezeme tam?“ zeptala jsem se.

„No jistě, když už jsme tady. Nebo nechceš?“

Bylo vedro. Nechtělo se mi ani trochu. Mysleli jsme, že vyrážíme na jednodenní výlet. Jenže to nešlo, jenom tak se obrátit a jít zpátky stejnou cestou.

„Ale jo, chci.“

Po nebi se sunul ostře ohraničený obláček.

„Ten mrak támhle vypadá přesně jako ruka, hele, která nám ukazuje, abysme šli zpátky,“ povídám.

Pozorovala jsem Josefovy nohy ve vyruďlých černých kraťasech, pochodující přede mnou. Přesně jsem věděla, co mu táhne hlavou. Že moc mluvím. Že taky musím plácnout všechno, co mi přijde na jazyk. Že to je někdy k nevydržení. Vzduch se kolem nás třásl jako vařící pudink. Nechtělo se mu vůbec do plic.

„Stejně je to ale zvláštní...“, zachrčela jsem.

„Co jako?“

„To, co tu vyvádíme.“

„Přítomnost je vždycky zvláštní.“

„A co to je, přítomnost?“

„Přece to, co tu vyvádíme.“

„Hm.“

„Tobě se to nelíbí?“ přilétlo zepředu.

„Nevim, jestli se mi líbí, že se dva dny v kuse drápeme do kopce, až z toho blejem krev,“ přiložila jsem pod kotel.

„To jo, to děláme,“ připustil Josef.

„Ale proč...!“

„Protože jsme to tak chtěli. Co chtěj, Evko, všichni lidi na světě?“ pronesl směrem ke svahu.

„Hej Šiva Šankara, to teda fakt nevim.“

„No tak přemejšlej.“

Přemýšlela jsem. Žít. Mít děti. Bejt šťastný. Zdravý. Mít peníze. Zahejbat si. Kdekoho ponižovat. Vymejšlet čím dál větší prasárny.

„Mít něco, co eště nemaj, ne?“ napadlo mě jak v osmý bé. „Aby si to mohli vodfajfkovat a chtít zas něco dalšího...“

„Přesně tak,“ zabručel.

Tohle jsem na něm měla ráda; uměl mi nenápadně připomenout, co jsem už dávno věděla sama.

„Přítomnost,“ dumal Josef. „Přítomnost je nepřetržitej pokus zahrát eště jednou co nejlíp píseň, která se hraje vodjakživa furt stejně, zkrátka vobyčejnej remix...“

Remix, remix, remix, cvakal mi metronom v hlavě. Pořád musí bejt *von* ten rozumnější. Jenže kdyby to nebyl on, tak bych to musela bejt já. Což už jsem taky zažila, pěkně na hovno.

„Víš, za co tě mám, Josef, ráda?“

„Za to, že jsem tvoje zeď nářků,“ odpověděl bez váhání.

No jo. Vlastně jo. Vlastně se trefil.

„To teda nejseš,“ řekla jsem.

„Takže jsem,“ potvrdil si a sám se toho trochu lekl.

Kamínky nám skřípaly pod nohama.

„Měli jsme jet radši do toho Amsterdamu,“ dodala jsem zbytečně. „Mohli jsme pěkně pokuřovat někde ve stínu, koukat na lidi, jezdit po kanálech a povídat si, kafe pít... Sakryš, já bych si dala kafe!“

„Hm,“ přišlo zepředu.

„Nebo aspoň pláteček!“ zatoužila jsem. „Aspoň tenounkej pláteček!“

„Pláteček čeho?“ nedalo mu to.

„Čehokoliv.“

Zaslechla jsem, jak se pousmál.

„A my místo toho cestujeme do takovýhle pustý řitě!“ začala jsem zase nanovo.

„Amsterdam je skrz naskrz stupidní město,“ namítl Josef.

„Za pár let už třeba žádnéj Amsterdam nebude,“ povídám, „vššš, a spláchne ho voda...“

„Žádná škoda.“

„A všichni Holanďani se přestěhujou do Jizerskejch hor a budou tam pěstovat tulipány...“

„Lepší než Pražáci, co tam jezděj jednou za čtrnáct dní číst Blesk a chlastat becherovku.“

„Voni už se Holanďani do Jizerek dávno stěhujou, víš to? Že tam kupujou parcely...?“

„Slyšel jsem.“

Kamínky se při každém kroku uvolňovaly a kutálely se dolů. Řidounkou trávou porostlé kopce kolem nás byly protkány křivolakými bílými stezkami, ačkoliv nebylo jasné, kdo by tudy mohl chodit a proč.

„Kdyby tady teď kolem nás projel Marlboro Man, vůbec bych se nedivil,“ poznamenal Josef.

Kamení poskakovalo v hloubce pod námi, odráželo se a uvádělo do pohybu další a další kamení. Člověk nemůže udělat jediný krok, aby to nemělo následky.

„Mrkni se nahoru a řekni mi, je to orel?“ zeptala jsem se.

„Kterej?“

„Tamten, co nad náma krouží... Je to orel?“

Zvedli jsme hlavu. Nad námi hučelo prázdné, těžko uvěřitelné nebe. Nikde nic.

„To byla asi spíš panna,“ zašpásoval.

Šutry chrastily a klokotaly tenkými suchými hlásky. Žalovaly jako duše v pekle. Přestala jsem se dívat pod nohy a upřela oči do nekonečna, kousíček nad obzor. Uvědomila jsem si, že jak pravidelně šlapu a dýchám, tak mi zároveň přes mozek padají jemňounké tiché závoje. Ale že mi nezatemňují rozum, naopak, cítila jsem, jak ze mě během té předlouhé chůze odpadávají všechny filtry. Předsudky. Huba mi ještě jela, ale duše už byla skoro klidná.

„V takovýmhle klidu jsem nebyla už léta,“ povídám.

„To dělá ta změna rytmu... Kdys naposled šlapala dva dny v kuse do kopce?“

To už je dlouho, to je pravda.

Vrcholek hory se před námi pozvolna vynořoval z vlnícího se vzduchu.

Uprdla jsem se.

Josef se nekontrolovaně, halekavě rozesmál.

Vaganski vrh

Uslyšeli jsme cinkání. Ze stráně proti nám stékalo stádo ovcí a za ním poskakoval člověk omotaný od hlavy k patě chundelatou houní. Už z dálky na nás mával holí a něco vykřikoval. Šel nějak nakřivo, jako by měl jednu nohu kratší. Čím víc se přibližoval, tím hlasitěji drmolil.

„*Kokite, kakite tete!*“ křičel.

„Vratite se!“ slyšeli jsme, když se přiblížil. „Vratite se! Kamo idete?!“

„Vaganski vrh,“ řekl Josef.

„Ne, ne!“ třásl proti nám svislou holí. „Idite natrag! Curyk! Curyk! Nazad!“

„Dyt' je to naše věc,“ namítli jsme.

„Éé!“ píchal holí kolem dokola do vzduchu. „Éé! Svuda na okolo su mine! Mine! Achtung minen! Bum! Izgubit čete nogu?“ rozhazoval rukama. „Bummm! Vrštenzí? Nemáte cigaretu? Zigarette?“

Dali jsme mu půl balíčku. Tím jsme si vysloužili rozsáhlou řeč, během které nám to celé ještě několikrát zopakoval. Ujistili jsme ho, že půjdeme dolů. Že si odpočineme a vrátíme se stejnou cestou. Že jsme z Čech. Že je u nás dobře. Ale u nich že je to hezčí. Až na ty miny. Zachechtal se, zasmrdělo mu z pusy, zapálil si, několikrát po sobě nám podal tvrdou ruku a pokračoval. Ovce se přelily přes hřeben a zmizely. Cinkání se ztratilo za kopcem. Sedli jsme si do

trávy těsně vedle pěšiny. Sundala jsem si z hlavy šátek a protáčela ho v prstech. Josef mě ze strany pozoroval.

„Tak co?“ nadhodil.

„Kašleme na to a jdeme dál,“ mávla jsem rukou. Pohladil mě po vlasech. Dal mi je za uši. Uvázal mi šátek. A dal mi přes něj pusku na temeno.

Vstali jsme a pokračovali v cestě. Drželi jsme se pěšiny, ale dost znatelně jsme zpomalili. A co bylo zvláštní, únava z nás zničehonic spadla. Stoupali jsme strmou krajinou. Každý krok nás vynesl o kousek výš. Svět ležel pod námi jako nepravděpodobná, do nejtitěrnějších detailů rozpiplaná zahrada z holandského obrazu. Vlnila se tam údolí a rozkládaly roviny. Odehrávaly se miliardy drobných, pořád stejných dějů. Plazily se tam vlaky. Uspávaly děti. Listovalo se v novinách. Vysedávalo u televize. *Ještě intimku*, duněly zdi, ach, *vždyť už jednu mám!* Koukalo se z otevřených oken a popel se odklepal do větru a špitály a školy a koupaliště a biografy a chladírny a kriminály jely naplno. Malinkým hájem, ztraceným za městem, se belhal panáček a sbíral houby. Ve větvích zarachotila sojka, mrkla hloupým okem a zakřičela, panáček se zarazil a rozhlížel se. Na opačném konci háje znásilňoval panáček panenku, dával jí vzteklé facičky, aby neřvala, a ona u toho směšně hekala. Bílá zadnice svítila pod stromy jako pětikoruna. Ze stromu se utrhl šiška a spadla do mechu. Kutálela se. Ležela tam Evropa jako na talíři. Za Evropou se mihotalo moře. Po moři pluly lodě. Na lodích se nudili námořníci. Smrt dřepěla na stromě u cesty, držela v slepičích pařátech přesypací hodiny a čekala na rytíře.

„Ty, Josef...“ povídám.

„Neboj,“ odpověděl. „Budeme vopatrný... Přece se teď nebudem vracet, stejně tu budeme muset přenocovat, eště že mě napadlo vzít s sebou spacáky.“

„A nenapadlo to náhodou mě?“

„No tak ještě že tě napadlo vzít s sebou spacáky,“ vzal mě kolem ramen.

To bylo ono, co mě na něm přitahovalo. Ten jeho klid. To, na co jsem zároveň tak žárčila.

Lesík se nám belhal vstříc. Kolem nás vybuchlo růžové světlo, rozlilo se po nebi jako rtuť a zahalilo nás do fialových stínů. Chtěla jsem říct, že takovouhle barvu jsem v životě neviděla. Chtěla jsem říct, že to jsou knížecí barvy. Že si připadám jak svatojánská panenka. Jako panenka, která sleduje dračí žíly, prosvítající skrz krví nalitý chřtán. Že si připadám jako moucha zavřená v krasohledu.

„Do hajzlu, takovouhle barvu jsem snad v životě nežral,“ poznamenal Josef.

Nad korunami se tyčil vrchol, obrovitý a holý a ozářený posledními zbytky slunce. Vstoupili jsme do lesa. Po několika krocích se před námi otevřela planina přetátá nízkou zdí, sestavenou jen tak na sucho z kamenů. Dověkli jsme se k ní, vysmekli se z popruhů, hodili batohy na zem a praštili sebou. Vybalili jsme spacáky a překulili se na ně. Dlouho jsme jen tak leželi a hleděli vzhůru.

Ucítila jsem šimrání. Po lýtku mi lezl černý mravenec. Nebylo by na něm nic zvláštního, kdyby byl býval nebyl pětkrát větší než všichni mravenci, které jsem kdy spatřila. Utrhla jsem stéblo a nastrčila mu ho. Přestoupil na něj, namáhavě se vlekl vzhůru a na konci se zastavil. Podívala jsem se na něj zblízka a spatřila strašlivě necitlivou pancéřovanou tvář. Plochou a tvrdou masku s vypoulenými očima a pod ní zkřížená kusadla. Měla jsem pocit, že si mě všiml. Že na mě kouká. Kusadla se pootevřela. Vypadalo to, jako by se pokusil něco říct.

„Jak něco takovýho může vůbec existovat, tady vedle nás?“ užasla jsem. „Něco tak... jinýho?“

„Přesně to samý by moh říct von vo tobě.“

Sklepla jsem mravence do plastického kelímku a zapálila si cigaretu. Procházel se kolem dokola jako v aréně. Po písku pobíhalo několik normálních rezavých mravenečků. Někteří se plahočili s vajíčky. Ty jsem nechala jít. Z těch, co nic nenesli, jsem jich vybrala asi deset a přidala je k tomuhle junákovi. Zastříhali tykadly a okamžitě se na něj vrhli. Pancéřák zrychlil. Chvilí obíhal po dně se zrzouny zakousnutými do těla. Potom se svalil na bok a začal se zoufale ošívát.

„No tak, Evko!“ zabručel Josef.

Vyklopila jsem obsah kelímku do trávy.

Josef strčil ruku ke mně do spacáku.

„Pozor, jsem spálená,“ řekla jsem.

Jeho prsty mi cestovaly po páteři. Nahoru jako po schodech, dolů jako po schodech. Začaly mě drbat mezi lopatkami. Zašly se opatrně podívat, jak je na krku. Pak si to rozmyslely a vydaly se dolů. Dokráčely až k okraji kalhotek. Nějak se mi při tom vybavil ten obří mravenec. Ukazovák zajel pod gumu, natáhl ji a pustil.

„Je to nezdravý,“ řekl a stáhl mi je.

„Neni to zdravý,“ souhlasila jsem a stáhla mu trenky.

Cikády do nás praly, až nám zaléhaly bubínky.

„Ach,“ vylétlo ze mě ke hvězdám.

Vaganski vrh – noc

Ležela jsem v rozepnutém spacáku a koukala na měsíc. „Tak velké měsíc jsem ještě neviděla, je to vůbec možný?“ povídám.

„Ani já... Tváří se jako Karel Hála.“

„Jako kdo?“

„Do-brý-den, ma-jo-re Ga-ga-rine,“ zanotoval.

„Neznám, kdo to je?“

„Seš mladá.“

Zírala jsem vzhůru a mlčela. Josef taky mlčel.

„Když pustíš na Měsíci kilový závaží a pírko z holuba, tak padaj stejně rychle a dopadnou na zem ve stejnou chvíli,“ řekl.

„Jak to víš?“

„Vyzkoušel to astronaut Scott, když tam přistáli.“

„To tam kvůli tomu s sebou vezli kilový závaží a peří z holuba?“

„No asi.“

„Ani vo desetinku vteřiny to kilo nedopadne dřív?“

„Ne.“

„Josef, ty ale nejseš moje zeď nářků,“ řekla jsem. „Aspoň ne jenom. Víš, za co tě mám dovopravdy ráda?“

„Dovopravdy? To nevím,“ zívł.

„Ale nic, když zíváš... Spi.“

„Neurážej se,“ zívł, „nemusíš mít v jednom kuse všechny podněty pod kontrolou... Chvilku vodpočívej!“

„Jak můžu vodpočívát, když nad náma pluje tohleto? Jak je možné, že je tak vobrovskej?“

„Jo víchch, atmosféra... chkrechluje... áchacha... áááách... Chchchr... chrr... chrrr...“, odpověděl.

Ležela jsem ve spacáku a pozorovala měsíc. Valil se nízko nad námi jako létající ostrov. Klesal k hoře a vypadalo to, že se s ní co nevidět srazí. Že nás tím zářícím břichem zamáčkne do země. Najednou cikády ztichly. Trávou se prosmýklo nějaké malé a rychlé zvíře. Těsně nad zemí se přehnala můra. Ucítila jsem závan křídel na čele. Otrásla jsem se. Josef pochrupával. Někde blízko zaskřehotal pták, znělo to spíš jako vysmrkání. Pláň mi najednou připadala malinká. Nahnula jsem se pro batoh, abych si vytáhla cigaretu.

Uprostřed pohybu jsem se zastavila.

Za kamennou zídskou svítily ve tmě dvě tváře. Civěly a nehýbaly se. V první chvíli mě napadlo, že je to přelud z únavy. Pomalounku jsem stáhla ruku zpátky. Zatřepala jsem hlavou, abych to zaplašila. Tváře se zděšeně rozkomíhaly a zřetelně se poodsunuly o kousek

dál. Srdce mi začalo bouchat. Ksichty nás sledovaly a pomalu, pomalounku se zase přiblížily. Vypadaly jako našminkovaní klauni. Jako dva šmíráci. Prázdně se usmívaly, zvědavě sekaly obočím a tázavě nakláněly hlavu. Zavřela jsem oči. Když jsem je otevřela, viděla jsem to ještě mnohem přesněji: koblihy se nám neslyšně smály.

Pak mi sklouzlo oko na spodní okraj louky a zastavil se ve mně dech: stála tam vysoká bílá postava, vysoká a tenká jako nudle. Stála tam a neměla obličej, anebo možná měla, ale bála jsem se i jenom pomyslet na to, jak vlastně vypadá. Šla z toho cípu louky čirá hrůza.

Otálelo to. Přecházelo. Pak se to vydalo k nám. Cítila jsem, jak se mi strachy stáhla prdel. Jak se nemůžu nadechnout. Jak je mi zima. Šlo to k nám a nebyla to náhoda, *chtělo* to jít k nám. Potom se to zastavilo. Kymácelo se to na místě. Jako by to narazilo na neviditelnou stěnu. Jako by to hledalo, kudy dál. Zůstaňte tady, slyšela jsem zvonit hlas ve vlastní hlavě, nechod'te pryč! Zůstaňte tady, prosila jsem ty dva. Nespi, Josefe. Náhle mi to celé aspoň částečně došlo. Měla jsem pocit, jako by ve mně někdo zplna hrdla zavyl hrůzou. Ale skutečnost zůstávala pořád stejná. Civěly na nás dva poloprůhledné ksichty a za nimi se pohyboval děs.

Pomalounku jsem otočila hlavu.

„Josefe,“ dýchla jsem mu do ucha.

„Co je?“ zakňoural.

„Prosímtě pod' pryč...“

„Co?“

„Pod'... pryč...“

„Cože? Proč? Kam?“

„Někdo na nás kouká...“

„Kde?“

„Támhle.“

Otočil hlavu.

„To nic,“ zabručel, „to jsou nějaký zvířata,“ a zase usnul.

Zatáhla jsem hlavu do spacáku a nechala si jenom uzounkou škvíru, abych mohla dýchat. Dobře, tak tady chcípnem. Neměli jsme sem lézt. Chcípnete tady a hotovo. Nebudu se tam dívat. Srdce mi už ani nebylo, jenom tak cinkalo. A jak jsem byla zalezlá, cítila jsem ještě mnohem víc, že tam venku doopravdy něco je. Že to o nás ví. A že to po nás něco *chce*. Že to chce *nás*. Život je od začátku jenom agónie, říkalo to. Dlouhá, strašně dlouhá. Neříkalo, ale myslelo. Vlastně jsem to byla já, kdo na to myslel. Jenže já nechci umřít! Ještě aspoň chvilku, panebože!

Nakonec jsem to nevydržela a znovu se podívala ven. Mátohy se mi neslyšně hihňaly. Kdyby tam byly jenom ony, zkusila bych na ně možná i promluvit. Jenže vlevo za nimi se třepotalo něco nevýslovného. Biologický, slizký střevní strach. Nevydržela jsem a zaostřila na to. *Chchchchchch!* udělala moje duše.

Hosti

Ještě než jsem otevřela oči, zjistila jsem, že se koupu v potu. Dopolodní žár nám naplno zahříval spacáky. Rozepnula jsem zip a posadila se. Zrak mi padl na zídku. Celé se mi to znovu vybavilo. Položila jsem se na záda a snažila se to nějak srovnat. Sen to nebyl. Lidi to nebyli. Co to teda bylo? Jak to, že jsem vůbec usnula? Nejspíš z únavy. A z toho strachu. A teď jsme zase tady. Jsme naživu.

„Josefe?“ Hodila jsem to jméno do vzduchu a znělo, jako kdyby ho někdo vyslovil pod vodou.

„Jo...“

„Viděls to v noci?“

„Já byl úplně vyřízenej,“ odušil. „Ale něco jsem zahlíd...“

„A co?“

„Támhle dole, podle mě zatoulaný ovce... A za nima stála ňáká, někdo... ňáká ženská...“

„A to říkáš jen tak? Jaks moh usnout a nechat mě tu s tím?“

„Já měl dojem, že se mi to zdá.“

„Dyť jsem tě kvůli tomu vzbudila!“

„Seš zbytečně přecitlivělá.“

Což se samozřejmě nedá vyloučit. Navyklými pohyby jsme sbalili pytle, nacpali je do ruksaku, spolkli pár loků vody a opustili mýtinu.

Homole hlavního vrcholu hory se zdvihala přímo nad námi. Dě-
lilo nás od ní jenom mělké sedlo, a pak už jen stoupání a stoupání.

„Tak co?“ zeptal se Josef.

„Nemáme skoro co pít,“ řekla jsem.

„Byli bysme tam za tři hodinky...“

„Já vim.“

„Ty už toho máš dost, vid’?“

„Jo,“ přiznala jsem.

Zamířili jsme do sedla a na horu jsme se už ani nepodívali. Pod nohama se nám otevřelo široké a holé, balvany pokryté koryto. Bez jediného slova jsme obcházeli kameny a mířili dolů. Slunce stálo za námi a světlo se řítilo kolem nás do údolí a naše stíny poskakovaly po skalách jako ohavně tenké kudlanky.

Za jedním zákrutem se vynořila ke svahu přilepená kuča se střechou z pokroucených prkýnek, taková nějaká salaš. I přes dopolední vedro se kouřilo z železné trubky, která trčela ze střechy místo komína. Automaticky jsme tam zamířili a zatukali na dveře. Zevnitř se ozvalo něco jako „Hajde!“. Vstoupili jsme. Uprostřed tmavé dřevěné místnosti stál stůl, okolo sedělo v kotoučích kouře asi osm chlapů, v ruce vějíře odrbaných karet. Měřili si nás zažloutlýma očima.

„Dobrý den,“ řekli jsme.

Dva tři pokývli a ukázali, ať se posadíme. Opřeli jsme batohy o nohu stolu a sedli jsme si.

„Ehm, hm,“ zahájil Josef konverzaci.

Nikdo na to nic neřekl. V krbu hořely nalámané větve a v plamenech nehybně visel velký kotel. Ze stěny trčela kravská lebka s rozpřaženými rohy. V místnosti bylo horko jako v peci. Karty pleskaly o stůl. Z kouta matně zářily dvě červené a nazelenale bílé ikony ve stříbrných rámech. Až po delší chvíli jsem zjistila, že to nejsou ikony, že je to Samantha Fox, kozatá fuchtle s prázdným obličejem, vytržená z nějakého časopisu a zapasovaná do rámu obaleného pracně vyhlazeným staniolem. Z druhého obrázku se křivě usmívala vychrtlá dobračka v křiklavě zelené paruce a měla v sobě zastrčené dva namaštěné německé čuráky a další dva si přidržovala z každé strany u jednoho ucha, jako kdyby se od nich měla něco zajímavého dozvědět.

Vzadu u stěny dřepěl na lavici neuvěřitelně široký holohlavý stařec a upřeně na nás hleděl. Zpod baňkovitého nosu mu vyrůstalo cosi, co mu zakrývalo celou spodní půlku obličeje. Vypadalo to, že drží v zubech koště či co. Nějakou koudel. Nějaké zakousnuté zvíře, lekla jsem se. Postupně mi docházelo, že je to nejspíš knír.

„Šta tu radíte?“ pohnula se vousiska.

„Turisti,“ použili jsme ohavné, ale srozumitelné slovo.

„I odkuda idete?“

„Vaganski vrh,“ odpověděli jsme.

Stařec na nás upíral oči orámované černofialovými kruhy. „To nije moguće, *tohle* je Vaganski vrh!“ pronesl hlasem, na kterém bylo znát, že není zvyklý, aby mu někdo odporoval, a zahvízdalo mu při tom v nose.

„Ale my jdeme z druhého kopce,“ povídáme.

„Ted'? Ráno?“

„My jsme tam spali.“

„Vy jste tam spali?“ zopakoval.

Dřevo v ohni zapraskalo a plamen vyhodil kolem kotle sloup jisker.

Od stolu vstal nevelký mládenec se zrudně silným krkem a v poměru k němu zanedbatelnou hlavou a zavěsil se na nás očima. „Vy...!“ propíchl nás prstem. „Vy sem k nám jezdíte a hovno víte, co se má a co se nemá! Vy nevíte, že tam se nespí...? Že tam nikdo nežije...? Že tam padaj zmije ze stromů rovnou za krk...? Že vás taková zmije kousne a do minuty jste mrtví...? Že tam žijou akorát duchové...?! Vy nic nevíte, že jo! Vy jenom čumíte! Čumíte a nic nechcete! Vy chcete jenom čumět!“

Nerozuměli jsme mu, ale chápali jsme dobře, co mu leží na srdci.

„Co po nás chcete?“ opakoval. „Proč k nám jezdíte! Proč nesedíte doma, jebem ti boga, jebem ti Krista, jebem ti Aj-Ajfelovku, jebem ti vašu zemi! Co vy víte, jak my tu žijeme, e! Co vy víte, co umí udělat člověk člověku, e! Co sem k nám jezdíte, e!“

Hlavu měl otlučenou a zjizvenou jako betonový patník. Gestikuloval a přibližoval se k nám. Mluvil a prskal a zajíkal se.

„Proč nám tu couráš se svoji nevěstou!“ zaměřil se na Josefa a poprskal ho. „Co nám chceš! Vodved' si ji, dokud je čas! Jste naši hosti, my vám nic ne-neuděláme, najezte se a napijte! A p-p-potom ooo... potom ooodejďte! Zašto o-o-ovdže v-v-vrljudaš sa svojom cu-curom! Šta!?“

„Ticho!“ zaduněl patriarcha z kouta.

Mládenec se otočil celým tělem jako beran a zamířil k lavici, ale stařec ho zarazil a rychle mu udělil několik příkazů. Skřet odchodoval ke krbu, něco tam sundával a nandával a pak před nás postavil plechovou mísu plnou kašovitě hmoty, která vypadala jako strouhané jabko s mrkví, ale voněla po česneku a po mase. Vedle mísy položil pár špinavých placek a několik rajčat, seknul čelem, jako by se klaněl, uhnul očima a vrátil se na místo. Vzali jsme lžíce. Bylo to mleté maso s nějakými dýněmi. Chutnalo sice tak trochu po žluklém loji a po zmaru, ale byli jsme tak vyhladovělí, že to do nás padalo jako do propasti. Chlapi přihlíželi. Všimla jsem si jednoho, který měl na sobě čerstvě vyžehlenou košili a do týla

namáčknutou žlutozeleně strakatou vojenskou čepici. Něco mě na něm silně znepokojovalo; asi to, že měl malou a růžovou sobeckou dětskou pusinku, ačkoliv měl už šedivé vlasy. Že vypadal jako zestárlý rozmazlený hezoun, který si není zvyklý nic odepřít. Trochu jak převlečená ženská. Díval se na nás tyrkysovýma očima a vůbec nemrkal. Občas prohodil pár slov a ostatní se krátce zasmáli. Kouř plul místností.

Ubil si ju!

Když jsme dojídali, přitáhl nepěkný mládenec s omlácenou hlavou demižón. Rozestavěl sklenice a nalil do nich žluté víno. Polil při tom stůl. Odložili jsme misky a poděkovali. Od stěny se ozvalo mohutné zavrzání. Stařec se postavil a ztěžka dokráčel ke stolu. Chopil se sklenice.

„Na naše zdraví, na zdraví našich dětí a vašich dětí a na zdraví jejich dětí!“ hovořil slavnostně. „Ať jste spokojený a i vaše děti ať jsou spokojený! Uživaj život sa ženom koju ljubiš, i u dobro vrije-me uživaj dobro, i u zlo hvali Gospodina...“ říkal, „nek sa veselíte... i nek sa radujete... i kaka... i ovaka... i želim da budete kod u nas zadovoljni!“

Všichni souhlasně kývli, otočili hlavy k nám a čekali.

„Když sem byl hu Mandy, spad sem tam do jámy, to bulo mý chčestí, že sem bul bos, kdybych bul hobutý, bul bych snad zabítý, bul bych si pro Mandu hurazil nos,“ řekl Josef. „Nám se tady ohromně líbí, máte tu příjemný počasí a taky dobrý lidi, u nás je Karlův most a u vás vína dost, já jsem Slovan a ty jsi Slovan, moje matka je z Davle a fotr z Rokycan, tak zvedni číš a ať nám šije myš, sláva, ať žijem!“

Chlapi vážně naslouchali. Stařec spokojeně skousl čelisti, rukou si nadzdvihl knír a zastrčil pod něj sklenici. Napili jsme se, dopili jsme a skřet nám všem znovu nalil.

„Cos to prosimtě kecal?“ zeptala jsem se po chvíli.

„Já vůbec nevím,“ řekl Josef.

Víno bylo kyselé. Cítila jsem, jak mi po tom všem alkohol stoupá rovnou k srdci. Díky tomu se aspoň trochu rozproudila řeč. Jak u vás, jak u nás? Co politika? konverzovali jsme. Odpovídala jsem na půl huby a držela na tváři úsměv, ale cítila jsem, jak mě po tom všem, co jsme absolvovali, pomalu zaplavuje strašná únava.

„U nás máme ze všeho nejradši blondýnky,“ změnili téma chlapi. „Z blondýnky se u nás musí stát herečka v divadle! Jenom tancuje a zpívá, rozumíš, nemusí pracovat, jenom zpívá! Blondýnky se nám strašně líběj!“

„U nás na tom tak nezáleží,“ odpovídal Josef, „hlavně když je ženská hodná!“

„Když poslouchá, je to tak? Musí poslouchat, ne?“

„No jasně,“ řekl Josef.

„A co tvoje nevěsta, jestlipak tě poslouchá?“

„Jak kdy,“ hrál to do autu Josef.

„Aby to nakonec nebylo tak, že posloucháš ty jí!“ zasmál se ten modrooký, co měl na hlavě flekatou čepici. Ale oči měl studené.

Josef pokrčil rameny.

„A je to vůbec tvoje nevěsta? Budete se brát?“ zajímali se.

Josef kývl a bylo znát, že se pomalounku nasírá, a zároveň je mu jasné, že to je opravdu to poslední, co by se v naší situaci hodilo.

„A jakýpak má tvoje nevěsta vlasy? Proč nám je neukáže?“ zeptal se modrooký, vtáhl vzduch mezi zuby a nehezky mlaskl.

„Tak, tak... Ať si tvoje nevěsta sundá šátek! Jenom na chvílku!“ chytli se toho ostatní a chechtali se a ukazovali zuby, ale měli na jednu jinou oči.

„My ti jí nesníme!“ řekl modrooký a znovu tak divně mlaskl. „My jenom trošku zkontrolujem, jakou máš nevěstu!“

Mozku v mé hlavě se vůbec nechtělo reagovat. Ale podle toho, jak Josef zastříhal ušima, jsem si musela přiznat, že je tu něco šejdrem.

Všimla jsem si, jak se pod stolem dotkl kapsy na torně, kde měl nůž. Jenže co s nožem, když kolem dokola sedělo osm přiožralých chlapů a všichni na mě civěli a bylo jasné, že ještě sami přesně nevědí, co jim táhne hlavou, ale že až na to přijdou, tak to budeme muset nějak řešit. Žádná blondýna jsem v životě nebyla, ale o to tu vůbec nešlo.

Dál jsem to nestačila domyslet, protože modrooký vstal, shýbl se k nějaké truhle, vytáhl z ní pušku a položil ji na stůl. Bylo to tak nečekané, že jsem se ani nelekla.

„A co? Střílet umíš“ zeptal se Josefa.

„Umím,“ odvětil Josef.

„Umíš střílet? Čech?“

„Umím,“ stál na svém Josef.

„Tak vyzkoušíme,“ řekl muž a vysypal na desku zvonivé matné náboje. Potom řekl něco strašně rychle skřetovi. Ten si přistavil židli a sundal se stěny kravskou lebku. Pod špičatými a dlouhými nosními kostmi jsem spatřila dvě řady hrubých začernalých zubů. Jako by krávu místo přírody vymyslel H. R. Giger, napadlo mě. Skřet se natočil celým tělem k nám, protože zřejmě nemohl otáčet hlavou, a držel lebku v náručí. Muž v čepici mu cosi přikázal, a najednou měl překvapivě vysoký, nepříjemně ostrý hlas. Skřet s lebkou vyběhl ven a chlápek v čepici ho dirigoval skrz otevřené okno, tam jí dej, ne tam, dál! Dál! Nahnula jsem se a vykoukla ven. Lebka trčela na stromě ve stráni daleko od srubu. Muž se podíval na Josefa a podal mu zbraň. Byla tmavá a ošoupaná.

„Když trefíš, tak se napijeme vína a zazpíváme si, a když ne, tak nám tvoje nevěsta pěkně ukáže, jaký má vlasy,“ řekl.

„V žádným případě,“ řekl už docela tvrdě Josef.

„Ty mi nerozumíš, co povídám? Když netrefíš, tak si tady tvoji nevěstu necháme a ty se pudeš projít! U nás je hezky, projdeš se a za dvě hodiny se vrátíš!“

Všichni se zasmáli. Pocítila jsem na jazyku šeredně suchou železitou příchut' strachu. Ten den už podruhé. Upřela jsem oči na

kníratého starce a zkusila u něj najít nějaké řešení nebo aspoň vysvětlení, ale ten hleděl z okna do dálky, veliké ruce na kolenou, a vypadalo to, že buď s tím vším souhlasí, ať se mladý pobavěj, nebo že se toulá v myšlenkách kdovídek.

Josef uchopil pušku. Viděla jsem, jak rychle šrotuje co a jak, pak sebral patronu, zacvakal klikou, vložil ji dovnitř a zaklapl, jako by to dělal obden. Napřáhl pušku ven do světla a mířil. Viděla jsem, jak napřed podklesla, protože asi byla těžší, než čekal. Bylo naprosté ticho.

Pak se ozvala ohlušující rána. Překvapivě silná vůně střelného prachu se rozlétla po místnosti a praštila mě do nosu.

Všichni se nahrnuli k oknu.

„Oj! Oj! D-dobro!“ zařval skřet a třásl se a zalykal samým rozrušením.

„Krava je mrtva!“ křičeli Jugoši a smáli se.

„Ubil si ju!“ konstatoval spokojeně stařec.

Vyhlédla jsem ven. Nosní kůstky scházely a místo nich zela v hlavě zubatá díra. Potom se do toho dali i ostatní; podávali si pušku a stříleli a stříleli, dokud se kosti úplně nerozpadly. Zbraň ještě jednou doputovala k Josefovi, a já jsem viděla, že ho to začíná bavit. Že mě už všichni pustili z hlavy. A že ani pro něj tam tu v tuhle chvíli tak nějak nejsem. Podařilo se mu ustřelit roh. Skřet hýkal nadšením, bušil se dlaní do prsou, přešlapoval, mnul si ruce a z huby mu stříkaly bílé sliny.

Zacpala jsem si uši a čekala, až s tím skončí. Když skončili, pilo se dál. Josef byl najednou jejich. Vždycky mu nalili jako prvnímu. Potom mně. Potom sobě. Znovu se odříkávaly přípitky. Mrkali na mě, jak mám výbornýho chlapa. Něco jsme jim vykládali a oni se chechtali a plácali se do stehů, a pak zase vražtili čelo a starostlivě přikyvovali. V průběhu debaty jsme jim zazpívali *Dříve než se rozední, kapitán k osedlání rozkaz dává, ostruhami do slabin koně pohání...*

Chlapi nám viseli na rtech, kolébali se do rytmu a bručeli s námi:
Vino maš a markytanku, dluga noč se pro-hy-ri!

Skřetovo nadšení se vylilo z koryta. Z přebytku radosti chňapnul po pušce, otáčel se s ní kolem dokola a postupně na všechny mířil. Pak se soustředil na mě s Josefem, mířil na nás, kolébal se, cvakal zuby, pitvořil se a na mopsním čele se mu naskládal bezpočet vrásek. „Pum!“ bafal na nás. Ale protože se tomu všichni od srdce smáli, usoudila jsem, že to asi nebude tak nebezpečné, jak to vypadá. Nakonec si zastrčil flintu do pusy a předstíral, že teď pro změnu hodlá zastřelit sebe, „pum, pum!“ mumlal a při tom se mu vzdouvalo vole a šťastně se hihňal a zároveň kontroloval zběsilým a zoufalým okem, jestli se jeho číslu dostatečně smějeme.

Slunce se přehouplo nad střechou a oheň vyhasl. Oznamili jsme jim, že budeme muset jít dál. „Když musíte, tak musíte,“ řekli. Skřet prosil, ať nechodíme. Chytil nás za ruce. Klečel před námi. „Bu-ud'te tady, tady na-ahoře je dobře, tam do-ole není dobře, tady je!“ žadonil. „Bu-budeme jíst a pít a bu-budeme zpívat! Budeme tancovat! K-kytaru svírat!“

Ocitli jsme se zase venku s batohy na zádech. Skřet poskakoval kolem nás, ošíval se, drbal, prolamoval si prsty a skučel. „K-kyrie eleison!“ štěkal za námi. „Vratite se, jebem ti boga! Zůstaňte tu! K-kyrie eleison!“ Dlouho za námi smutně hleděl. A teprve když bylo jasné, že se určitě nevrátíme, se otočil a vrátil se ke svému.

K-kyrie eleison!

Bolela nás kolena, jak rychle jsme sestupovali ze svahu dolů. Koryto nám uskakovalo pod nohama hned doprava, hned zase doleva. Ze spár a puklin vyrážely drobounké střapaté fialové květy. Někde jich bylo jenom pár, a v dalším zákrutu jich rašily celé ostrovy. O kus

níž se nám začaly otírat o lýtka měkké metlice trsovité rostoucích travin, ze kterých vylétávala hejna mušek a zajímala se o nás. Plácali jsme se po nohou a po tvářích.

„Netušila jsem, že umíš střílet,“ povídám drkotavě.

„Ani já.“

Za vápencovou skalou se vynořil polorozbořený kostelík s dřevěnou střechou. Seděl na svahu, celý se nahýbal k jedné straně a měl co dělat, aby se tam udržel. Z cesty, po níž jsme sestupovali, se k němu stáčela travou zarůstající odbočka. Zahnuli jsme ke kostelu a nahlédli sotva na dvě dlaně širokými okny dovnitř. Dýchla na nás tma.

„No vidíš, člověče, raná gotika,“ poplácal Josef lišejníkem potaženou hrbolatou zeď, sestavenou z hrubě opracovaných kamenů, „kde se to tady vzalo, takhle v kopcích?“

Provizorní dveře sbité z prken byly vyvrácené a futra vchodu tak nízká, že jsme museli sundat ruksaky a hodně se shýbnout, abychom se dostali dovnitř. Prostor, do kterého jsme vstoupili, byl znatelně menší, než jak vypadal zvenku. Bylo tam chladno. Úzkými střílnami se vřezávaly bolavě zářící pruhy světla. Když jsem do jednoho vstoupila, měla jsem pocit, jako bych se ocitla pod rentgenem. Jako by ve mně byly vidět všechny kosti. Obcházel jsem prostorem a ohledávali zdi a dávali se každý po svém dohromady. U zadní stěny se bělal nízký omítnutý stolec. Šla jsem se na něj podívat. Za ním na zdi byly nějaké vybledlé omalovánky.

„To je zvláštní,“ říkal Josef a zblízka očichával omítku, „zvláštní, zvláštní... tohle totiž nemůže bejt nic jinýho než oltář, ale jak starej? Šest set let klidně.“

Přihlížela jsem, jak zblízka zkoumá čmáranice za oltářem. Když jsem přivykla šeru, spatřila jsem na stěně dvě velká slunce. Jedno bylo černé a druhé bílé, a obě tak nezřetelná, že bylo jasné, že tam jsou už hodně dlouho. Uprostřed nich vystupoval ze zdi kamenný reliéf. Ležel tam nahatý skrčenec s překříženýma rukama a kratounkýma

nohama, zjevně nějaký mrtvý venkovský jouda. Vypadal trochu jako přejetý pes. Měl dokořán otevřená ústa. A z těch úst mu vyrůstal kříž. A na kříži visel šlachovitý ukřižovaný s předčasně zestárlou upracovanou tváří. S čelem rozřezaným naivně krutými vráskami. Byl vysoký asi jako roční dítě, vysekaný do měkkého šedivého šutru a do mastna vyhlazený, jako by ho sem chodily hladit a odprošovat generace a generace vdov. Ve chvíli, kdy se Josef nedíval, jsem přejela prstem po viselcových žebrech. Sáhla jsem mu na koleno a na břicho a ucítila ledově ztuhlou mločí kůži. Jako bych se dotkla mumie. Malinko se mi z toho rozhoupal žaludek a zkusila jsem věnovat pozornost raději těm dvěma sluncím. Bílé vypadalo jako kus rozteklého loje a usilovně se mračilo, zatímco černé roztahovalo matná ústa k širokému, nepřesvědčivému úsměvu.

„To je sakramentsky divný,“ vydechla jsem.

„Ne až tak moc,“ přitakával Josef, „ve dvanáctém třináctém století to bejval běžnej motiv, když se křesťan míchal s pohanem, u nás se tyhle slunce taky vyskytovaly, ale skoro všude už jsou dávno překrytý nebo zničený, protože ta symbolika z toho dejchá až moc jasně...“

„Svět je příšernej,“ otrásla jsem se.

„Ale zajímavým způsobem,“ radoval se, to bylo totiž jeho, *Zlatá ratolest, Tajná dějiny Evropy, Zakázaná archeologie*.

„Vona je to totiž v podstatě čistě pohanská symbolika,“ vykládal, „mužskej a ženská, nebe a země, tanec protikladů... Někdy se dokonce interpretovaly i jako symbol sukuba a inkuba, ale vo tom se dneska málo ví.“

To bylo jeho. Jednou jsme vedle sebe leželi v posteli a já se klasičsky zajímala: „Co to čteš?“ a Josef mi ukázal záložku nějakých těch jeho tajných dějin a tam byl na fotce jakožto autor na první pohled odmítavý mečivý blb s bíbrem a uhýbavýma očima, podívali jsme se na něj a začali se smát jako blázni, protože to bylo jasný, jenže za minutku už Josef zase nevnímal a hltal tajemství Šambaly, měl to

prostě rád. „Jak to ale můžeš číst, když víš, že jsou to sračky?“ zajímalo mě ještě. „Já míchám *vědomě* sračky a solidní zdroje, protože solidní zdroje jsou bez výjimky *nudný*, kdežto v těchhle sračkách je vobrovská *radost*,“ řekl mi na to tenkrát.

„Poslouchej, Josef...,“ řekla jsem.

„Co?“

„A tobě není ani trochu divný, co jsme včera večer tam nahoře viděli?“

„Ne.“

„No tak dobře... A co je to *sukuba*?“

„Inkubus a sukubus, démoni, který se zhmotňovali, aby píchali s lidma, temnej středověk,“ pokračoval.

A já nade vši pochybnost spatřila, že potřebuje k životu vidět věci z odstupu, z bezpečí. Fyzicky se nebál, jednou si kvůli mně nechal vyrazit dva zuby a ani nemrkl. Ale záhady, ty ho přitahovaly, jenom když k nim měl *přístupovej kód*.

„A ještě v osumnáctém století se věřilo, představ si...,“ přednášel a stríhal ušima, a já věděla, že se o ničem jiném nechce bavit, „... a dokonce vůbec nemuseli mít lidskou podobu, mohli vypadat jako kočka, kozel, vopice, pavouk, cokoliv; sukubus je z latinskýho succumbere, ležeti dole, a in...“

„Do prdele už!“ zařvala jsem a zaznělo to v tom malém prostoru divně, „nemoh bys se mnou aspoň jednou jedinkrát mluvit vo tom, co jsme *zažili*! Co to tu kecáš! Byls přímo u něčeho, cos v životě neviděl, a ty žvaníš vo sukubech!“

„A co chceš slyšet?“

„Pročs mě tam s tím v noci nechal samotnou!“

„Co ti na to mám říct! Dyť to byly jenom zvířata, už se tím neza-bejvej... vobyčejný kozy...“

„Nekecej!“

„Byli jsme přetažený.“

„Nekecej a neuhejbej!“

„Sakra, uklidni se, tak jsme *možná* viděli něco, vo čem nic nevíme, ňáký ksichty, no, *duchy*, ňáký kašpary, který byli celkem v klidu, co chceš slyšet?“

„Takže tys to teda *viděl*?“ namíchla jsem se teprve pořádně.

„Jo.“

„Tys to *viděl*, a nechals mě tam s tim bejt a usnuls!“

„Jo.“

„A co to bylo! Kdo to byl!? To tě nezajímá!?“

„Ne,“ zopakoval.

„A jak se mnou chceš dál žít!?“

„Úplně stejně jako doted,“ odpověděl podivně klidným hlasem. „V hajzlu jsme, Evko, všichni, ať vo tom víme nebo ne! Myslíš si, že seš něco extra?“

„To si snad vo sobě myslí každěj,“ couvla jsem.

„Já si myslim, že když se na to začneš spolíhat, tak to přestává fungovat.“

„Já myslim, že to naopak funguje jenom, dokud na to spolíhám...“

„Já spolíhám radši na to, že jsem sráč.“

„Jak jako?“

„Měkký řešení, snažim se bejt prostupnej. Leccos projde skrz, aniž to uškodí.“

Podívala jsem se na kříž trčící z dokořán otevřených úst mrtvoly a udělalo se mi direktně špatně od žaludku. V tu chvíli ke mně Josef přistoupil a objal mě. Zabořila jsem nos do jeho propocené košile a rozbřečela se jako slepice. Brečela jsem a brečela. Pořád jsem na sobě cítila nelidsky lhostejný pohled toho v té vojenské čepici tam nahoře. Věděla jsem, že na to Josef myslí taky. Co by, kdyby. Tiskl mě k sobě a drbal ve vlasech. Snažila jsem se uklidnit, ale nešlo to.

„Co je to sakra za život,“ fňukala jsem. „Ani to dítě mi nechceš udělat! Pět let jsme spolu a nic...“

„Já ti ho udělám,“ uklidňoval mě.

Seš píča, hučela ve mně slabounká ubřečená vichřice, obyčejná píča, a nikdy nebudeš nic jinýho! Hysterická. Nespravedlivá. Píča.

„Jo?“ zakuňkala jsem.

„Jo. A utři si nos.“

Utřela jsem si nos a podívala se na Josefa.

„Seš hubená,“ řekl. „Až slezem dolů, tak se musíme pořádně najíst.“

Přikývla jsem. Zaskočilo mě, do jaké míry nic necítím. Jediné, co jsem vnímala, byl rychle se přibližující stín jakési pochybnosti, které se možná už nikdy nezbavím. Vznášelo se to nade mnou jako zkaženou vodou nacucaný bouřkový mrak. A netýkalo se to zdaleka jenom mě a netýkalo se to ani Josefa. Týkalo se to úplně všeho. Nebyl sráč. Ale stál vedle mě pod tím špinavým mračnem stejně bezmocný jako já. Světu vládly síly, proti kterým se nedalo vůbec nic dělat. Síly, kterým se člověk obdivuje, dokud se s nimi přímo nepotká. A když se to stane, tak ho v tu ránu odfouknou jako kus papíru.

„Pod' vodtud' pryč!“ zaprosila jsem.

Řach, ozvalo se. Oba jsme sebou trhli. Ale bylo to jenom prkno, opřené o stěnu. Skácelo se. V úzkém pruhu světla bylo vidět, jak se zvedl stovky let starý prach.

Támhle někde máš ten svůj Amsterdam

Vylezli jsme ven a dlouho odvraceli oči od svářecího plamene sluneční koule. Přes průčelí kostelíka bylo do hloubky vyškrábáno ohromnými cihlově červenými, neobratnými literami: IRON MAIDEN.

Došli jsme k místu, od kterého se pěšina s konečnou platností lámala dolů. Klikatila se a ztrácela a zase vynořovala jako žížala přischlá k asfaltu a vedla do roviny. Vítr dul proti nám. Klidně jsme se o něj mohli opřít.

„To máme ještě dobrýho půl dne cesty,“ prohodil Josef. Zacláněl si oči, rozkládal rukama, rozložil mapu, o které jsem vůbec netušila, že ji máme, a dlouho se do ní díval. Mapa šustila, práskala a lámala se, Josef ji umíněně narovnával a vítr mu ji vždycky znovu vytrhl.

„Jih, sever, severozápad, tady jsme teďka my... Takže támhle někde máš ten svůj Amsterdam,“ ukázal k hromadě mraků na obzoru.

„Měli jsme jet radši tam,“ řekla jsem tiše.

„Pojedem příště.“

Pod námi se rozlévaly pastviny a louky. Kupily se tam domky s prosedlými červenými střechami, budky, kurníky, ohrádky, plácky, olámané stromy, rozvalené zdi. Celý ten přeoraný a chodbami provrtaný a rozparcelovaný a zaslými pohlednicemi a kaničkami a papíry a samolepkami a panenkami vyzdobený svinčík. Svinčík, do kterého jsme se nedočkavě vraceli.

„Hele, a ten tvůj táta, von s tebou takhle popojížděl celý tvý dětství?“ napadlo Josefa.

„Celý, až do mejech šesti... Kromě svejch dovolenejch.“

„Jak to?“

„Na dovolený von jezdil k Čačkovi do Novohradskejch hor.“

„Kdo byl Čačko?“

„Polocikán, voni se znali z vojny a chodili spolu na kachny, Čačko měl takovou hůl a v tý holi byla schovaná flinta.“

„Jako puška, jo?“

„Brokovnice, obyčejná hůl a vevnitř brokovnice. Von tomu říkal, že *ide kácz*...“

„Kam že de?“

„Ide káč, jako že de na kachny. Já ho viděla dohromady než asi tři-krát, ale táta k němu jezdil každej podzim na celejch čtrnáct dní. Prej si ty kachny pekli nějakým speciálním způsobem a byly moc dobrý.“

„Aha... A jak je pekli, to víš?“

„To nevím, já jenom vim, že byly moc dobrý.“

„Mmm,“ zabručel Josef nespokojeně.

„A taky žral Čačko ježky,“ vzpomněla jsem si o sto metrů níž. „Jednou je táta přivez už udělaný, v zavařovačce, jenom je vohřál a my je s mámou jedli. A von nám to klasicky voznámil, až když byl kastrol prázdněj, a chtěl se řehtat, jak nás dostal, jenže máma si utřela pusu a povídá: Naprostá delikatesa to byla, mňam, příště jich přivez víc! a teprv po kaffičku se šla ve vší tajnosti vyvrhnout...“

„A jak to, že se se tvuj táta kamarádil s nákym pytlákem z Novohradek, von, pan profesor?“

„Asi proto, že si uměl žít po svym, což náš táta nikdy nedokázal, von vo tom jenom celej život přemejšlel a snil, ale Čačko tak žil – střelil kačenu, upek, sněd, potkal ženskou, vomámil, vopustil... Vo čem se spolu mohli celejch čtrnáct dní bavit, to si teda představit neumim, možná mlčeli...“

„A děti měl?“ zeptal se Josef komisně, protože se evidentně už dobrou hodinku zaobíral touhle problematikou. Jestli by přece jenom nebylo lepší mě včas nechat bejt. Protože mi tikaj ty biologický hodiny. Jenže co by si beze mě počal, že jo. Nehledě na to, že se máme rádi a že už bysme bez sebe neuměli bejt. Jenže zase to peklo s fakanem. Věděl, že vím, že na to myslí.

„Asi jo,“ řekla jsem. „Když měl ty fůry ženskejch, co mu je náš táta věřil a záviděl.“

„Hm. A ty ježky dělal jak?“

„Pečený a naložený do láku, takový suchozemský pečenáče, i teda s kostma...“

„Vuj, vuj!“ zahoukal bujaře.

„Náhodou byli dobrý!“ řekla jsem. A byla jsem ráda za tu minulost, které se člověk vždycky může přidržet. Nemusela jsem přiznávat, že jsem tenkrát blila jako první, já byla dlouho na maso fajnová, samý řízečky a prsíčka a uheráčky, zkrátka rozmazlenej hajzlík, *karbanátky nebudu!* kňourávala jsem a babička je se svatou trpělivostí odnášela a šla mi dělat něco sladkýho, a potom chodila po zahradě a vybírala z trávy u plotu malinké lesní jahody a hekala

a narovnávala se a odhrnovala si z čela na blond odbarvené vlasy, vlasy, které si barvila až do smrti, a nakonec ke mně přišla s dlaní plnou jahod a já jen udělala *ham* a všechny je spolkla...

Najednou jsem byla plná vzpomínek. Ještě na gymplu jsem nežrala karbanátky; na bramborové brigádě si kvůli tomu ze mě všichni dělali prču, všichni až na jednoho, příjmením se jmenoval Beroušek. Ten se tam se mnou dostal tak daleko, že mi ukázal, jak se mu na koulích sama od sebe vlní kůžička, jak mu po nich putují živé, složité vlny a jak se bouřlivě přelévají, což pro mě byl v těch letech ohromující objev. Zaujalo mě to natolik, že jsem ztratila zájem o další pokračování a věnovala se detailnímu pozorování Berouškových varlat tak dlouho, dokud se neurazil a neodešel.

Mezi keři, obalenými drobným pichlavým listím, se třepetali motýli.

„A eště na něco si vzpomínám...“ navázala jsem. „Tenhle Čačko s náma šel kdysi na procházku, táta mě ved za ruku a šli jsme se vykoupat k rybníku, a Čačko chyt normálně za letu do dlaně motýla, ňákou vobyčejnou chudinku můru, udělal z dlaní takovou jako jeskyňku, abych se mohla podívat, strčil mi jí k vočím a povídá: Evičko, tohle je Lyšaj fon Smrtihlav, největší šarže po babočce admirálovi, ten tu má všechny húsenky aj chrobáky na povel! a zase ho pustil... Takovej von byl, veselej a divnej.“

Vesnice se pomalu přibližovala. Pod námi se zubily bílé skály, podobné hromadě rozbitých porcelánových hrnků. Těmi jsme ještě museli projít, abychom se dostali na rovnou zem. Kolem nás se přesouvaly hučící vzdušné kaverny. Vítr se do nás chvílemi opíral a chladil nám zpocené hadry, a během vteřinky hučavy zase utichaly a my jsme se ocitali v místech naprostého klidu.

Na příkré loučce u cesty stála osamělá ovce a usmívala se na nás.

„Se tváří přesně jako moje matka,“ zašeptal Josef.

Ovce za námi otáčela hlavu, dokud jsme jí nezmizeli z očí.

Šli jsme a šli. V jednu chvíli nás nečekaný poryv vichru přirazil na balvan, podél kterého nás pěšina vedla. Posadili jsme se na závětrnou stranu, zuli jsme boty a chvíli odpočívali.

„V tom tvym Amsterdamu...“ řekl Josef a zapálil si, vtáhl tváře, vydechl a stuha kouře mu ulétla ze rtů, „v tom tvym Amsterdamu patřilo v osumnáctém století k nejoblíbenější lidový zábavě jít do blázince, zaplatit vstupný a za to vstupný smět poštuchovat šílence v klecích holí a poslouchat ten řev. A za příplatek jim přistavili pár židlí a celá rodinka se mohla válet smíchy, co blázni vyváděj...“

„To je hustý,“ řekla jsem.

„Je.“

„A co eště?“

„Co eště, taky se chodilo za pár šupů do věznice pozorovat lidi, který měli před popravou. Nabízeli jim pečený maso a bavili se tím, jak ty chudáci, co celej život žrali jenom shnilej tuřín, nemaj už najednou chuť ani na husí stehýnko...“

„Stejně bych se tam ráda někdy podívala,“ řekla jsem.

„Když chceš, tak klidně.“

Jak jsem se opírala o kámen, vybavila se mi další historka, ale tu jsem si nechala pro sebe. Stalo se to během té samé procházky, šli jsme po louce k lesu, táta mě držel za ruku, a z lesa najednou zaznělo zvláštní kolísavé hrčení a drnčení, jako by tam někdo jezdil na malinkém dřevěném kole. „Lelek,“ řekl táta. Ale Čačko měl najednou vyjevené šedé kapří oči a na spánku černou bradavici a kolem ní kapky potu. „Ty, to jí neříkej,“ řekl tiše, „jak lelek, to není žádnej lelek...“ „A co by to bylo?“ ptal se otec. A Čačko se k němu naklonil a něco mu pošeptal. Táta se na něj nevěřičně podíval. A já jsem se doopravdy lekla. Byla jsem na procházce se dvěma dospělejma – jeden měl z něčeho hrůzu a druhý dostal strach z toho jeho strachu. „Prosímtě, jak můžeš něčemu takovému věřit,“ namítl táta, ale Čačko tehdy jenom přidal do kroku a věděl svoje.

Vítr za našimi zády znovu zaskučel. Rukáv bundy se prudce zatřepetal.

„To jsou uplný hučiny, čím procházíme,“ změnil téma Josef.

„To jsou *hučavy* neboli *hučíny*, *hučín* od slova včelín.“

„Ty s tou tvojí fantazií,“ odpověděl.

Když jsme se obuli a vstali, nebylo po větru ani památky.

Šli jsme a šli. Vesnice už byla tak blízko, že byly vidět kytky na parapetech. Po cestě ujížděl valník tažený dvěma koníky. Před plotem na kraji vsi trčel uprostřed kola zčernalé země vyhořelý vojenský transportér. Za plotem podřimovaly baráky. A mezi nimi náves se špičatou zvonící. Někde vedle ní stálo naše auto. Pokud tam ještě stálo. Cililink, udělal zvon. A chvíli po něm zakokrhla kohout.

Večer

*Konečně večer
zachraň se kdo můžeš
matrace skřípou
ein Jagdhorn schallt*
— IVAN WERNISCH

Leželi vedle sebe na posteli a hleděli na obraz. Na obraze stála řada topolů, do dálky šly louky a po nebi se táhla hustě nakadeřená bouřková mračna.

Za zdí se ozval ženský smích. Pak přešel v pravidelné vzdychání.

„Kráva,“ ulevil si.

„Kdo?“

„Ta vodvedle.“

„Ty seš taky s každým hned hotovej...“

„Kráva je to.“

„Je veselá, no... Má chlapíky...“

„Ať má chlapíky, to mi nevadí!“

„A co ti vadí?“

„Jak si furt může pouštět Drupiho!“

„Proč by si nemohla pouštět Drupiho?“

„Protože Drupiho poslouchaly štětky v Karlíně před dvaceti rokama!“

Leželi na posteli a dívali se na obraz. Za kopcem vykukovala střecha stavení. Rám byl trochu oprýskaný. Visel tam už čtyři roky. Dívali se na něj pokaždé, když usínali, a pokaždé, když vstávali. A hlavně pokaždé, když takhle leželi a něco řešili.

„Tak s tím zkus jít k nějakému psychologovi...“, hlesla.

„Psychologové, prosimtě, co ty věděj... Psychologové jsou snobové, co neměli čas ani chuť poznat, jak to v životě doopravdy

funguje," vztekal se. „A pak, to není zadarmo. Psycholog tě voholí, ani nevíš jak.“

„Tak zkus nějakýho toho...“

„Psychiatra? Copak jsem cvok?“

„Ne psychiatra, nějakýho sexuologa.“

„Ty jsou ještě horší!“

„Tak co mám ale sakra dělat, dyť už jsem zoufalá! Rok a půl jsme spolu nespali, jak to mám vydržet, nevíš!“

„Nekřič!“

„To je jediný, co na to vždycky řekneš, *nekřič!* Proč to aspoň nezkusíš, jít s tím za někým?“

„Protože vím už dopředu, co by mi na to kdo tak moh říct... Mně nic není!“

„Akorát ti už dva roky nestojí!“

„To není v tom...“

„No to já vím, že to není v tom, protože vždycky ráno ti normálně stojí, ale když se máme milovat...“

„Prokristaboha, nemluv vo tom jak nějaká příručka, *milovat...* Tak už holt asi neumíme bejt spontánní.“

„*Já* umím bejt spontánní! Tak v čem to teda je? Řekni, jsem ti *vodporná.*“

Hleděli na obraz. Za zdí se ozval falešně trpitelský, přeslazený hlas italského zpěváka.

„Jak tě může něco takovýho vůbec napadnout!“ řekl. „Dyť tě mám přece rád, žádnou jsem neměl tak rád jako tebe. Nevím, v čem to je, něco mi tam vevnitř schází.“

„No tak s tím běž, dyť ti to povidám!“

„To není pro doktora, ty vědej prd a jsou na tom úplně stejně jako všichni vostatní.“

„S čím jako?“

„To je těžký vo tom mluvit.“

„Tak to zkus, dyť se mnou už skoro vůbec nemluvíš! Jak mám vědět, co se v tobě děje?“

„Právě že nic, jak ti to mám popsat!“

„Jak to, nic?“

„No vůbec nic se ve mně neděje! To je to nejpřesnější, co ti můžu říct... Co chceš vode mě pořád slyšet, kruci!“

„Ale prosimtě, takhle mluvíš, co tě znám, dyťs byl původně v uplný prdeli, než jsem tě poznala.“

„To jsem byl, to už jsem ti přiznal mockrát.“

„Uplně vyklepanej, bál ses chodit mezi lidi! Co seš se mnou, tak seš mnohem klidnější!“

„A neni to ted' v tuhle chvíli jedno?“

„Tak se mě zkus aspoň dotknout, jsem přece *ženská*...“

Zkusil se jí dotknout. Objal ji. „Ach muj bože,“ řekla. Uvědomil si, jak je poslední dobou hubená. Byla přesně na rozhraní, kdy ženská začíná vadnout, ale ještě to na ní není vidět. Pohladil ji po zádech a pocítil prudké dojetí a lítost a bolest a vztek. Jako by někdo na dvě vteřiny zatřásl celým bytem. Celým blokem.

Vděčně se k němu přivinula.

„Jsem ňáká vzrušená,“ řekla provinile.

Co se to se mnou stalo, uvažoval a šmejdil prstem v horké škvíře, dokud nenahmatal správné místo. Začal ho trpělivě mnout. Co se to se mnou stalo, a hlavně kdy? Jak je to dlouho, co takhle žijem? Kde se co posralo? Kudy zpátky ke křižovatce, kde by se to ještě dalo zachránit?

Počkal, až dovdychala. Potom ji hladil po hlavě tak dlouho, dokud nezačala pravidelně oddechat. Pečlivě ji přikryl. Vstal, zhasl lampu a tiše zavřel dveře.

Posadil se ve vedlejší pokoji a chvíli jen tak seděl. Zapnul počítač. *Počet nových zpráv: 1*, hlásil nápis na liště.

Zpráva zněla: *Welcome to the Death Clock (TM), the Internet's friendly reminder that life is slipping away second by second. To view*

your Death Clock, simply enter your birth date and sex in the form below and hit the button.

Ačkoliv podobné srandičky neměl moc rád a většinou je hned mazal, tomuhle se nemohl nezasmát. Vyplnil kolonky *Day of Birth: 21, Month of Birth: March, Year of Birth: 1963, Sex: Male, Mode: Pessimistic, klikl a četl: Your Personal Day of Death is Sunday, October 20, 2013.*

Mrkl na hodiny. Tři čtvrtě na tři. Ťukl na ikonu vlevo v rohu a na *load game*. Rázem se octl v rozlehlé šeré chodbě, jejíž stěny sestávaly z rezavých, hrubě nýtovaných železných plátů. Zpoza pilíře, zdobeného reliéfy pokroucených křičících tváří, vyskočil bradavičnatý kolohnát, sekl pařátem, zamlel bílými zuby v šeredné opičí držce a udělal: *Ue, ue!* Puška zaburácela, z bestie vystříkly zelené sračky a rozplácla se o stěnu. Puška poskočila, levá ruka trhla předpažbím, vyhodila nábojnici a znovu nabila.

Události a Komentáře

1

Kolem desáté jsem se stavil ve spořitelně, jestli mi náhodou nepřišly nějaké peníze. „Máta ta dva tisíce pjatsat,“ řekla úřednice. „To je špatný,“ zahrál jsem zklamaného, „tak mi dejte ty dva tisíce.“ Vzal jsem peníze a šel rovnou do řeznictví. Za pultem stály tři prodavačky. Prohlížel jsem si měňavé duhové a jasně červené flakxy, vyrovnané pluky růžových kotlet, bílé pláty slaniny, rozsmarň zavinuté rudé klišky, klobásy, salámy a drsné, do měděna vyuzené hovězí jazyky. Na hácích visela prasečí kolínka, špalky uzeneho a pruhované rolety žeber.

V rádiu odříkával hladký mužský hlas zprávy: „V Praze 6 byla v pondělí v odpadkovém kontejneru nalezena v igelitu zabalená lidská ruka, která podle předběžné zprávy kriminální ústředny patří buď mladé ženě, nebo dospívajícímu dítěti...“

„*Fuuuj!*“ vykřikly spontánně všechny tři prodavačky.

„A proto kriminální ústředna žádá občany, kteří si v inkriminované době všimli čehokoliv podezřelého,“ pokračoval decentně sameťák, „aby se ihned přihlásili...“

„Co byste si přál?“ zeptala se ta nejmladší.

„Tady to krutí prso, asi tak kilo,“ ukázal jsem.

Holka hodila maso na váhu a zaševalila: „To je moc, dvě kila?“

„To je moc, kdyžtak mi to vodřízněte,“ řekl jsem.

„Tak já vám uříznu srdíčko, jo?“

Přikývl jsem.

Řeznice lízla nožem flák masa, od kterého lehce oddělila špičku, plácla ji na váhu a já jí podal peníze.

Doma jsem maso nakrájel na plátky, osolil, opepřil, posypal tymiánem a rozmarýnem, plátky nakladl na pánev s rozpáleným

olejem a vedle jsem dal vařit brambory a brokolici. Kuchyň se naplnila prskáním a párou a svět za oknem chytil o odstín jasnější barvu.

„Hergot, to je vůně!“ řekl někdo na chodbě.

2

Kolem půl čtvrté začalo zlehka sněžit. To jsem stál s plným žaludkem na Karláku vedle sochy Elišky Krásnohorské a čekal na Mikeše, že se půjdeme trochu projít. Po chvíli jsem začal chodit sem a tam, abych se zahřál. Eliška měla oči jako vařená vejce a čím dál víc se podobala do lihu naloženému mloku.

„Neměl byste cigaretu?“ pronesl mi někdo do ucha.

Stála tam asi pětadvacetiletá holka.

„Poslední dvě, nezlobte se.“

„Tak si koupíte, ne?“

„Mám šetrný vobdobí, znáte to.“

„Znám to,“ přikývla. Měla podivuhodně upřímné, čisté oči. A zvláštní zrychlenou dikci. Mluvila, jako by se na začátku každé věty vrhala do tmy mezi příšery. Jako by se prodírala černým lesem. A měla kučeravé vlasy, rozprsknuté kolem kulatého obličeje.

Což mě přimělo sáhnout do kapsy: „Ale jo, je jich tu šest, tak si vemte.“

Nechala si připálit.

„Snížek,“ ukázala cigaretou do nebe.

„To jo, já jsem rád.“

„Já taky, ale je zima. Máte tu randíčko?“

„Sraz s kámošem.“

Holka pokývala hlavou. Na nohou měla pletené štulpny. Sukni. Bundičku. Šátek kolem krku. Přemýšlel jsem, co bych tak ještě řekl. Nad křižovatkou se tyčila čerstvě dostavěná skleněná škatule.

„Mně nevadí, když stavěj nový baráky,“ řekl jsem.

„Mně taky ne.“

„Mně dokonce ani nevadilo, když na Smíchově vodstřelili Tatrovku a místo ní tam postavili ten Carrefour. Ale tohle,“ ukázal jsem na barák, „to už je moc!“

„Jo?“ přehodnotila pohledem kostku. „No jo, hrozný!“

„Obrhnutý!“ doplnil jsem.

„To je kosa,“ otrásla se. „V takový zimě je nejlepší zalízt do peřin. Co?“

„S tím nemůžu nesouhlasit.“

„A k tomu trošku ňákej sex?“

„Dejte pokoj se sexem,“ zahučel jsem a úplně zbytečně jsem se vysmrkal.

„A co jinýho, v tomhle počasí?“

„No jak říkám, s kámošem na procházku, pár piv a domu.“

„Jak chcete... Já bych ti to ale udělala dobře, za čtyři kila. Nebo za tři, seš celkem sympatickej.“

„Vopravdu ne, díky.“

Holka šoupla nohou a odklepla popel. Bylo zjevné, že není zase tak omletá, ale že ty prachy z nějakého důvodu potřebuje. Její duhovky vypadaly, jako by se skládaly ze dvou průhledných světle hnědých vrstev. Dalo se v nich cestovat. Střídal jsem přední a zadní plán a připadal jsem si jako ta celuloidová loďka, co jezdí sem a tam uvnitř reklamní propisky.

„Tak jako že za dvě?“ řekla.

„Vopravdu ne, radši bych s tebou jen tak pokecal u kafe, ale není čas.“

V kapse mi cvrkla esemeska: *Nezlob se, je mi blbe, lezim, zeru sunku, co mi koupila Pavlina, a koukam na Misto cinu Mnichov. Prochazku dame jindy. M.*

Kde to jsme, napadlo mě. Kde to jsme a co to tu vyvádíme!? Kam se poděla sranda? Poslední dobou už jenom sekáme pyskem, pořád

dokola nadáváme na ty samé věci a těm samým věcem se smějeme, kde je humor? Kde jsou ty časy, kdy jsme pili do rána a lítali po big-bítech a ráno šli do práce? Ted' už se jenom procházíme a mlátíme pantem, a ani to nás už nebaví!

„Randíčko nebude, co?“ prohodila zvesela.

„Nebude. Kámoš kouká na televizi.“

„Taky bych se ráda koukala na televizi.“

„Nešla bys teda na jedno kafe?“ zeptal jsem se.

„Jo?“ řekla mnohoslibně. „Nebo že bysme se šli k tomu tvému kámošovi dívat na televizi?“

„Von bydlí daleko.“

Nebydlel, ale jak říkám.

„Dyť já viim,“ protáhla. „Tak se sejdem támhle v kafači, jo? Já si tu jenom jako že něco vyřídím a dohoním tě,“ zadrkotala a zmizela v podchodu.

O minutu později mi šťastně ukázala malinký igelitový balíček, schovaný v dlani: „Nechtěl bys taky? Skočila bych ti, ale musel by sis na něj dát.“

„Ne ne,“ mávl jsem rukou a pocítil znatelný, čistě mozkomíšní zájem těla, jako když se člověk poškrábe na místě, kde býval strup. „S tím už jsem dávno skončil.“

3

„To mám jako že pod kontrolou,“ ujistila mě, když jsme se usadili, „si to ani nepíchám, viiiš...“

Kývl jsem.

„No... Vobčas lajničku a hotovo,“ řekla a uhnula očima.

„Hm.“

„Ty nic nebereš?“ zeptala se.

„Proč?“

„Tak, všichni něco berou.“

„Já si jednou za čas vezmu houby a stačí mi to.“

„A jaký jsou ty houby, to je jako že *budík*?“ zajímalo ji.

„Ne uplně, je to takový poměrně čistý...“

„Jak jako?“

„Ve srovnání s tímhletem prevítem je to daleko klidnější.“

„A v tom jedeš jako že *denně*?“

„Kdepak denně, my si tak jednou za čtvrt roku vyjedeme ještě se dvěma známejma autákem do lesů, pryč vod lidí, tam to sníme, do večera ležíme někde na mechu, pak tam přespíme ve spacáku, ráno se seberem a zas jedem... Naposled letos v září, to jsme se vyškrábali na horu Milá ve Středohoří, kde je už samo vo sobě tak nádherně, že nám bylo skoro líto si k tomu ještě něco brát: staletý, břečťanem vobrostlý stromy, mechem vobalený šutry a nahoře na vrcholu zelenej koberec z pelyňku, uplná japonská zahrádka... No ale snědli jsme to a čekáme. A ten jeden kamarád, von je bejvalej zubař, začal bejt zničehonic neklidnej a furt říkal: ‚Já nic necejtím, vy jo? Já ne! Je to nějaký slabý! To vůbec nefunguje! Vy něco cejtíte?‘ A já se bál, že nám to tím svým neklidem zkazí, že to kvůli těm jeho řečem nezabere, jak má, tak mě napadlo přivést ho na jiný myšlenky. ‚Vítku,‘ povídám mu, ‚hele, kdyžs byl ten zubař, mrkni se mi prosimtě sem na dáseň, mně se tam udělal nějaká zánět, co myslíš, nemám s tím radši zajít?‘“

„Von s tím zubařstvím skončil, protože ho prudilo koukat lidem do tlamy?“ zeptala se.

„Von s tím skončil, protože se mu vobracel žaludek z kolegů z branže, protože je to prej mafie krkounů. Tvrdí, že poznal hodně takovejch, který běžně vrtaj lidem uplně zdravý zuby jenom proto, aby z nich vytáhli víc peněz... No a tak se mi ten Vítek teda podíval do pusy a povídá: ‚Co to je, tohle? Něco takovýho jsem ještě neviděl! Jak to máš dlouho?‘ ‚Pár měsíců,‘ já na to. ‚Člověče, to teda nevim! To vidim poprvý, něco takovýho! S tím bych bejt sebou radši hned zašel...‘ Tak jsem se vyděsil, to dá rozum, první, co mě napadlo, bylo: *rakovina!*“

„Há há,“ zařehkala se.

„A už jsem chtěl hubu zavřít, ale von křičel: ‚Počkej, počkej, drž si to takhle nahoře, to si musím prohlídnout, to je *zajímavý!* a ten druhej známej se taky přidal a voba mi tam na tý hoře Milá zírali do pusy a měli voči navrch hlavy a říkali: ‚To je zvláštní! Co to je, vid’? Takový fialový! Voranžový! Strašně za-jí-ma-vý! To jsem v životě neviděl!‘ A já tam stál snad deset minut a koukal do slunce a držel si pysk a ukazoval jim dáseň, než mi došlo, že vo tu mojí hubu vůbec nejde! Že jim to zkrátka díky tomu pohledu konečně naskočilo a že se jim skrz tu mojí hubu vtevřel nějaký tunel do jinýho světa...“

Holka na mě koukala doširoka otevřenýma očima.

„Jo?“ řekla užasle.

„No počkej, počkej, to říkám jenom pro zasmání, to je taková v podstatě řídká historka...“

„Já tomu rozumiiim,“ řekla a pořád na mě koukala, jako bych měl na krku dvě hlavy, „a co bylo eště, povidej!“

„No, pak se nám to všem třem konečně rozjelo, tak jsme si lehli do trávy a sledovali, jak k nám postupně dolejhá hukot celýho toho kraje. A najednou se vozval zvuk, jako když mi u hlavy startuje vrtulník, *vžu vžu vžu vžu*, tak jsem vylít a koukám, co se děje. A von to kolem mě letěl žlutásek...“

„Huj!“ vyjekla holka a chytila se stolku a málem ho převrhla a strašně jí to slušelo.

„Co se děje?“ zeptal jsem se.

„Nic, akorát žes mi vlastně neřek, jaký to je, ty houby?“

„Rychlý nebo pomalý, podle toho, jak se vynacházíš. V každým případě vnímáš, jak všechno pulzuje, jak je to v podstatě jenom vlnění na různějch frekvencích, slova, prostor, barvy, všecko se rozkládá a zase skládá dohromady jak nějaký lego. Vnímáš to tikání a ten hrkot, ze kterýho se skládáš, žádná hmota, jenom tichá dohoda mezi molekulama... Zkrátka nahlídneš za oponu a je fuk, ze který

strany; může to bejt sranda a může to bejt smrtelný, ale nic z toho si nepřineseš zpátky. Všechno zustane tam.“

„To znám.“

„To si myslím.“

„Hele, víš co, já si teď jako že na chvilku vodskočím, a kdyžtak bych si dala eště jedno frédo s mlíkem,“ řekla a odkráčela někam dozadu a vrtěla při tom zadkem, ne že by chtěla, ale že byla tak roslá.

Za minutku zas přitancila v těch svých štulpnách jako mámino štěstíčko na školní besídce. Nos postříkaný pihami. Panenky jako talíře.

„A vodkud' ty vlastně teda seeeš?“ zeptala se, když si sedla.

„Já vodtud' z Prahy, a ty?“

„Asi z nějaký jiný planety, vodněkud fakt strašně zdaleka,“ řekla a usmála se. A za tím úsměvem jsem zahlédl druh únavy, o kterém ti, co normálně hákují a naplňují vzduch řečmi a buzotem a k tomu mají nahlas puštěné rádio a pak jedou domů na večeri, nemají po-
nětí, protože to oni jsou hlavní důvod té únavy.

„Jenže tady nemám kde bydlet, to je jako že hodně špatný,“ dodala nepřítomně.

„A kde spíš, v tomhle počasí?“

„Já jsem před chvílí řekla, že nemám kde bydlet, že jo... Ale já vlastně mám takovej jako že byt v Přípotoční, bytečeeek... Potíž je, že nevydržím bejt sama, víš co, pořád tam u mě někdo přebejvá, naposled jsem bydlela s jedním kytaristou, takovej vůl mladej koženej, vůbec nevím, co jsem na něm měla. Hezkej byl jak staženej vorangutan, ale byl na mě vobčas hodnej, člověk potřebuje málo, vid'. Srdce je hloupý...“

„To jo. A kde hrál?“ zeptal jsem se.

„Právě že už nikde, protože to byl průserář, von když se napil, tak hrozně vyváděl. Ale jinak to s nim šlo. Až na to, že mě chtěl

pořád jako že předělávat. Když jsem mu něco vykládala, tak na mě koukal... jak je to slovo?"

„Zavile? Zle?"

„Zavile je blbost a zle jsem nemyslela, von na mě koukal *nenávistně*, že je to jako debilní a nudný, co říkám. A když jsem mlčela, tak třískal věcma a vobviňoval mě, že to není žádný život, když si nepovídáme, že ho to sere, když s ním nemluví ani kohoutek vod vodovodu. Tak jsem se ptala: ‚A vo čem si teda chceš povídat? Tak mi to řekni a budu si povídat!‘ A von zařval: ‚Nevim! Jak to mám do prdele vědět! Nevim to!‘“

„To je všude, něco takovýho, lidi vedle sebe žijou a boje se v tom pokračovat, a ještě víc se boje to zrušit,“ řekl jsem.

„Já vim, jenže tohle začínalo bejt jako že hodně hustý. Von mě začal sledovat takovejma divnejma vočima, nemluvil, poslouchal naplno vohulený Ramštajny a byl příjemnej jak voda v žaludku, víš co, já ho znala, tak jsem věděla, že mu straší ve věži a že na tudy něco vyvede. A taky jo. Jednou v noci vstal, já spala jak bedrník..."

„Jak bedrník?"

„No jak bedrník jsem spala, musel mi dát nákej sráč do pití, náký šílený uspávací, poněvadž jsem se vůbec neprobudila, když mě kéroval..."

„Kéroval?"

„Normálně mě pokéroval, von měl kérovací pistoli.“

„Fakt?"

„Jo, celou mě popsal a vodešel. Podivej se na to,“ vyhrnula si předloktí a ukázala mi řadu tenkých namodralých písmen, která se kostrbatě táhla po hřbetě ruky: LEVÁ RUKA KURVY.

„Nohy, podivej,“ vyhrnula si sukni a shrnula štulpny. Ještě že jsme si sedli do kouta. Objevila se bílá, tmavými chloupky porostlá stehna: PRAVÁ NOHA KURVY. LEVÁ NOHA KURVY.

„A tady, dívej,“ natáhla sukni a vykasala si svetr a triko.

Viděl jsem břicho jak z mramoru. Pupík na mě koukal zpod hladkých, lehce nateklých víček. JÁ TĚ MILUJU! stálo nad tím pupíkem pěkně do obloučku, jako kdyby měl obočí. MRDEJ MĚ! PŘIJDU DO PEKLA! bylo oproti tomu psáno pod pupíkem, taky do oblouku, jenže obráceně. A pod tím byla ještě nějaká čára, která vedla dolů.

„Co to tam je?“ zeptal jsem se.

„Taková jako že šipka,“ řekla.

Pocítil jsem nasládlé mámení v oblasti solaru. Maně jsem si vzpomněl na legendu o malíři, který maloval čerta; čert se mu ukazoval po kusech, protože kdyby ho malíř spatřil najednou, tak by to s ním v ten moment seklo.

„A tady, hele,“ ukázala titěrný kosočtverec na horní hraně pánve a hned ho zase schovala. Všiml jsem si, že z nitra kosočtverce vyvěrala komiksová bublina, uvnitř které bylo nějaké slovo, ale nestačil jsem ho přečíst.

„NASTRČÍM HO KAŽDÝMU, to mám na zadku, a není to žádná pravda,“ stěžovala si vrzavě. „A ty místa, na který by ses jako že stejně zeptal, vynechal, to bych se přece jenom vzbudila... Akorát tady,“ stáhla si límeček svetry a odhalila horní část vzpurně tvarovaného prsa. Byl tam vychrtlý zubatý panáček, kroužek se dvěma dírami místo hlavy, příčně vyčmárkaný trup a čtyři čárky, ruce, nohy. Nad panáčkem bylo napsáno: LOUČIM SE S TEBOU! a pod ním: STEJNĚ VŠICHNI UMŘEM.

„S tím jediným můžu souhlasit,“ komentovala to věcně. „Až přídu k penězům, tak si ty kárky nechám vodstranit, a tuhle jedinou si možná nechám. Nevíš, kde to vodstraňujou?“

„Nevim. Já měl jednou na zádech, ale za pár tejdnu se to zanítilo a samo se to vyplavilo.“

„To bych teď přesně potřebovala.“

„No jo. A co ten kytarista?“

„Co by, toho jsem vod tý doby neviděla.“

Holka si podepřela hlavu hřbetem ruky a po tváři jí najednou sjela rychlá slza.

„Sype se mi to pod rukama,“ vzdychla. „Co tady dělám, taková snadná votázka, a ani tohle nevim... Co já tu vůbec dělám?“

„To neví nikdo.“

„Já si ale čím dál častejc říkám, že bych byla ráda, kdyby to tu ty kluci teroristický vodpálili, víš co, válka světů! Protože všechno je lepší než tohleto ze dne na den.“

„Já bych rád nebyl,“ řekl jsem a poslouchal, jak se v podlouhlém pytlíku, který jsem sebral z podšálku, tiše přesypá cukr. „Protože myslím, že by bylo spravedlivější, aby se to tu sesypalo samo vod sebe, bez cizí pomoci, vostatně vono už se to stejně sype.“

„Cukr káfe,“ řekla na to, „jenže tak to nebude.“

„Proč myslíš?“

„Protože my žijem už jenom jako že v představách, rozumíš, už jsme tak vyhoukaný, že nejsme dost silný ani na to, abysme se sami zdejchli z parády, dokud je čas. Žijem akorát ze slov... Musí nám někdo pomoct!“

„To by byly taky jenom slova, co bych na to říkal.“

„No slova, klidně je říkej... Všichni mů kámoši, co se z týchle řiti dostali, začali najednou jako že *věřit* a na všechno maj tydlety slova... Že prej se vo sobě v jednom zářivym vokamžiku dozvěděli, co dřív nevěděli, a že jim tím pádem bude *vodpuštěno*...“

„Z jaký řiti?“

„Vo to nejde, to se týká nás všech, ne, *vodpuštěno*, co je to za křavinu? Kyyym *vodpuštěno*? Dvě stě tisíc let se brouzdáme v hovnech, a furt doufáme, že nám nakonec někdo *vodpustí*... Kdo?“

Pohládl jsem ji po ruce.

„A nehlaď mě,“ řekla překotně, „nebo jo, pohlaď mě...“

Převaloval jsem v prstech sáček s cukrem; bylo to, jako bych držel tlustou a lehkou housenku. Zmáčkl jsem ho a pytlík praskl. Jak je možný, že obyčejná kurva z Karláku, nebo to není kurva? Jak je možný, že to dokáže definovat líp než všichni ti dvojnásobní vysokoškoláci?

Nasypal jsem si cukr do hrnku. Na desce stolu přistála zapomenutá moucha a začala si čistit přední nohy. Holka ji jemně zezadu popostrčila prstem. Moucha popolezla. Znovu ji postrčila. Moucha znovu popolezla. „*Já sem po-slée-dni mou-cha, bzuk, bzuk, srcéeé-mi bou-cha...*“, zazpívala holka.

Do kavárny vstoupil vysoký, asi třicetiletý chlapík s obarvenou matně černou patkou, naaranžovanou na čele, posadil se a začal čumět k našemu stolku. Pravda je, že se nedíval vyloženě vlezle; spíš jako by byl duchem jinde. Jako by pořád ještě vzpomínal, jak ten den spravoval motorku.

Holka si povytáhla štulpny a ušklíbila se: „Nečum, nečum, nárazníku!“ Černošlav civěl a srkal becherovku.

„Vypni motor, blboune nakyslej!“ hovořila tiše holka. „To vížejo! Pečenýho kohouta!“

Chvíli jsme si ještě nezávazně povídali, ale už tomu chyběla ta důvěrnost samoty. Chrobák seděl, civěl a rušil nám vlny.

„Dej nám pokoj a nečum,“ řekl jsem pro formu jeho směrem. Ani se na mě nepodíval. Nehnutě studoval holčin okresní světlík.

„Co blázníš, dyť by tě roztrrrh,“ napomenula mě.

„A nechceš se eště trochu projít?“ zkusil jsem zachránit příjemný podvečerní pokec. „Nebo třeba někam na pivko?“

„Prochajda, to by bylo hezký, poslední, kdo mě vzal jen tak na prochajdu, byl muj fotrrr, to já bych šla moc ráda... Ale víš co, řekni mi teda, jestli chceš nebo nechceš?“

„Co jako?“

„Dyť víš... Bylo by to jako že dost příjemný.“

Zavrtěl jsem hlavou.

„Tak prochajdu dáme někdy příště, jo?“ řekla.

Kývl jsem.

Holka vstala a znovu si odskočila. Když se vracela okolo stolku, u kterého seděl kolohnát, sklonila se k němu a zavržala mu do ucha: „Neměl byste pro mě jednu cigaretu?“

Chlapík vzhlédl, zíral na ni, jako by si jí všiml teprve teď, a potom přikývl.

„Díkes,“ řekla holka a přisedla si k němu.

Dveře za mnou bouchly a byl jsem venku. Sníh se neslyšně snášel na zaparkovaná auta. Nakoukl jsem dovnitř skrz sklo. Seděla tam a smála se. Vanař dřepěl, cucal bechera a vypadal jako napumpovaný David Copperfield. Musel jsem uznat, že takhle přes výlohu měl něco do sebe. Holka třepala kudrnatou hlavou a brebentila. Vypadalo to jako silně odfláknutý konec nějaké vánoční romance.

4

Vlastně bych ani nemohl tvrdit, říkal jsem si cestou, nemohl bych tvrdit, že by mi bylo něčeho nebo někoho – sebe nevyjímaje – líto. Ale přece jenom, něco v tomhle způsobu bytí... V tom, jak čas zachází s materiálem jemu svěřeným, nebo spíš v tom, jak my zacházíme s časem nám svěřeným...

Na refýži stál člověk, který se do puntíku podobal Burianovu neandrtálci. V podpaží držel novou rouru ke kamnům. V nastávajícím soumraku se blyštela jako živá. Bílé vlasy mu vlály nad nízkým čelem. Po jeho boku stála nakrátko ostříhaná ženská a odevzdaně sledovala vločky mizející v černé louži.

A speciálně ženský, říkal jsem si, ty na sebe berou celou tíhu světa rovnou a bez řečí, spousta z nich v tom má dokonce zalíbení, ale žádná, až na pár hysterek a exhibicionistek, si z toho nedělá svatozář! Ženský, těm už dneska nezbejvá než žít jako světice! Jedna světice vedle druhý!

Během úvah jsem nechtě zavadil o protijedoucí dětský kočárek. „Kam koukáš, debile!“ zakrákala mladá matka.

„Polib mi prdel, krávo,“ vylétlo ze mě k vlastnímu překvapení.

Ženská na mě krátce zamířila hemživé krabí periskopy a vzápětí mě pustila z hlavy.

Naproti mně se po chodníku řítíl člověk na motorce. Lehce mi lízl zpětným zrcátkem rukáv, opravdu jenom lehce, a byl pryč. Minul jsem několik lidí připomínajících náročně namaskovaný kompars k příběhu odehrávajícímu se padesát let po globální jaderné katastrofě. Odulou machnu, polykající vcelku bramborák. Krutě šilhajícího muže s koňskou nohou. Delfíniho starce s hladkým obličejem, prostým jakýchkoliv rysů. Konvoj drobounkých dětí se zlýma očima a netopýříma ušima. Babičku s malinkou holou hlavou, ze které trčely tři čtyři chomáče zkoudelených vlasů. Ta na mě pohlédla, našpulila koží pusinku a ostře se uchechtla.

V ulici trčela fronta přecpaných tramvají. Jednou za pět minut vždycky jedna z nich zuřivě zazvonila, trhla sebou a popojela o dva metry kupředu. Ostatní to po ní zopakovaly. Za zpocenými skly probíhalo pomalé každodenní peklo; kupily se tam hrozny vytřeštěných obličejů, srážely se tam kapky potu, praskaly žaludeční vředy a čvachtaly žlučníky, mlčelo se tam a hovořilo se česky, rusky, anglicky, hovořilo se železnými jazyky severu, dřevěnými jazyky Balkánu a vodní řečí Východu, řvalo se německy a šeptalo ukrajinsky a drmolilo se chetitsky a chaldejsky a aramejsky. A bylo úplně cítit, jak všechny ty jazyky pozvolna srůstají a prorůstají a jak se vracejí do svého původního stavu z dob, kdy se bohatě vystačilo s brumláním, hučením, syčením, s prskáním, hulákáním, s nearticulovanými výkřiky a vše překrývajícím smíchem.

Na nábřeží postupovala podél zábradlí výprava tělesně postižených. Uvnitř klubka ostentativně barevně oblečených těl se odehrávalo roztodivné belhání, pajdání, poskakování a kulhání. Vypadalo to, jako by město navštívil jakýsi hlubokomořský, rozvážně vlající živočich, plný cukajících se vнадidel a vábničků.

U zábradlí stály dvě copaté holčičky a pozorovaly labuť. Jedna labuť se snažila odstartovat z hladiny, ale nešlo jí to, protože za sebou táhla na noze namotaný dlouhý drát. Labuť plácala křídly a zoufale natahovala krk. Holčičky se rozesmály. Potom se přes ně převalila horda bezohledně šťastných mrzáků.

U protilehlého břehu se pohupovala červeně natřená hasičská loď. Stála tam takhle u mola už několik desítek let, a neslyšel jsem, že by kdy vyjela do akce. Vlastně jednou jo, vzpomněl jsem si, pravda, když požárníci v jednadevadesátém demonstrovali, aby se zase mohli jmenovat *hasiči*, tak zakotvili šíf před Národním a spustili s velkou parádou všechna vodní děla. Naleštěné hubice tenkrát chrčely na všechny strany mocnými oblouky hnědou a stříbrnou vltavskou vodu a na nábřeží stál dav a přihlížel.

Vyhrnul jsem si límec, přešel most a zamířil po zaplivané Lidické do hlubin Smíchova. Před Andělem jsem zahrnul a vzal to přes náměstí 14. října. Za pomoci jeřábu tam ve světle výbojek rozebírali starý, korálovému útesu podobný dům za kostelem. Klenuté altány a díry chodeb s válečkovanými zdmi se překulovaly v ostré záři jako živé.

5

Kráčel jsem liduprázdnou Kartouzskou. Z nebe se snášely drobounké sněhové vločky a za tím mihotáním a vířením čněla obrovitá zeď Carrefouru, uprostřed které byla přilepena neonem podsvícená kovová lávka. Zastavil jsem se a chvíli jsem se díval. Připadal jsem si jako drobounký turista, který se ocitl u paty předimenzované egyptské hrobky. A nemohl jsem to nevidět: křehká stříbrná lávka ještě podtrhovala jistou chorobnou vznešenost té stavby. Nelidskou. Ale vznešenost.

Za zatačkou se zdvihal bělobou poprášený vrch. Sakryš, napadlo mě, ten tu přece nebyl, nebo byl? Znovu jsem se zastavil a pozoroval běžný městský kopec, zarostlý křovinami a stromy. To není možný, ten tu přece musel bejt, říkal jsem si pln nejistoty. Ale jak to, že jsem si ho nikdy nevšimnul? Neleze na mě něco? Neměl bych jet domů a vzít si modafen? Nebo už takhle rychle blbnu?

Byl jsem z kopce tak vykolejený, že jsem přešel ulici, protáhl se křovím a začal stoupat do stráně. Šel jsem po pěšině, hleděl pod nohy a vyfukoval před sebe řídkou páru. Pak jsem zabočil a vzal to zkratkou po příkrém trávníku. Mraky se roztrhly a mezi holými větvemi se zatřpytilo pár hvězd. *Čím dále Genor šel, tím méně bujná byla tráva; tím větší teplo, tím nápadněji zvětšovalo se slunce, vyrožilo se mi v mozku bez souvislosti. O málo rychleji než hlemýžď stoupala obloha vzhůru, rachtalo mi v hlavě a vrzalo jak ve starém diktafonu, a do toho jsem slyšel jakýsi naléhavý, stále sílící šum, ale to mi jen hučelo v uchu: „Ty svině!“ zařičel Genor a kopal do ní a řehtal a skákal: „Já jsem kůň, já jsem kůň!“*

Nahoře pod stromy postávali dva myšáci v kapucích a muckali se. Došel jsem k nim. Nevěnovali mi pozornost.

„Nazdar,“ řekl jsem jim.

„Čau,“ odchrchlal hošík. Slečinka nejistě popotáhla.

„Nechci vás votravovat, jenom se potřebuju na něco zeptat,“ říkal jsem tak nějak hluše, jako bych byl ve snu. „Mně totiž připadá, že tu tenhleten kopec dřív nebyl, divná votázka, já vim, ale já nejsem magor, já jenom... Zkrátka mám pocit, že ten kopec, na kterým stojím...“

„Von tu taky nebyl,“ ucedil hošík.

„Ten je tu teprv rok,“ dodala holčina.

„Rok a půl,“ upřesnil hošík.

„No,“ připustila holčina.

„Aha,“ pochopil jsem, „to je hlína z tý doury, kterou vyhrabali pro Carrefour... Ale kde se tu vzaly ty stromy?“ ukázal jsem na vzrostlé čtyřmetrové listnáče.

„Přivezli v kamionu, ne,“ vysvětlil mi hoch trpělivě.

„Trávu narolovali, stromy napíchali, ne, a hotovo,“ zachraptěla slečna. Hošík nejistě popotáhl.

„Tak to jedině,“ řekl jsem zase tak hluše a nechal je, aby se v klidu dál mrňoukali, a došel jsem k zábradlí.

Stál jsem na fungl novém kopci a hleděl na Smíchov. Světla se třpytila v čisté tmě, tak čisté, že z ní až bolela hlava. Sníh už nepadal. Skleněná jáma Anděla se leskla jako tající ledovec. Pod botou mi něco zašustilo. Válely se tam odhozené noviny. Setřel jsem podrážkou sněhový poprašek. *LIDSKÁ RUKA NALEZENA V ODPADKOVÉM KOŠI V PRAZE 6*, hlásil titulek. Dole se tiše rozvaloval hypermarket o rozměrech obytného bloku. Čerstvý vítr rozháněl mraky nad městem.

Stál jsem na kopci v černé tmě. A zčistajasna mi došlo, že je to tu vlastně všechno v nejlepším pořádku. Úplně všechno. Že už jsou pryč ty křiklavě nabarvené plechové ideály, kvůli kterým se chćipalo několik tisíc let, dobro, zlo, pravda, kdesi cosi. Že jsou tu sice pořád, ale nikdo je naštěstí už nebere vážně. Protože kdykoliv se na ty pojmy veřejně poukazovalo, kdykoliv se kázalo, co je a co není rychtyk, tak přitom někomu zároveň tekla červená z nosu a někdo stál na štokrleti se smyčkou na strachy zdřevěnělém krku. Došlo mi, že už opravdu stačí být jenom sám za sebe. A že není nejmenší důvod rozčilovat se kvůli nějakým nepodstatným detailům. Sem to zkrátka došlo a odtud to zase půjde dál. Že to není tak, že máme, co si zasloužíme, ale že to jde skrz nás a přes nás.

Stál jsem na kopci v černé tmě mezi Kenvelem a Carrefourem; nebylo kam uhnout a nebylo třeba uhýbat. V ráji se odehrávalo šustění papíru a uražené mlčení ješitných svatých a v pekle stříkal pot z ustavičně hulákajících a mrdajících polodebilních skřetů, nahoře

mlčely hvězdy a zezdola se ozýval hukot lávy. Stál jsem na těžkém hliněném korábu, plném živě konverzujících, hádajících se mrtvol, a z ráhen vlály potrhane pavučiny mládí.

A zalehlo mě nejasné, ale zato nečekaně silné štěstí, že žiju právě v tomhle a ne jiném čase, v době, která je zázračná tím, že člověk slyší a vnímá a úplně cítí pod nohama ten hromový rachot, se kterým se to s námi se všemi každou chvílí utrhne a klesne zas o kus níž a dál, někam dolů, do neznáma.

Vyhlídkové lety nad mořem

Seděli jsme v autě a jeli krokem po rozmlácené silnici, já a jeden známý. Seděli jsme v autě, měli lokty vystrčené z otevřených oken, vykládali jsme pomalé řeči a kopírovali nepředvídatelné zákruty asfaltky, pod kterou leželo šedé, líné se převalující moře. Bydleli jsme v jednom penzionu na kraji lesa sto metrů od pobřeží. Měli jsme s sebou i svoje ženy, ale ty trávily většinu času na pláži, zatímco my jsme se vydávali na pomalé tiché jízdy krajem zakrslých borovic.

Za jednou zatáčkou se nám otevřel výhled na louku, a na té louce hřadovala na tenkých nožkách tři sluncem vyšisovaná letadla, dva sportovní hornoplošníky a jeden oprýskaný bachratý dvojplošník. Těsně u silnice stál nahnutý plechový stánek, nad kterým trčela titánská tabule s nápisem: LOTY WIDOKOWE NAD MORZE. Před stánkem se vyvaloval na sesli osmahlý podsaditý chlapík se sadou zlatých řetízku na krku. Zamával na nás. Známý zastavil, vystoupili jsme a protáhli se.

„I kdzie jest možno kupić takiego pięknego fordeczka?“ zeptal se chlápek rovnou.

„V Praze,“ přiznal známý, protože to bylo jeho auto.

„Praga, to znám, dobre pivko!“ řekl chlápek, vstal a donesl z lednice tři plechovky s nápisem *Żywiec*.

„A kde je možný koupit takový pěkný letadla?“ zeptal jsem se já.

„Od aeroklubu, to jsou moje letadla! Já jsem v důchodu, tak si tu takhle vydělávám na život. Lítám.“

Chlap vypadal nejvýš na čtyřicet.

„Vy a v důchodu?“ řekl ten můj známý.

„V důchodu. Já jsem nadzvukovej pilot, pane, patnáct let u leectva! Patnáct let na MiGu dvacet jedna, a teď, co ze mě je? Vozím v kafemlejnku baby, aby se podívaly na moře...“ píchl prstem k široce rozkročenému letadélku.

„To je wilga, ne?“ podotkl jsem.

„Wilga,“ potvrdil chlap, „a tam dál andula, ale ta má v hajzlu motor. Lítám jenom s wilgou.“

Vedle boudy se válel zaprášený pes, olizoval se a líně nás pozoroval. Opodál v bodláčí světélkovaly pokroucené šedo zelené plechy. Něčím mě zaujaly. Šel jsem blíž a snažil se rozpoznat, co to je. Uviděl jsem německé instruktážní nápisy a přední podvozkovou nohu se zdvojeným kolem. Trčela z rumiště jako uražený pařát jedovaté saně.

„A copak je tohle?“ zeptal jsem se.

„To byla německá ef čtyřka phantom, ten patřil Luftwaffe.“

„A kde se tu vzal?“

„Ten jsem sestřelil! Bum, a byl dole! Ne, ne, to já žertoval,“ plácal nás po zádech, „ten tady před rokem spadnul do moře během námořních manévrů a naši ho pak vylovili... Letěli s ním nad mořem a začalo to hořet. A Němci? Pic a vystřelili se! Němec, ten přežije všechno! Ale my Poláci taky!“

„My Češi taky, ale jinak než vy a jinak než Němci,“ řekl jsem.

„A to my známe!“ řekl muž. „Jestlipak například víte, mládenci, proč u vás v Čechách za války nebyli partyzáni?“

„Ne.“

„Protože vám to Němci nedovolili! Ha ha ha, nic, prosím pána, to byl jenom žert...“

Dyť snad i u nás sem tam taky ňáký byli, napadlo mě, ale neřekl jsem nic a šel jsem si prostudovat zblízka zbytky phantomu. Nejkrásnější kousek bez debaty představovalo nazelenalé čelní pancéřové sklo, zapřené mezi dvěma rezavými barely. Klekl jsem si a hleděl skrz něj do krajiny. Vlčák se ke mně přikradl a dýchal mi na zátylek. Olízl mi ruku. Táhlo mu z huby. Chlapík se mezi tím trumfoval se známým v teoriích, jak nejlíp vyjebat se životem. K tomu pili třetí żywiec.

Obešel jsem kiosek, abych si odskočil. Ve stínu střechy stál starý olýsalý kozel a škulal bodláky. A ten kozel měl na krku masivní

zlatý řetěz. Na řetězu se houpal velký zlatý kříž. Podrbal jsem kozla po hrbolatých strupatých zádech a zkontroloval kříž. Byl na něm punc. Zvíře mi hledělo do očí a zpracovávalo tvrdými pysky sušinu.

„Prosimvás, co ten kozel tam vzadu?“ zeptal jsem se muže, když jsem se vrátil. „Pročpak má na krku řetěz?“

„Protože si to, prosím pána, můžu dovolit!“ řekl muž bojovně. „Mám na to! Vydělávám peníze!“

„Aha,“ řekl jsem.

„Pán mi nevěří?“ zeptal se muž.

„Věřím,“ řekl jsem.

„Nevěříš? Tak já pánovi něco povím, vidí pán toho psa?“

Kývl jsem.

„Tak ten pes měl, prosím pána, v Hamburku, ví pán, co je Hamburk? Tak ten pes měl v Hamburku kurvu! Pes regulérně jebal kurvu! A ví pán, kdo mu ji koupil?! Celou hodinu jsem mu zaplatil!“ práskl letec dlaní do barelu, až to zadunělo. „Němka jebala se psem! Nechtělo se jí, ale musela, a proč musela? Protože peníze jsou peníze! Peníze jsou peníze, rozumíte?“

„To je jasný,“ potvrdili jsme.

„No jistě! Ještě pivko? Jen si dejte, chlapci... A co tu vlastně děláte?“

„Jsme na výletě.“

„Tady? Dyť tady nic není!“

„To se nám právě líbí,“ řekli jsme.

„Co se vám na tom může líbit, baby tu nejsou, muzika nehraje, jedte do města tancovat!“

„Však jo, my za pár dní pojedem do Gdaňska.“

„Gdaňsk je pěkný město... Gdaňsk nám po válce vypálili Rusové, víte to? Ne Němci, ale Rusové, aby zničili konkurenci! Muj táta byl ve čtyřicátech letech v Rusku v koncentráku a makal. A přežil to, poněvadž tam byl jeden dozorce, kterej nad nim držel ochrannou ruku, proč, protože rád hrál šachy a muj táta bejval mistr Polska

v šachu! Tak si ho vždycky vytáhnul do bunkru, a tam spolu hráli, zatímco vedle řval nákej chudák, kterýho mlátili hadicí. Aj, svině!“
přioplácl si muž ke krku nacucaného ováda. „Ale jinak byly horší tábory, v tomhle se dělalo pro zbrojovku, tak je aspoň jakž takž živil, sice se občas pár lidí ztratilo a nevědělo se kam, jestli je lifrujou na Sibiř nebo střílej v lesejku, a nebo něco ještě horšího, ale jinak to prej šlo... No, a po konci války měl muj otec to štěstí, že se moh vrátit. A tenhle dozorce se s nim přišel rozloučit a řek mu: „A proč myslíte, vy blbci, že jste se měli celou válku tak dobře? Co myslíte, že jste žrali? Kde bysme pro vás vzali maso! Svý soudruhy jste žrali! Poláky jste žrali! Vařili jsme vám z nich celou válku polívku!“

Znovu jsme kývli.

„A muj táta na něj koukal, koukal na něj a nevěděl, jestli ho má na místě zabít, nebo mu poděkovat. Tak neudělal nic a šel od něj pryč...“ dokončil muž, otočil se po větru a zapálil si cigaretu velkým zlatým zapalovačem.

Vraceli jsme se tichým, vedrem zmalátnělým krajem. Dojeli jsme serpentýnami do údolí. Náš penziónek z hrubých neomítnutých tvárníc ležel na kraji borového lesa a podobal se sluncem vysušené kravské mrtvole.

Jsmo na pláži, hledejte nás! Píky píky na babu... H. a R., leželo na stole v pokoji.

Pootevřeným oknem zavanul dovnitř chladný vzduch soumraku. Někde blízko zakřičel pták. Zamkli jsme dveře, otevřeli láhev zubrovky a vydali jsme se co nejpomaleji po písčité pěšině mezi řídce rostoucími borovicemi na pláž.

Nesmíš se dát!

*Neuspořádanost vzrůstá s časem proto,
že čas měříme právě ve směru narůstající neuspořádanosti.*

— STEPHEN HAWKING

„TO JE DNESKA ČTVRTÝ, ALE VEZMU SI,“ potřásl hlavou zhruba třicetiletý člověk se zarudlým, lehce uhrovitým obličejem a s vlasy staženými do ohonu, sedící u mého stolu, vzal hrnek do dlaní, krátce omrkl barvotiskovou sýkorku na porcelánu a usrkl.

Našel jsem ho stát před svými dveřmi, když jsem se vracel z raní pochůzky (noviny, rohlíky a neperlivá voda naproti u Číňana, o kterém jedna známá tvrdí, že je ve skutečnosti Kazach). Vracel jsem se z nákupu a všiml jsem si, že metr od domovních vrat visí ze střechy až na zem zelený plastický chobot a že se asi zase už chystá nějaká rekonstrukce, za poslední tři roky nejméně pátá... Člověk přešlapoval před mými dveřmi, krátkozrace studoval napůl seškrábanou jmenovku a za zády držel koženkovou aktovčičku.

„Můžu vám nějak poradit?“ vznesl jsem standardní dotaz.

„Vy tady bydlíte?“

„Ano.“

„Tak to mi poradit zřejmě můžete. Já jsem totiž exekutor a jdu k vám z pověření soudu,“ řekl a vytáhl z aktovky hustě popsaný papír, kterému kralovalo moje příjmení a jméno. Zdravotní pojištění. Včetně penále se za ta léta naskládalo do sumy, které jsem zprvu nemohl uvěřit.

Odemkl jsem, nabídl mu židli a pokusil jsem se odlehčit situaci: „Před vámi na stole stojí čerstvý kafe, který mi podle všeho už nepatří, nechcete si ho vypít? Cukr tam není.“

„To je dneska čtvrtý, ale vezmu si,“ řekl a uchopil hrnek do dlaní. „A musím vám říct, že se mi líbí, jak to berete sportovně, to se často nevidí...“

„Co mám dělat, jít po vás se sekerkou?“ zavibroval mi hlas, protože se mi maně vybavila ta zhovadilá roura vedle dveří, zas tady bude sajrajt, a teď ještě ke všemu tohle.

Člověk neklidně sekl hlavou a svaly na krku se mu napjaly. Letmo jsem si ho prohlédl; typ, co jde z průmyslovky učit na techniku, udělá někde bokem dítě a má dost fištróna, aby mu po třicítce začalo docházet, že se někde něco nepovedlo.

„To byla legrace,“ ujistil jsem ho. „Ale koukám, že máte trénink.“

„Neni to pokaždý lehký, nedávno po mně střílel chlap z perkusní pistole, a to mu šlo jenom vo půl druhu tisíce! Lidi reagujou různě, jeden mladej kluk v Anny Letenský mi onehdá votevřel, pak si vlez do postele, přikryl se a vod tý chvíle neřek ani bé, jenom mě z postele sledoval vočima, jak mu lepim na nábytek exekučenky...“

„Dyt' vás taky lidi nemusej vůbec pustit dál, ne?“ napadlo mě.

„Nemusej, ale v tom případě jsem povinen jít k nim znovu se zámečnickem a s policajtem, zámečnick byt votevře a vy to pak dostanete k úhradě, což neni levná sranda, nedoporučuji...! Tak jo. Podiváme se na to, co myslíte?“

Chodil jsem za ním a přihlížel, jak mi na televizi, na věž, na počítač a na podobné předměty lepí nepřehlédnutelné jasně žluté cedulky s nápisem: EXEKUČNĚ ZABAVENO, OBVODNÍ SOUD PRO PRAHU 3.

„Já bych vám správně moh zabavit i knihovnu s knihama, ale protože máte, jak vidim, knihy rád, tak to necháme bejt,“ pokoušel se trochu vylepšit náladu. „Čtete rád, že jo?“

„Jak co.“

„Já jsem na knížky,“ řekl, „velikej fanda.“

Potom ho nepokrytě zaujala metr dvacet vysoká dřevěná socha zeleného křivohubého skřeta. „To můžeme kvalifikovat jako umělecký předmět,“ řekl. „Směl bych tam taky jednu nalepit?“

„Tu vám rozhodně nedám,“ vzpřičil jsem se, což ho zaujalo.

Vyprávěl jsem mu, jak mi tu sochu před časem daroval její autor jakožto náplast na moje špatně skrývané trápení s jednou dívkou, a jak jsme ji vezli zabalenou v dece prvním ranním autobusem ze Zbraslavi přímo z jakéhosi večírku. Jak jsme ji ještě skoro za tmy postavili na mastně se lesknoucí, limonádami ulepené autobusové nádraží na Smíchově. Jak nás uviděl postarší cikán, co tam postával před zavřeným stánkem, jak zhodnotil situaci zkušeným kalným okem a jak se otočil a uháněl pryč, protože to za sebe viděl jednoznačně: dvěma pitomým gádžům ujela ruka a teď se nad ránem koukají zbavit torza lidského těla. A opravdu, když jsme se podívali, co to vlastně táhneme, viděli jsme v šeru deky přesvědčivě ztuhlý nazelenalý obličej, a zrovna pod místem, kam jsme špalek položili, se čistě náhodou rozkládala olejnatá hnědá louže.

Exekutor se smál a nechal si uvařit ještě jedno kafe.

„To mám už pátý. A který spisovatele rád čtete?“ vrátil se ke knihám.

„Různý, vždycky mě někdo oslní a hrabu se v něm tak dlouho, dokud ho neznám nazpaměť, a nakonec nastane chvíle, kdy mu nahlídnu do kuchyně, a to je konec.“

„Už vás to pak nebaví...“

„Ne, že nebaví, ale celej text jakoby přestane existovat. Zmizí. Vodejde.“

„To znám!“ zamnul si ruce.

A tak jsme rozumovali. Házeli jsme jména autorů na stůl jako vystydle brambory, dloubali se v nich prstem a pokoušeli se citovat. Měl rád Singera a Otu Pavla a Škvordu, jak říkal, a samozřejmě Bukowského a jakéhosi Robbinse a k tomu Meyrinka a kupodivu Halase. Tahal mě do pokoje před mou vlastní knihovnu a lovil ve svazcích místa, která má rád, a byla to přesně ta, která já rád neměl, a když jsem se mu pokoušel splatit stejnou mincí, bylo to zase naopak. S očima v koberci se svěřil, že on sám taky sem tam

něco napíše. Že píše verše a že fakt nenávidí, když někdo veršům říká „básničky“. A že poslední dobou zkouší psát povídky. Byl jsem nucen mu sdělit, že to cítím podobně a že taky poslední dobou zkouším psát povídky.

„Heled'te, měl bych návrh,“ nadhodil po pauze. „Nemohli bysme si tykat? Já jsem Honza, já vim, ty taky, mám to tady v papírech,“ pleskl do aktovčičky.

Stiskl jsem mu studenou ruku a nabídl padesátiprocentní hruškovici, kterou jsem přes dva roky sušil ve špajzu; ne, že by byla špatná, ale určitě nebyla dobrá. Dal jsem si jednu malou s ním. Exekutor vymlaskl panáka a já maně zahlédl, že tady někde bude zakopána nejméně polovina psa.

„Tak to bys moh za náma přijet na Sázavu,“ navrhl mi. „My tam míváme takový poetický srazy, tak bys třeba moh taky něco přečíst... Ted' za tři neděle to má zrovna bejt.“

Vyprodukoval jsem nepřesvědčivý zvuk.

„Co budeš mimochodem dělat s tím dluhem?“ přešel k původní problematice. „Jestli ti scháže prachy, tak by se to dalo zaonačit, něco bych ti třeba moh...“

„To zvládnou, po troškách.“

„A proč to neplatíš rovnou?“

„Protože mám už tak dost zasranou hlavu svinstvem, který jsem v ní povinen nosit, složenky, daně, paušály, upomínky, dyť se vlastně jedná vo příměj útok na muj čas, to za prvý, a za druhý, co je státu, kterej má na všechno bud' tetracyklín nebo kudlu, do mýho zdraví?“ pokusil jsem se najít pravdivou odpověď a mládenec se zachmuřil. „A pak, já to prostě zapomínám platit,“ dodal jsem. „Lenost, jsem línej jak prase,“ doplnil jsem a exekutorova tvář se částečně rozjasnila.

Nastavil sklenku a já mu dolil. Rozmáchle mi připil a přitom si všiml, že jsou v kuchyni ve zdi zazděné dveře. Vyprávěl jsem mu, jak skrz ty dveře kdysi prohořel dovnitř soused, který měl na druhé

straně dílnu a zřejmě nedopatřením na sebe vylil benzín, který k dovršení smůly chytl, a že mě pak nějaký čas chodil strašit, a proto že jsem ty dveře raději zazdil. Exekutor zakoulel očima, na žádné detaily se neptal a sám si nalil další hrušku.

„Já taky zažiju leccos,“ přispěl do mlýna lehce rozcáplou dikcí. „Já bych vo týhle práci moh napsat *román*... Ale ten dluh zaplat', ti říkám, to jsou takový kurvy levý, že ani nevíš. Zabavěj ti nábytek, elektroniku, všechno, daj to do komise a tebe nechaj při tom, že můžeš zaplatit a dostaneš to zpátky, ale to se spleteš! Voni jsou ze zákona povinný vohlásit termín dražby, jenže to zaříděj tak, že ten termín vyvěsej na jednu zapadlou nástěnku na konci chodby u hajzlů, kam lidi zvenku vůbec nepřijdou, pak udělej dražbu, rozeberou si to mezi sebou za pár stovek, a maj vybavenou chalupu. A ty nemáš šanci: dluh jsi zaplatil a sedíš v prázdnym kvartýru...“

Ujistil jsem ho, že zaplatím.

„Běž na obvod, tam sedí v prvním patře vlevo ňáká Zálužná, takovej kozatej macek, má muže policejního vyšetřovatele a ráda jezdí na vodním skútru, s tou si dohodni splátkovej kalendář, vona slyší na normální slovo...“

Nakonec mi ještě jednou připomenul autorské čtení. Mělo proběhnout v nějakém kostele u Týnce nad Sázavou; organizovala to parta jakýchsi příznivců literatury v čele s tímhle poetickým exekutorem. Srdečně jsme se rozloučili. To se stalo v pondělí.

Ve čtvrtek jsem se vypravil na úřad a vyhledal v prvním patře v kanceláři zdobené voděnkami růžovou blondýnu s pohledem připouštějícím na verbální rovině v podstatě cokoliv.

„Á, pan hříšník,“ uvítala mě, když jsem se představil. „Kolega Varvařovský mi o vás už vyprávěl...“

„Kdo?“

„Náš mladej přece, prej s nim jedete na tu jejich slezINU přednášet ňáký svý básničky... Prej jste si stěžoval, že máte v bytě duchy? Že prej kuli nim nemůžete usnout?“

Zaměstnanec s obličejem skalního příznivce Bohemky u druhého stolu vypadal, jako když potlačuje záchvat padoucnice. Domluvil jsem si splátky a vypadl jsem. Tohle jsou ty páky, došlo mi, když jsem sestupoval po mramorových schodech, tohle jsou ty převody pohánějící motor státu! Ne, že se prodá sto rezavých raket přes Itálii do Sýrie, ale že je dost naivních pablů, co mají dojem, že když se přestanou nechat pravidelně dojet, že jim to projde. V klidu se počká pár let, aby se zbojníček nevylekal, a když penále pořádně rozkvete, dozraje a nafoukne se, tak teprve potom.

Další den exekutor telefonoval, jestli opravdu jedu, a rovnou mi nahlásil, že jsem se Zálužný zamlouval a že kdybych měl zájem, můžeme ji spolu vytáhnout na pivo. Následující dny volal ještě několikrát. Oslovoval mě Jeníku. Plastikový chobot smontovaný z článků visel ze střechy jako tělo kosmického červa a tiše se kýval ve větru. Jednoho rána pod něj s rachotem a skřípáním přistavili velký plechový kontejner, který mi zakryl půlku okna. Hodinu poté volal exekutor, jestli jsem nezapomněl, že se akce chystá už zítra, že se mnou počítají, a abych si vzal spacák.

NÁSLEDUJÍCÍ RÁNO JSEM SE SBALIL a nasedl do vlaku směr Týnec nad Sázavou, protože to bylo jednodušší než si po telefonu vymýšlet náhlou chřipku. V Týnci jsem vystoupil a postál na betonovém perónu nad křivolace načrtnutým plánkem. Bylo třeba se vrátit kus proti směru jízdy, pak podél potoka k nějakým provizorním barákům, od nich ke komínu a od komína k lesu. Z banánovitě prohnutého komína na papíře se mohutně kouřilo. Ze skutečného, který jsem právě míjel, také. Les se blížil. Hned na prvním dubu hlásala vývěska:

CHOVATELÉ PSŮ!

Zamezte volnému pobíhání svých svěřenců po honitbě. Se zvěří se hospodaří podle platných zákonných norem tak, aby byla zachována i pro budoucí generace. Zvěř potřebuje pro

zdárný vývoj hlavně klid. A to nejen v době kladení a vyvádění mládat, ale po celý rok.

Žádný tvor nemůže být neomezeně svobodný, neboť tam, kde přesáhne hranice své reálné svobody, začne utiskovat druhého tvora. Není znám případ, že by zajíci nebo zvěř srnčí pronásledovali psy, vždy je tomu právě naopak, neboť to vyplývá z přirozenosti těchto živočichů. Jedině člověk může ovlivnit a usměrnit chování psa tak, aby využití honebního pozemku bylo optimální jak pro účely myslivosti, tak pro účely rekreační. Existuje ještě jeden závažný důvod pro omezení volného pohybu psů v honitbě. Jsou zde pravidelně kladeny návnady k vakcinaci lišek proti vzteklině. Případné požití může způsobit zdravotní problémy vašich svěřenců.

Myslivecké sdružení ZBOŘENÝ KOSTELEČ

Razítko, podpis. S rostoucím potěšením jsem text přečetl třikrát po sobě a registroval, jak se mi kdovíproč rozlévá po duši klid. Z dutin pod mechem na mě dýchla bezbřehá vůně podhoubí. Mezi větvemi se třáslo a hučelo slunce. Uvědomil jsem si, že je zase podzim. Dál jsem pokračoval podle rozcestníku. Místo se mělo jmenovat Ledce a podle popisu neobsahovalo nic než jenom kostel, statek, rybník a dvě tři chalupy. A už jsem spatřil vyrůstat z druhého břehu louky vybledlé návrší, ze kterého trčel svatostánek jako donekonečna spravovaný zub z čelisti. V nížině pod ním se krotce ježily vrbičky. Na kopci se přeléval shluk lidí. Bylo jich víc, než jsem čekal, ale bylo pozdě brát jakýmkoliv přijatelným způsobem roha, protože v tu chvíli už mi v kapse kuňkal telefon: „Seš na cestě? Na louce? Kde...? Jo támhle, už tě vidim,“ gestikulovala jedna z postav. „Tak pod', pod'...“

Těsně pod kostelní zdí pěnílo naražené štěně, na mokrém stole se povalovaly chleby a nakrájená sekaná a po vyšlapaném plácku popocházeli bodří kadeti s kelímkem v ruce a vyzářovali slabou

radioaktivitu fotrů, co jezdí do party léta a všechno, co měli na srdci, už mockrát zopakovali. Opodál hlučely jejich ženy se zástřihy prozrazujícími aktivní vzpomínky na rebelantské časy v rámci gymplu. Sem tam plula pár milimetrů nad zemí osamocená poetická bytost. Kolem budovy zběsile objížděli parchanti na tříkolkách a na bicyklech. Pár mladých čekalo, co z toho všeho bude.

Organizačně vytížený exekutor mě plácl po zádech, oslovil mě Jeníku a oznámil, že jakožto host budu číst první, což je zhruba za deset minut, abych se připravil. Uvnitř kostela byly židle a několik prken položených na tvárnících, pět šest matrací naskládaných na syrové kamenné podlaze a jinak nic. V chladném vzduchu sedělo několik lidí a tiše mě pozorovalo. Přečetl jsem jim povídku. Když jsem skončil, zatleskali, já poděkoval a šel jsem se nadechnout ven. Zároveň se mnou vyběhl pomenší nabouchaný chlapík ve vojenské plátěné bundě s límcem vyhrnutým kolem kulaté plešatější lebky. Měl v sobě něco z nosorožce. Dokráčel ke mně, zastavil a ze čtvrtmetrové vzdálenosti řekl: „Tak to má bejt, někam přijdeš, řekneš svý a zase deš, ne?“

„No jo.“

„Nezlob se, jestli se tě dotknu tím, co řeknu, protože se neznáme... Mně se líbilo, cos čet, ale nelíbilo se mi, jaks to čet. Moc se s tím serreš, ale jinak dobrý... Abysme se seznámili, já jsem Standa Vanča, básník,“ představil se. „Nevim, jestli tě to zajímá, ale tohle, co vidíš, je kostel svatýho Barrtoloměje, původně rrománskej, potom přestavěnej do barroka a ted' vodsvěcenej.“

„Jak se stane, že je kostel vodsvěcenej?“ ptal jsem se.

„Círrkev nemá prprostředky, aspoň tady v krraji ne, já jsem pá mátkář, tak to vim. A taky jsem trrochu katolík, jestli ti to nevadí.“

Řekl jsem, že nevadí, a strávili jsme večer konverzací. Vystoupali jsme po točitých schodech na zvonici a vyhlíželi do kraje skrz šedé, holubím lejnem rozežrané trámy. Potom jsme postáli na kůru ve stínu pokroucených a dřavých, jakoby syfilidou postižených varhan. „Ted' jsme na kůrru, ten má bejt sprrávně orrientovanej vždycky na

východ, zatímco hlavní věž je na západ," šeptal mi dunivě básník. „Takže když vlezeš do kostela, tak *vlevo* máš severní neboli epištolní stranu podle toho, že se tam čte z epištol, a *vpravo* jižní neboli evangelijní, tam se čte z evangelia...“

Dole pod námi zpívala jedna usměvavá dlouhovlasá víla, zpívala unyle a k tomu hrála čistě a krásně na flétnu.

„To vížejo, ty dobrrodějko s amatérsky voškrrábanym podpažím,“ utrousil z kůru Vanča přímo nad její pěšinkou.

Posléze jsme se vrátili na věž a sledovali, jak se všichni dole začínají postupně opíjet. Rodinky nasedaly do aut a odjížděly po cestě pryč.

„Tuhle chvíli mám rrád, ti řeknu,“ řekl básník. „Když starrý kamarádi pomalu vodjížděj do prrdele a zůstává jenom tvrrdý jádrro.“

Když jsme s konečnou platností sešli dolů, exekutor se omlouval, že se nám málo věnoval, protože měl nervy, aby to vyšlo. Řekl, že s sebou přivezl svoje povídky, jestli bych si je nepřečetl. Vytáhl ze zadní kapsy svazek složených papírů a předal mi je. Potom se vrátil dovnitř, posadil se, vzal do ruky kytaru a začal hned zkraje naostro: *Jede traktor, je to zetor, jede do hor vorat brambor...*

Ke spaní jsem se uložil nazdařbůh na svahu pod kostelem, protože tam beztak nebyl kousek rovného místa, návrší padalo na všech stranách dolů a dole na něj navazovalo pichlavé křoví. Lehl jsem si na záda, zatáhl zip a přihlížel, jak v černých kořenech vesmíru neslyšně šmejdí světélkující slimáci. Uvnitř mydlili do kytar.

Probudil jsem se uprostřed noci a zjistil, že jsem sklouzl i se spacákem až do křovin, že jsem nota bene pytel během sestupu opustil a že spím přilepen tváří k ledové mazlavé zemi. Po mnoha pokusech dát do provozu alespoň základní části těla jsem se postavil. Návrší bylo ponořeno ve tmě. V nitru kostela se chvěly studené pablesky. Donutil jsem se udělat pár kroků, abych se ve světle skomírající petrolejky přesvědčil, že mezi změtí těl opravdu žádné místo není. Chvíli jsem hleděl na hlavy navlečené do svetrů, na nohy v zoufalství narvané do batohů.

Sešel jsem k rybníku a několikrát ho ostrým tempem obešel. Když jsem se vracel, spatřil jsem pochodovat kolem budovy ponu-rou larvu, zachrutou v nafouklém fialovém pouzdře, plouhajícím se vzadu po zemi jako vlečka. Z hlavy jí trčel tlustý zkroucený roh. Zastavil jsem se a počkal, až to přijde blíž. Poznal jsem katolického básníka Vanču, naditého do mnoha košil a bund a omotaného od hlavy k patě spacím pytlem.

„Tak jak bylo? Vymrzl jsi?“ uvítal mě, když nadzvedl cíp spacáku, aby na mě viděl.

„Kurevsky.“

„S, s, s, s, s, s,“ odpověděl. „A co zamejšlíš?“

„Sbalit se a jít na vlak.“

„A neměl bys nic prroti tomu, kdybych vyrrazil s tebou?“

SLUNCE VYSTRČILO BŘICHO JAKO HLÍDAČ Z MONTOVANÉ BUŇ-
KY a ozářilo starou, erozemi olízanou krajinu. Kráčeli jsme kolem mokřadel a splavů, obcházel po rozbitých cestách trosky bývalých pivovarů a míjeli rozestavěné novostavby, které se už zase začínaly měnit ve zříceniny. Pavučiny obalovaly koruny stromů a třáslo se v nich chmýří. A rosa. A všechno. Pstruzi ostražitě pohybovali rudými ploutvemi ve stínu kamenů na dně potoků. Po hladině plynuly mikrotenové fólie a rozmáčené pytle od cementu.

„Můžem to vzít pěšky do Poříčí a udělat si prrocházku, aspoň uschnem,“ navrhl básník.

„Dobrej nápad.“

„Co děláš?“ zeptal se.

„Redaktorskýho nádeníka v jednom časopise.“

„A dobrý?“

„Nijak zvlášť.“

„A vodkud znáš Honzu Varrvařovskýho?“

„Přišel mi dělat exekuci.“

„Mně taky, já ho poznal stejně.“

„Proč von to dělá?“ položil jsem dotaz.

„Shání prruchy,“ odvětil básník.

Ze břehu se zvedla volavka, zafrovala křídly těsně nad vodním sítím, pak nabrala vzduch a začala stoupat.

„Kdysi jsem jako kluk v Hrrochově Týnci ukrrad angličáka,“ přiznal se básník. „Byl to amerrickej džíp, ale hned jsem ho zase ztratil, a až třeba po čtrnácti letech jsem na zahradě u bábinky sekal trrávu, a Honzo, ty vole! Našel jsem tam ležet toho angličáka uplně rrezavýho! To už jsem měl v tý době dávno holku, ale když jsem ten auták viděl, tak jsem měl co dělat, abych nebrrečel.“

Brodili jsme se podmáčenou loukou. Museli jsme se zout, protože jsme kráčeli až po kotníky ve vodě a hledali, kudy dál.

„A když mi bylo pět, tak strrejda připouštěl kozla na kozu a řek mi, ať se du podivat, máma s tetou mě pakovaly prryč, vid', ale nestihly to. A když vedli kozla na prrovaze po dvoře, tak von, eště než vůbec viděl tu kozu ubohou, tak už trrénoval a předem vodstříkoval... Lítal to tři metry daleko, máma pocákaná mrrdkou, všichni pocákaný. To byl strrejdův humorr...“

Procházeli jsme planinou ohoblovanou do naprosté roviny; postaraly se o to žlutě natřené buldozery a grejdry a skrejpry, které popolézaly po obzoru a seškrabovaly ze země poslední nerovnosti.

„A to jsem ti nedořek, ta moje holka mi chtěla udělat rradost, ponivač věděla, že rrád bužírruju, tak koupila domácí slepici a upekla jí, jenže si nevšimla, že ta slepice je plná čerrvů,“ pokračoval básník. „Tak jsem ty čerrvy seškrábal a sněd jsem to, abych se jí nedotk, ale vod tý doby slepici nežerru.“

Pochodovali jsme po uzounké pěšince mezi dvěma zdmi a bodláky nám sahalý nad ramena.

„Teda žerru, ale dycky si na tohle vzpomenu... Máš holku?“ zeptal se přes rameno.

„Mám.“

„A mrrdá dobře?“

„Snad jo,“ pravil jsem zaskočen.

„Musíš jí mít hlavně rrád, to ženský potřebujou,“ kýval kulatou hlavou a rozhrnoval lokty bodláčí. „Já mám holku a mám jí rrád, ale brrát si jí urřčitě nebudu.“

Pěšina nás dovedla doprostřed nějakého statku, kde cikáni roz-bíjeli staré židle a stoly a nakládali je na valník. Když nás spatřili, přerušili práci a sledovali nás očima zapadlýma jako hrozinky.

„Ale abych ti prravdu řek, k životu bohatě stačí chleba, salám, kus cibule a vajíčka,“ nenechal se básník vyvést z konceptu. „Nikdo neřiká, že neni dobrřý dát si kus masa, ale základ je chleba, cibule a vajíčka.“

Pak jsme šli sadem. Na plotě seděl ptáček a psychoticky cukal hlavičkou.

„Jarrabáček,“ pozdravil ho Standa. „Prrejs měl, Honzo, ve svym bytě nákýho ducha...“

Vyprávěl jsem mu, jak soused uhořel a jak byl u mě po jisté době mejdan, na kterém jedna umanutá kravka vyvolávala duchy, protože o tom zrovna četla nějakou senzacechtivou brožurku, a že se ten den samozřejmě nic nepřihodilo, ale další den, když jsem tam byl sám, jsem měl noční můru a viděl jsem sám sebe, jak ležím pod peřinou a nemůžu se pohnout, zatímco z místa, kde bývaly ty prohořelé dveře, po mně chňape liščí hlava a snaží se mě zadávit. A když jsem se silou mocí probudil a konečně otevřel oči, zjistil jsem, že tam něco opravdu vidím, něco, co mi ze všech sil chňape po krku, ale nemá to dost energie, aby se mě to dokázalo dotknout. Ale i tak jsem cítil z toho bodu tak strašnou koncentrovanou čirou nenávist, že jsem se v tom bytě potom dost dlouho bál spát.

„Aha,“ řekl Vanča. „Takže duchas přřímo neviděl.“

„Viděl.“

„A jak vypadal?“

„Měl kostkovanou košili, do ksichtu jsem mu neviděl.“

„A zmizelo to?“

„Pak tam se mnou začala žít jedna holka, která měla zvyk chodit po bytě nahá a provádět dechový cvičení, a to asi pomohlo. Vod tý doby je klid.“

Mezitím jsme se dostali na širokou asfaltku, kolem které reza-
věly prastaré lípy. Standa mi držel přednášku o lipách. O starých
alejích. O tom, že naproti hlavní kostelní věži obyčejně bývá ještě
jedna menší, která se nazývá sanktusník a která slouží jako malá
zvonice, aby se nemuselo pokaždý rramusit na hlavní zvon.

„Kdybys měl náhodou nějaký prroblémy,“ dodal mezi řečí, „tak na
mě se můžeš vždycky vobrrátit. Kdyby ti třeba někdo chtěl dát na
drržku, seš muj kamarrád a dobrrej kluk, tak bych ti pomoh...“

Odbočili jsme na pěšinu a procházeli řídkým hájem. Ačkoliv bylo
bezvětrí, v jednom okamžiku začaly padat z větví suché rotující
vrtulky. Vzduch kolem nás byl plný fofrujících lesních kašparů.

„Nosy,“ podotkl jsem.

Katolický básník po několika máchl krátkou silnou packou, jako
když buldoček chytá mouchy, ale nechytil žádnou. „Nebo kdybys
třeba potřeboval bouchačku, může se člověk dostat do prrúseru,“
pokračoval, „tak ti seženu novou devítku rrovnou z výrroby, sedum
pětašedesátka je na hovno, s devítkou stačí, když trrefíš chlapíka
do nohy, von de hned k zemi a ty můžeš vzít krrramle.“

„Možná časem,“ řekl jsem, aby to nevypadalo, že si nabídky ne-
vážím.

„Jezdíš na vandrry?“ zeptal se po chvíli.

„Dřív jo, dneska tolik ne.“

„Co bylo jednou, je furr, můžem někdy vyrrazit.“

Šlapali jsme po silnici k mostu, pod kterým se plazila Sázava. Ve-
dle vozovky byla umístěna cedule s názvem města. Byla to tuctová
silniční cedule, ale to, co na ní stálo, se mi zdálo nemožné. Zamířil
jsem k ní, abych jev prostudoval zblízka. Aha, aha. Mělo tam stát PO-
ŘÍČÍ, jenže písmeno R mělo podivuhodně dokonale zaretušovanou
šikmou nakročenou čáru a stejně tak i háček, takže to nakonec bylo

P se vší parádou. Na protější ceduli, která sdělovala, že se osada opouští, se věc opakovala.

„To je jenom takovej fórrek,“ komentoval to Standa.

MEZI DOMKY, NAPLNĚNÝMI PACHEM připálených nádivek, jsme došli na malé a pusté nádraží, kde nebyly k nalezení časy odjezdů. V rohové restauraci, kterou jsme vzápětí objevili za ohromnou pyramidou naskládaných betonových pražců, nám hostinský mlčky ukázal jízdní řád, připíchnutý ke zdi, a k tomu nám beze slova natočil pivo.

V čele stolu házel patkou plavovlasý čahoun s knírkem, špičatým nosem, předkusem a ustupující bradou, takže celkově dost připomínal tchoře: „Sem pět dní hulil, vid', bys taky hulil, kdybys čekal mimino! Ty nervy! Si neumíš představit, vé! Ty nervy!“

Vedle něj se hrbil menší, ale pořád ještě dost velký panáček, který vypadal jako kopie toho většího, a visel mu na rtech. K tomu nepřítomně přikyvovalo zhruba pět dalších. Kus stěny přímo nad nimi zabírala ohromná freska zpodobňující skupinu podivných pantátů, bivakujících okolo zjevně téhož hospodského stolu, u kterého právě seděli ti živí. Zprava k nim přicházel miniaturní pinglík s tužkou za uchem a přinášel jitrnice. Mělo to něco z poslední večere Páně a něco z ilustrací, pokoušejících se přiblížit běžnému čtenáři vidiny čínského požívače opia. K tomu patřily verše:

V Poříčí Ti každý poví,
zajdi si jen k Lauřimovi
u dlouhého stolu v koutě
pobavíš se vždy namou Tě

Jeť tam veselosti sídlo,
k tomu dobré pivo, jídlo,
„Mariášek“, „bulka“ taky
vábí dobré „poříčáky“!!!

„Sem byl u porodu, si to přála, vid'!“ rozkládal tchoř. „Si myslím, že by si to měl každý chlap zažít, protože fakt je to nářez! Fakt je to nářez!“

„To je skvělý,“ protáhla těstovitá krasavice hrubšího zrna, dopila pivo, zvedla zadek a odešla k pultu. Standa Vanča otočil kosmatou hlavu jejím směrem a už ji tak nechal. Krasavice si odhrnovala vlasy, soustředěně pomrkávala lehce machometánskýma očima a něco objednávala.

„No ty kokot!“ pokračoval blondák. „A najednou to začalo, porod, ne... A když to lezlo ven, tak sem si uvědomil, že sem furt eště totálně zhulenej... To vylezlo, to utřeli, vid'... Sem si to vzal do ruky, vid', jako že sem ten votec. A mi to připadalo hnusný, pochopíš to, vo čem mluvím!“

Vanča odsunul židli, přešel k šikmoočce a rovnou jí začal něco říkat. Chvilí jsem se díval, jak ji to vůbec nepřekvapuje a jak prostě jenom naslouchá dalšímu hlasu. Pak jsem se vrátil k tvářím strejců na fresce. Byli tam všichni – dobrák, lakomec, místní rozumbrada, byl tam ten, co je vždycky samý úsměv, a přesto se ho všichni bojí, a byl tam i černý myslivec, česky Tatar v kloboučku na tři facky, dost možná biologický předek té prdelatě střevele, které teď právě Standa Vanča něco ropotá do ucha, opíraje se dlaní o politý plech šenku.

„Vlastní dítě, ty vé, pochopíš to! Sem tam málem hodil šavli!“ krvácel u stolu blondák.

Čím déle jsem hleděl na ty černou linkou obtažené občany na zdi, tím víc jsem nacházel známých obličejů z pokladnice obecné typologie. Chvilí to byl sbor zadumaných upracovaných domkařů, a hned zase sešlost nebezpečně veselých trollů. Jiří Adamíra tam seděl při skleničce s Ivánkem z Mrazíka a přes rameno jim nahlížel Joschka Fischer.

„Ty vé, já sem votec!“ praštil do stolu blondák, až sklenice nadskočily. „Votec!“

Uvědomil jsem si, že básník už nějaký čas není v místnosti. Rozhlédl jsem se a spatřil ho venku za oknem, jak stojí přímo u ní a nepřestavně klape hubou. Šikmoočka mu naslouchala a slastně přivírala oči. Viděl jsem, že je uhranutá. Že ji ten o půl hlavy menší hajduk stihl během chvilky posadit na tu svou hrubě promazanou verbální lochnesku a ona že s radostí nastoupila a veze se.

„Co čumíš!“ přerušil moje pozorování tchoř s patkou. Měl pravdu, čuměl jsem střídavě na stěnu a na něj, jako se čumívá v čekárně do akvária, a vůbec jsem je nevnímal.

„Prostě čumim,“ řekl jsem.

„Tak nečum, vé! Moc nedři, hade! Co se má tvuj připosraženěj kámoš co srát do naší Majky!“

„Já ho nehlídám,“ odpověděl jsem.

„Tak nedři a di mu říct, ať couvá!“

„Běž mu to říct ty.“

„Tak hele! Moc nedři, hade vé!“

„Hm,“ řekl jsem. Neměl jsem žádnou chuť se dohadovat.

„Co, chm?! Co, chm?! Ti říkám, abys nedřel!“

„To vyřídím, brácho,“ zvedl se ten, co se mu podobal. „Neser se do bráchy a pod ven, to vyřídíme!“ oslovil mě.

Šel jsem a přemýšlel, co s tím. Bráchův brácha se hrnul přede mnou a drobně plival na zem. Zastavili jsme se na rozježděném šedém plácku před vchodem. Brácha pořád drobně uplivoval stranou. Napadlo mě, že by nebylo od věci nechat si dát malinko do držky, aby byl klid. Že by to bylo nejjednodušší. Stejně nestál na nohou moc pevně.

Zpoza naskládaných pražců se vynořil básník Vanča a vedl si v podpaží šikmoočku.

„Co blbnete, snad se nechcete rrvát?“ ptal se, sotva nás uviděl. „Vyserrete se na to! Je málo prrúserřů? Málo kluků skončilo v krrimu jenom prproto, že ten drruhej blbě upad? Pod'te se s náma prrojít, ne?“

Tchořův brácha delší dobu mlčel, aby tomu dal formu. Potom jsme všichni čtyři zamířili ke sloupům vysokého napětí, rozpaženým nad

rozhoupanými dolíky za březovým lesem. Holka šla vedle Standy; byla typ, co ji vychovaly máničky, ale vyzařovala z ní jakási tichá odevzdanost, kvůli které jsem chápal, co ho na ní bere. Brácha vytáhl doutníčky a nabídl nám.

„Čtvrť roku nekouřim,“ utrousil věčně Standa.

Já jsem si vzal.

„Hele, já sem kluk z vesnice, rozumíš tomu,“ spustil brácha, „bráchovi se narodila holka, tak slavíme. Máš děti, ne?“

„Dvě,“ zalhal jsem.

„Tak to znáš, ne?“

Šli jsme podél nepatrného potůčku, až jsme dospěli pod rozkročené ocelové sloupy. Pod těmi jsme si lehli na zem. Standa se skulil se slečnou kousek stranou, nepřestáváje hovořit. Znělo to, jako by tím směrem pracoval až někde ve vedlejší vesnici kompresor. Mohl jsem na něm ucho nechat. Fascinovalo mě, jak se snaží postoupit rovnou z chodu co nejdál do vnitrozemí tajemné dívčí duše. Zíral jsem na hluboce prověšené dráty a na vlašťovky, prokmitávající napořád mezi nimi, až se mi zamotala hlava. Měl jsem dojem, že se nám ztratila země pod zády a že kloužeme těsně nad krajinou.

„Hele,“ pootočil se ke mně brácha a podával mi další doutníček jako holubici míru. „Co myslíš, dá se mít něco s holkou, která nemá žádný prsa?“

„Jak, žádný?“ zeptal jsem se.

„No prostě vůbec žádný!“

„Určitě jo,“ řekl jsem po chvíli.

Leželi jsme ještě dobrou půlhodinu.

„Měli bysme se vrátit,“ řekl do nebe Standa Vanča a protáhl se. Potom se postavil, shýbl se pro kus klacku a potěžkal jej. Pak s ním sám sebe krátce a tvrdě udeřil do obličeje. Z nosu mu okamžitě vyjela živá, malinově červená nudle.

„Co blbneš?“ vyskočil jsem.

„To je jednoduchý,“ opáčil klidně. „Šli jste se rrvát, ne? A ty seš muj kámoš, to za prrvý, a za drruhý tady ten kluk se tam nemůže vrrátit s vostudou, takže to berru na sebe a už vo tom nechci mluvit.“

Jediný, kdo to vzal věcně, byla slečna. Bez řečí vytáhla kapesník, odběhla k potoku, namočila ho a začala básníka ošetřovat. Vymačkávala mu krátký tupý nos a on u toho držel jako dudák a vykládal: „Potom jsem dělal klasicky sanitáře a rrůzný dělnický prrofese, taky jsem byl dvakrrrát na záchytce. A pak jsem dostal nabídku, abych se zúčastnil konkurru na kastelána na hrradě Točník, poněvač se jim voběsil kastelán, nákej Wunsch, a rrychle někoho potřebovali, jenže to tenkrrrát vyhrrál jistej kluk, kterrej pak za mnou přišel a povídá: Vidim hele, že k tomu máš vztah, já bych tě moh doporručit k památkářům, tam sháněj lidi, nešel bys? Tak jsem si říkal, prroč to nezkusit, vid', a k dnešnímu dni jsem vobjel a zdokumentoval jenom ve Středních Čechách osum set kostelů, tak takhle náak to se mnou je...“

My s bráchou jsme se plouhali za nimi a mlčeli. Před restaurací se brácha narovnal a vešel první. Uvnitř už ale nikdo neseděl. „Šli k Jirsákum na video,“ informoval ho hospodský. Brácha se otočil na patě, řekl „hoj“ a vystřelil, a my jsme tam zůstali sedět. Dali jsme si každý jeden grog. Standa Vanča s napuchlým odřeným nosem protestoval, když jsem mu ho chtěl platit. Šikmoočka na něj tiše a smutně hleděla. Blížila se doba odjezdu.

Loudali jsme se k nádražní boudě. Došli jsme až k ní.

Standa ke mně přistoupil a nečekaně mě objal: „Tak hele, jsem rrád, že jsem tě poznal, to čtení bylo dobrný, akorrát se mi, jak říkám, nelíbilo, žes byl u toho nerrvózní... Když ti de někdo po krrku, tak platí jedna zásada: nesmíš se dát! Jinak je jasný, že my dva se eště potkáme, akorrát nevím kdy, prprotože jsem se prrváve rrozhod tu s tadytou holkou zůstat.“

Šikmoočka klopila zrak a růžově se usmívala. Šoupla pořádným venkovským lýtkem, naditým ve skotáckých džínách, jako primabalerína.

„A co tady budeš dělat?“ zeptal jsem se.

„Třřeba jezdit s nákladákem, co já vim...“

Otočili jsme se a odcházeli každý jiným směrem, já na nádraží, které ani moc nevypadalo jako nádraží, a oni čertvíkam, někam k domům, obklopeným olámanými masarykovskými hlohy, a okolo těch domů dál a pryč. Několikrát jsem se ohlédl. I na těch jeho nehybných zádech bylo vidět, jak do ní mluví a mluví a mluví.

ODPOLEDNE TOHO DNE JSEM SE OCITL ZPÁTKY doma a okamžitě zalezl do postele, protože bylo jasné, že noční pobyt mimo spacák bude mít nějaké následky. Natáhl jsem rozbolavělé klouby, spolkl prášek proti chřipce a chvíli jsem jen tak ležel a přemýšlel o tom výletě, který právě skončil. Pak jsem vzal do ruky svazek exekutorových povídek. Než jsem stačil přečíst první větu, okno do ulice se zatřáslo a ozval se pronikavý rachot: *Bžžžsss, chchch... Bum!*

Vyskočil jsem a hodil na sebe košili. *Bžžžsss, chchch, bum!*

Odhrnul jsem závěs a spatřil, jak na parapet okna hustě dopadají drobné odštěpky rozdrčených tašek. Jak se přes všechno valí jemný, vše pronikající prach. Jak stěny kontejneru kousek ode mě rezonují. Jediný předěl mezi mým bytem a čirým peklem bylo tenké, špatně zakytované sklo.

Prošel jsem domovní chodbou, naplněnou zvířenou neprůhlednou mlhou, a otevřel vrata.

BŽŽŽSSS, CHCHCH... BUM! vletěla chobotem do čekající plechové stodoly další dávka suti a rozlámaných latí a zahustila vzduch do nedýchatelné konstelace. Shora se ozývalo klepání a tůkání a rány.

Stál jsem a koukal a připadal si jako zvíře chycené v koutě. Co s tím? Shánět teď narychlo těsnění nebo igelit nebo co a lepit to na okna? Nechat to tady a odjet pryč? Otevřít plyn, zamknout a zkusit začít od nuly někde jinde? Vlétz si teď okamžitě na protest do kontejneru a počkat, dokud mě tam odtud nedostane policie? Nechat se odlifrovat rovnou do blázince? Křičet na příjmu na nějakou

chudinku doktorku, že tenhle svět stojí za hovno? Stěžovat si, obalený prachem? Nápad s kontejnerem mi přesto jako jediný připadal smysluplný. Aspoň by se to trochu rozmázlo a nikdo by nemohl tvrdit, že jsme tu všichni se vším v podstatě spokojeni.

„Vy kurvy zasraný!“ zaryčel jsem směrem ke střeše.

Ťukání ustalo. Přes okap se zvolna vyklonila přívětivá dělnická tvář.

„Proč?“ zeptala se.

„Protože tady, sakra, bydlíme!“ řval jsem. „Kdo má v takovém bordelu žít?“

„To bude jenom čtrnáct dní,“ odvětila mírně tvář. „To ňák vydržíte.“

„Tak jo, to vydržíme,“ kývl jsem, pokusil jsem se za sebou co nejdůkladněji zabouchnout stará netěsnící vrata a vrátil jsem se do peřin.

Ediční poznámka

E-kniha vychází z výboru povídek *O létajících objektech*, jak jej vydalo nakladatelství Argo v roce 2004 a ve kterém laskavý čtenář najde navíc i fotografickou povídku Miro Švolíka. Tuto jsme z technických důvodů nezařadili.

Redakce MKP

Emil Hakl

O létajících objektech

Ilustrace na obálce VanekPhoto_21/Shutterstock.com
Redakce Jaroslava Bednářová

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. elektronické vydání
Verze 1.0 ze 17. 9. 2021

ISBN 978-80-274-1860-2 (epub)
ISBN 978-80-274-1861-9 (pdf)
ISBN 978-80-274-1862-6 (prc)